

אתנחתא

בשבע 1015 | י"א בתשרי תשפ"ג, 06.10.22

עיתונות

מגזר

מערכת המשפט

מחשבות
טובות

חמישה מפגשים לא
שגרתיים בפרויקט
אירוח מיוחד
לגיליון סוכות

שכור

תל אביב

מוזיקאים

כיכר ציון

יחד עם חנן אביטל &

פרחי ירושלים

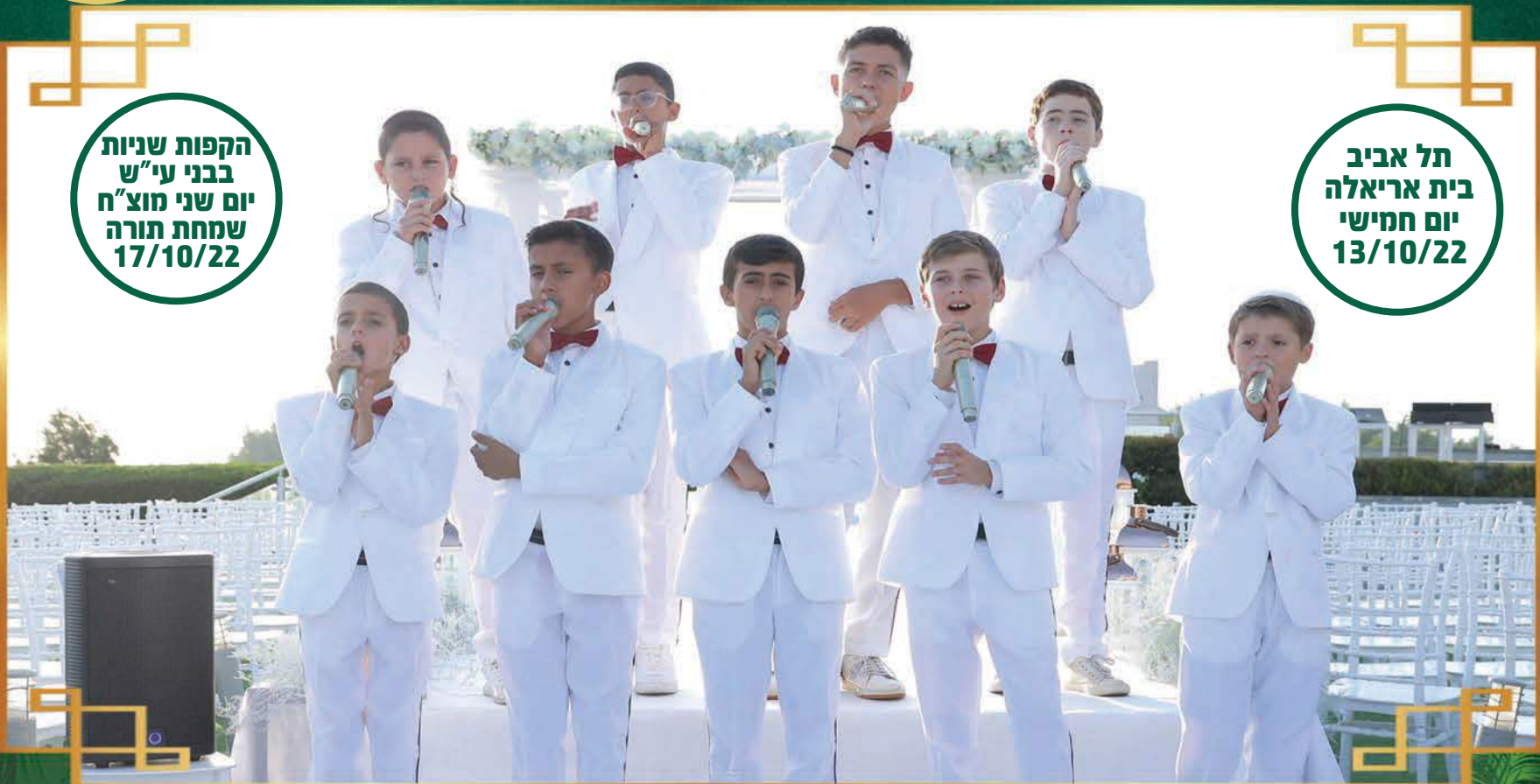
חול המועד סוכות תשפ"ג | 2022

בין השעות: 10:30 ועד 14:00

מוצ"ש ליל
הושענא רבה
בהדר גנים
משכן ידידה

הקפות שניות
בבני עי"ש
יום שני מוצ"ח
שמחת תורה
17/10/22

תל אביב
בית אריאלה
יום חמישי
13/10/22

הופעות נוספות שיתקיימו במהלך החג ברחבי הארץ

בית וגן | מלון רמדה ירושלים | חפץ חיים |
גן סאקר | סוכת רה"ע כיכר ספרא

לחצונות: 052-730-40-60 - אמיר לזאפ | 052-2-635-645 - חנן אביטל

בחול וגם במועד מאוחדת איתכם

לקוחות מאוחדת,
זמינים עבורכם במרפאות ובמוקדי החירום
ומאחלים לכם חג שמח!

שעות פעילות המרפאות בערבי חג ובחול המועד 8:00-12:00
לאחר שעות הפעילות, זמינים עבורכם במגוון שירותים במוקד *3833 וביישומון

מתאמי שירות
בכל הארץ
זמינים עבורכם
לכל פנייה ובקשה

מוקד טרום ולאחר לידה
מעטפת שירותים לאימהות
עם צוות אחיות ומיילדות

מאוחדת פארם
רשת בתי מרקחת
תרופות עם שליח
עד הבית

פנייה מקוונת
לרופא/ה האישי/ת
שלכם

מוקד און ליין
לרפואה דחופה
בוידאו/בטלפון
מ-13:00
עד 7:00 בבוקר

מאוחדת
רמה אחרת

***3833**
k.meuhedet.co.il

נתיבות - הכי טובה למשפחות

העיר הפכה ליעד מגורים מוביל, תוך השקעה אדירה בחינוך ובחיי הקהילה, בבינוי ותשתיות, בתעסוקה איכותית ובמסחר. "בקרב נחתום על הסכם גג נוסף שימשיך את התנופה", אומר ראש העירייה

ארוכה באשקלון ועכשיו התחיל פרויקט במרכז. אני מורה במקצועי. למדתי גם הנחיית הורים ופתחתי עסק עצמאי. היום אני משלבת בין משרת הוראה חלקית בשדרות להנחיית הורים כעצמאית". לדבריה, האווירה החברתית בעיר מעולה וגם המפגש עם מוסדות הציבור ומוקדי השירות מאיר פנים: "לא נתקלנו בזה באף מקום". מוזמנים להגיע בחול המועד סוכות ולהתרשם מהעיר, פרטים בנוגע לאירועי סוכות, לכל המשפחה, בדף הפייסבוק של העירייה.

הכתבה בשיתוף עיריית נתיבות.

משפחת טרכטמן. צילום עצמי של המשפחה

אוהבים את החיים בעיר ונהנים משלל חוגי העשרה, חברים ופעילויות. שוקי הוא איש הייטק, שעובד בעיקר מהבית, ויעל עוסקת בהנחיית הורים ובקרב תסיים לימודי עבודה סוציאלית, "לעזור לאנשים זה נשמח שלי", היא מסכמת.

בעיר בחרה גם משפחת נחמיאס - יעל, יועצת זוגיות, גבריאלי, גנן, ושלושת ילדיהם (5, 3 וחצי ושנה), שעברו לפני ארבע שנים מהמרכז. "עברנו בגלל הדיוור", מספרת יעל. "אנחנו משלמים מחיר זהה לזה שבמרכז, אבל דירה הרבה יותר גדולה עם גינה ובאחלה שכונה". על הקליטה בעיר היא מספרת: "אנשים תמיד מחפשים לעזור. הייתי בשוק לראות כמה אנשי חסד יש כאן. לאחרונה נכנסתי לקהילת נתיבים של דתיים-לאומים, שם פגשתי מגוון רחב של אנשים עם לב זהב ומגוון פעילויות". לדבריה, לאורך תקופת שהותם בעיר, היא התפתחה ותמשיך להתפתח: "אני בטוחה שכל הגורמים הרלוונטיים יעשו הכול בשביל התושבים, כמו לפתוח עוד מעונות של התמ"ת, שירותי הרווחה וכו".

משפחת טרכטרמן רעות (28) ואביתר (31) ושלושת ילדיהם (6, 5 ושנתיים) עברו לעיר לפני כשנתיים מהיישוב עץ אפרים. "רצינו לרכוש דירה, והמחירים כאן נוחים", מספרת רעות. "העיר יפהפייה, מפותחת ומתפתחת. לא חסר כאן דבר. נכנסנו לשכונה טובה ומכילה, וכולם התעניינו בשלומנו".

גם בתחום התעסוקה מצאה המשפחה פתרונות. רעות מספרת: "אביתר, מנופאי במקצועו, עבד תקופה

בני העיר ביחידות טכנולוגיות מובילות בצה"ל ובעולם הטכנולוגי. את כל אלה עוטפת איכות חיים מיטבית בדמות פארקים ירוקים, טיילת, גני שעשועים ומבני ציבור חדישים.

החינוך הממלכתי דתי בעיר, הישיבה התיכונית והאולפנה נחשבים למוסדות חינוך מובילים בישראל בזכות אחוזי הזכאות הגבוהים לבגרות ולימודי המדעים. בתי הספר קיבלו לאורך השנים פרסים רבים ממשרד החינוך.

"הפכנו את נתיבות ליעד מגורים מוביל למשפחות בישראל. השקענו בחינוך ובחיי הקהילה, בבינוי ותשתיות, בתעסוקה איכותית ובמסחר. אנחנו בעיצומו של התהליך, ובקרב נחתום על הסכם גג נוסף שימשיך את התנופה", אומר יחיאל זוהר, ראש עיריית נתיבות.

בית עם גינה, חינוך ערכי

בין המשפחות הרבות שבחרו להשתקע בעיר, נמצאת גם משפחת פסו - יעל (37) ושוקי (37) וחמשת ילדיהם (8, 6, 2, 10 ו-13). בני הזוג נולדו במרכז והכירו בנתיבות, כששוקי למד ביישיבת הסדר ויעל התגוררה בה בתקופת השירות הלאומי. הם חזרו ליהוד לטובת הלימודים וההתמחות של יעל בעריכת דין, ולבסוף החליטו לשוב לנתיבות ובזכות איכות החיים, חיי הקהילה העשירים והשאיפה לחינוך ערכי לילדיהם, בשונה מהחינוך המותגי במרכז.

"אנחנו אוהבים את האווירה, השקט והמנטליות פה", אומרת יעל, "כולם כמו משפחה והדלת של השכנים תמיד פתוחה. במרכז פחות התחברנו לרעש, להמולה ולאווירה החברתית". לדבריה, ציונות היא יישוב כל הארץ: "המדינה שלנו הרבה יותר מגדרה חדרה", ומספרת שביהוד התגוררה המשפחה בדירת 3.5 חדרים, ובאותו המחיר רכשה בנתיבות צמוד קרקע בן 5 חדרים עם גינה. נסיעה מיהוד לעבודה בתל אביב ובהרצליה לקחה להם יותר משעה, ובזמן הזה הם מגיעים כיום ברכבת מנתיבות לתל אביב. גם הילדים

14,000 יחידות דיור שווקו ואוכלסו בתוך שש שנים בנתיבות, ו-1,000 נוספות כבר ממתונות במכרזים, ללא ספק, אירוע משמעותי בהתפתחות העיר הדרומית. אם בודקים מיהם הישראלים שמאכלסים את אלפי הדירות הללו, מבינים שמדובר במשפחות צעירות מכל הארץ, לצד תושבים חוזרים, שבחרו לקבוע בנתיבות את ביתן.

העיר נהנית ממאזן הגירה חיובי של מעל 5% בשנה. מדובר באוכלוסייה חזקה, שמבססת בה חיי קהילה תוססים. לנהירה לעיר סיבות שונות, הכרוכות זו בזו, ומקורן בהסכמי הגג שחתמה העיר עם המדינה בשנת 2018. במסגרת זו, הזרימה הממשלה 4.7 מיליארד שקל לבניית מעל 13,000 יח"ד במערב העיר, והחזון הפך למציאות בשטח.

המציאות הנדל"נית המתהווה בנתיבות מלווה בתופנים נוספים. תושביה זכאים להטבת מס בשיעור של 16% בשנה. העיר נהנית מנגישות תחבורתית מעולה בזכות תחנת הרכבת הממוקמת בלב השכונות החדשות וחיבור מהיר לכביש 25, לצד השקעות עתק בתשתיות וכבישים בעיר ובכניסות אליה.

נתיבות עברה מהפכה גם בתחום המסחר, עם יותר מ-400 בתי עסק המספקים מענה לצורכי התושבים בעיר ובאזור. מחקר של גיאוקרטוגרפיה מעלה, שכוח הקנייה של תושבי העיר נאמד בכ-50 מיליון שקל בחודש, ויחד עם תושבי האזור מדובר בכ-220 מיליון שקל. ההגירה המסיבית מותנית בהודמנויות תעסוקה איכותיות. ואכן פארק התעשיות החדשני נעם יארח עד שנת 2026 45 מפעלים עם כ-6,000 משרות, רבות מהן בהייטק. בהמשך יצמח המספר ל-120 מפעלים, שיעסיקו מעל 10,000 עובדים.

תחום החינוך זוכה בעיר לדגש מיוחד, המלווה בהשקעה נרחבת. בין היתר ניתן למנות בהקשר זה את מרכז שוורץ רייסמן לחינוך מדעי אזורי בשיתוף פעולה עם מכון ויצמן, בית ספר חדשני ירוק, גן ילדים קהילתי-סביבתי המשלב חילונים ודתיים עם חיבור לטבע ולאדמה, לצד תוכניות מתקדמות כמו "מגשימים" ו"ניצנים", החותרות להזניק את שיעור

הפכנו את נתיבות ליעד מגורים מוביל למשפחות בישראל. השקענו בחינוך ובחיי הקהילה, בבינוי ותשתיות, בתעסוקה איכותית ובמסחר. אנחנו בעיצומו של התהליך, ובקרב נחתום על הסכם גג נוסף שימשיך את התנופה", אומר יחיאל זוהר, ראש עיריית נתיבות

צילום: עינת לוי סאבטקסט

החמות מהיעה
לביקור חג?

הכל חייב
להיות שפיץ

אמישראלגז במבצע לוחט לשנה החדשה

מ-1,990 ₪

מהוון הרילי
Broil king

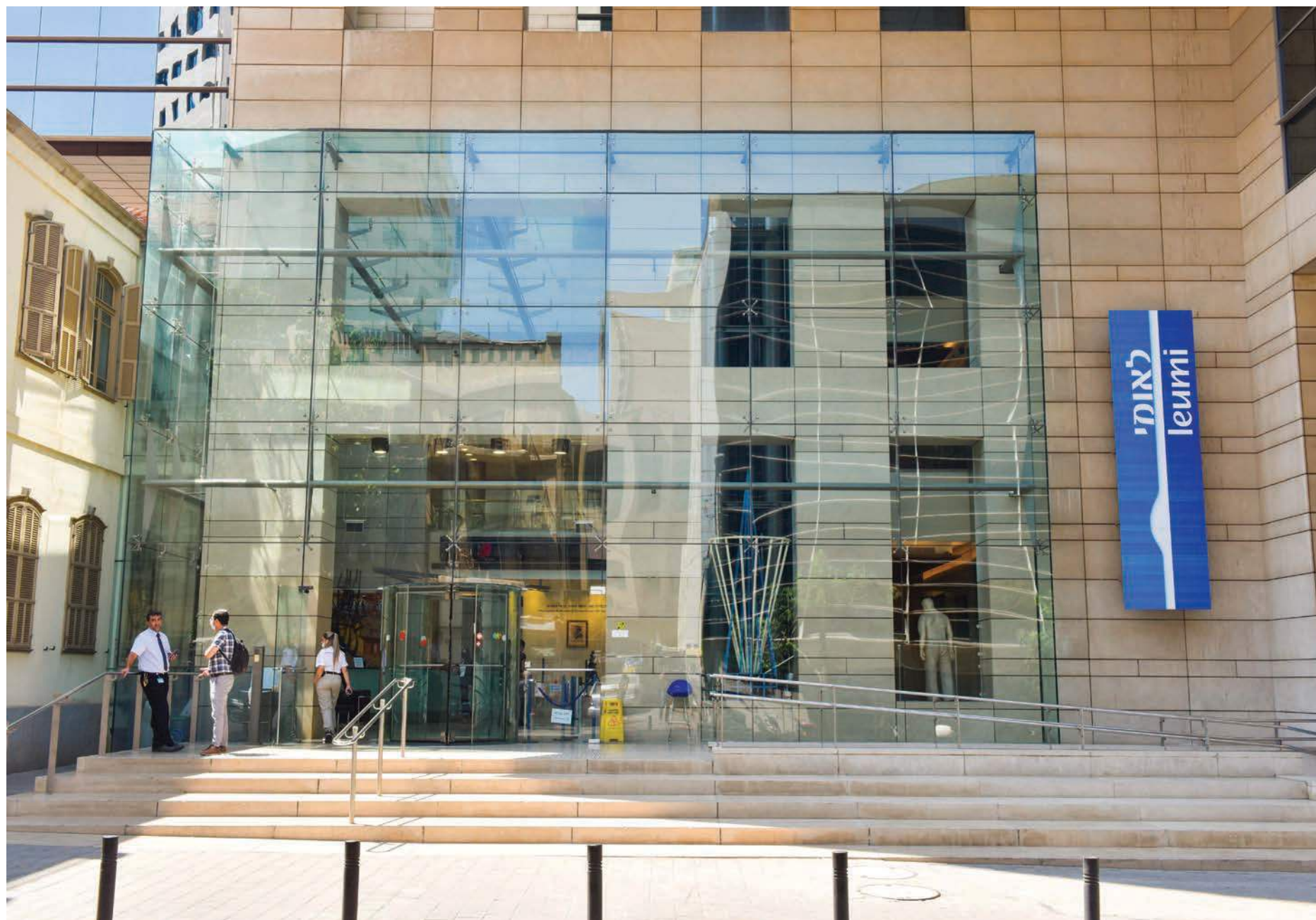
הובלה והתקנה חינם

תהיו בטוחים שזה
אמישראלגז

המומחים של אמישראלגז לשירותך *8628

סניפי אמישראלגז ברחבי הארץ: מולטיסנטר צומת בית דג, מולטיסנטר באר שבע רחוב הרצל 38, מולטיסנטר חיפה רחוב הנביאים 20, מולטיסנטר קרית אתא דרך חיפה 16 (ליד איקאה), מולטי סנטר פ"ת רחוב שנקר 17, אילת מרכז מסחרי סנטר, אריאל מרכז מסחרי א' רחוב יהודה 10, אשדוד מרכז מסחרי א' חנות 19, אשקלון רחוב צה"ל 8, בני ברק רחוב ירושלים 8, בת ים רחוב רוטשילד 35, דימונה מרכז מסחרי, הרצליה רחוב בן גוריון 17 (תחנת אגד), חולון כיכר ויצמן 3, חדרה רחוב הרברט סמואל 57, טבריה בנין רסקו מרכז מסחרי, ירושלים רחוב המלך ג'ורג 33-35, כפר סבא רחוב ויצמן 124, נהריה בנין רסקו שדרות געתון 20, עכו רחוב בן עמי 43, עמלה רחוב הנשיא 3, מתחקה רחוב ההגנה 25, צפת רחוב ירושלים 59, קרית אתא דרך העצמאות 50, ראשון לציון רחוב הרצל 52, רחבת רח' הרצל 184, רמלה שד' הרצל 69, רמת גן רח' הרא"ה 2 קניון שופינג, תל אביב רח' אחד העם 34.

תוקף המבצע עד 20.10.2022, כ"ה בתשרי תשפ"ג או עד גמר המלאי (המוקדם מביניהם). מלאי מינימום במבצע: 50 יח' ממגוון המוצרים שמוצעים. משלוח חינם בכפוף לאזורי החלוקה של החברה. בכפוף לתקנון. ט.ל.ח.

המסלול הנכון למשכנתא

"המשכנתא היא העסקה הכלכלית החשובה והעיקרית בכל משק בית בישראל. חוויית רכישת הדירה מלווה לעיתים בחשש ובחוסר ביטחון לעתיד בשל הצורך בקבלת אשראי ובמחויבות לטווח ארוך. לקיחת משכנתא מחייבת ליווי צמוד של בנקאי, לצד שימוש בערוצים דיגיטליים המסייעים בתהליך, עד הכניסה המיוחלת לדירה" ■ ריאיון עם משה פלדמר, ראש אגף פיתוח עסקי בחטיבת המשכנתאות בבנק לאומי // **דביר עמר**

ול יכולת ההחזר הנוכחית שלו - תוך תכנון ההחזר לשנים שיבואו. היכולת להתאים לכל לווה את המסלול המתאים רק לו, היא שעושה את ההבדל", אומר פלדמר. כיום הצריכה הקמעונאית עברה בחלקה לאתרי האונליין ולאפליקציות השונות, המסייעות לצרכנים לרכוש מוצרים בקלות ובנוחות. משבר הקורונה היה מאיץ משמעותי לשימוש בערוצים אלו, הן בקרב הציבור הרחב, כולל אוכלוסיות שהיו פחות דיגיטליות, והן בקרב עסקים. המהלך לא פסח על השירותים הבנקאיים בכלל ועל תחום המשכנתאות בפרט. בעבר לקוחות חששו לבצע פעולות בערוצים

על מסמכי ההלוואה בחתימה דיגיטלית מרחוק - הליך שמאפשר ללקוחות נוחות מרבית וחיסכון בזמן, מבלי להגיע פיזית לסניף הבנק. "הוראות בנק ישראל החדשות, אשר מחייבות את הבנקים להציע לכל לקוח שלושה מסלולי משכנתא אחידים, אכן מאפשרת ללקוח להשוות בין ההצעות שקיבל. יחד עם זאת", מציין פלדמר, "העובדה שאין באמת מסלול אחיד שמתאים לכל לקוח, מחייבת את הבנקאי להתאים תמהיל משכנתא ייחודי לכל לווה. במסלול הזה, הרביעי, באה לידי ביטוי מקצועיותו של הבנקאי ביכולתו להציע מסלול ייחודי ללווה שנמצא מולו, וזאת בהתאם לצרכיו, לסוג העסקה שהוא מבצע

כלומר הרכב הלוואה שמותאם ללקוח, ולבסוף - השלב השלישי - פתיחת תיק, המצאת המסמכים והעברת כספי המשכנתא למוכר הנכס. "תפקידו של בנקאי משכנתאות הוא לראות את צורכי הלקוח ולספק לו מענה באמצעות הרכב מסלולי משכנתא ייחודיים עבורו", מסביר פלדמר. "הליך זה מתבצע כיום באמצעות חוויית שירות טכנולוגית רבי-ערוצית, המאפשרת ללקוח - בהתאם לבחירתו - לקבל את השירות בערוץ שהכי נוח לו, אם זה במפגש פנים אל פנים עם בנקאי המשכנתאות בסניף, אם זה בשאיחה טלפונית עם הבנקאי, ובבנק לאומי ניתן אפילו לקיים שיחת ייעוץ בזום עם בנקאי המשכנתאות, כמו גם לחתום

הדרך לקניית לדירה מחייבת לרוב לקיחת משכנתא, ובשנים האחרונות חוויה זו עברה שינוי משמעותי. בעוד שבעבר הליך לקיחת המשכנתא היה מורכב ומסורבל, כיום - עם התפתחות הערוצים הדיגיטליים - חוויית הלקוח השתנתה, והוא יכול לפגוש את הבנקאי בכל ערוץ שיבחר ואף לשלב בין הערוצים במהלך קבלת ההלוואה ולאחר מכן. משה פלדמר, ראש אגף פיתוח עסקי בלאומי למושכנתאות, אומר: "קיימים שלושה שלבים עיקריים בהליך לקיחת המשכנתא. השלב הראשון הוא שלב ההתעניינות והגשת הבקשה. השלב השני הוא אישור המשכנתא והתאמת התמהיל,

מועצה ומתנ"ס הר חברון

החברה לפיתוח הר חברון

סטודיו בת עמי | צילום: אהוד קב | שלומי פינטו | משה ברילצקי

הר חברון 40

יז' בתשרי | 12.10.22

יום רביעי | חוה"מ סוכות תשפ"ג
ברחבת המועצה - מיתרים
16:30 יריד משפחות | 19:00 מופע

כל הכרטיסים
אזלו!

הכניסה מותרת

לרוכשי כרטיסים בלבד!

במעמד:

רבנים, אישי ציבור, חכ"ם וידידי הר חברון

מופע ענק
אברהם פריד

מארח את אמיר דדון ובניה ברבי

ניהול מוזיקלי: יובל סטופל

מופע
קהילתי

סדנאות

יריד
משפחות

Gnadar
מרכז
סמדר
שוק
בניית אירועים

דינר
הפקות אירועים

לקבלת הכספים קצרה. "חווית השירות בקבלת המשכנתא עוברת שדרוג משמעותי", מסכם פלדמר.

האם כדאי למחזור משכנתא קיימת?

"התשובה אינה חד-משמעית. במרכז של לאומי למשכנתאות עומדים לרשות לקוחות כל הבנקים יועצים מקצועיים המיומנים בבדיקת כדאיות מחזור משכנתא קיימת, כלומר בחינת תמהיל המשכנתא המקורי והתאמתו לתנאי השוק הנוכחיים", מסביר פלדמר. "באמצעות בנקאיים מקצועיים ומודלים חכמים שפיתחנו, לאומי למשכנתאות מאפשר ללקוחות כל הבנקים לבדוק את תנאי המשכנתא שלהם, ויחד איתם אנו בודקים האם כדאי להם למחזור את המשכנתא או להמשיך אותה כפי שהיא.

"מחזור משכנתא תלוי בתקופה ובמצב השוק. הבדיקה היא ללא עלות ואינה מחייבת את הלקוח בשום דבר. העובדה שכל לקוח הוא עולם בפני עצמו, עם צרכים ייחודיים ותנאי משכנתא אישיים, בהחלט טומנת בחובה הזדמנות לכל אחד."

לקחת משכנתא היא התחייבות לטווח ארוך. החשש של הלקוחות מהעתיד הביא את לאומי למשכנתאות לפתח עבור הלקוחות מוצר חדש וייחודי שנקרא 'פסק זמן מהמשכנתא', שבמסגרתו הבנק מאפשר ללקוחות חדשים לדחות חלק מתשלומי המשכנתא. במסגרת זו מוקצה לכל לקוח סל אישי של חודשי הקפאה, בהתאם לתקופת ההלוואה ולמסלולים שנבחרו, והוא יכול לנצל לתקופה של עד שלושה חודשים בשנה. הלקוח למעשה מקבל אופציה לגמישות בהחזרי המשכנתא - ללא תשלום.

"לסיכום, אנחנו בלאומי למשכנתאות שיפרנו את השירות מכל הבחינות - בדיגיטל, בתנאים ובמסלולים, והכול למען הלקוחות. אני מאחל לכל הקוראים שנה טובה ומתוקה של הצלחות וצמיחה כלכלית."

המשכנתאות פיתח לאומי דסק ייעודי המאפשר להם לקבל שירות מלא ונוח מהבנק. לכל יועץ מוצמד בנקאי משכנתאות העומד לרשותו לכל צורך, משלב הבקשה למשכנתא ועד לביצוע המשכנתא בפועל וקבלת כספי ההלוואה ללווים עצמם.

לא רק ליועצי המשכנתאות מסייע הבנק. לאומי תומך גם בשותפים עסקיים הנמצאים בקשר עם הלווים בתהליך ביצוע העסקה. אותם מנהלי מכירות ומתווכים זקוקים לסיוע של הבנק בסגירת העסקה מול הלקוח. לאומי מפעיל רכזי פיתוח עסקיים אשר זמינים עבור גורמי הנדל"ן ומשמשים עבורם אמצעי לסגירת העסקה, תוך שהם מלווים את המשווק מחד ואת הלקוח מאידך - עד סגירת העסקה.

בתוך כך, בנק לאומי מלווה גם מאות יזמים וחברות המשווקים אלפי יחידות דיור. הסיוע להם נותן הזדמנות לכל הצדדים לקדם עסקאות מכל סוג שהוא.

ומה מתוכנן עוד לעתיד?

"הבנק משקיע כל העת בפיתוחים טכנולוגיים, במטרה לאפשר נוחות מקסימלית ללקוחות בתהליכים השונים בערוצים הדיגיטליים", אומר פלדמר. "לאומי פורץ דרך, ולראשונה לקוחות הבנק יכולים לחתום גם על מסמכי ההלוואה בדיגיטל - ללא צורך בהגעה לסניף כלל. דמיינו מצב שבו בנקאי המשכנתאות בלאומי מתאם פגישה בזום עם הלווים, כל אחד מהם יכול להימצא במקום אחר, ובמקרה שיש להם יועץ חיצוני - גם הוא יכול להצטרף לפגישה", הוא מתאר תרחיש שאכן היה נשמע דמיוני עד לא מזמן. "כמפגש זה יוכלו הלקוחות לקבל ייעוץ וליווי מלא, משלב הגשת הבקשה ועד קבלת כספי המשכנתא."

מסמכי ההלוואה נשלחים ללווים מראש בדואר האלקטרוני, כך שבתום הפגישה בזום הם יכולים לחתום על המסמכים בדיגיטל - ומכאן הדרך

בעולם הישן, הגשת בקשה למשכנתא נעשתה לרוב לאחר בחירת הנכס הרצוי, והלווה נדרש להציג הסכם רכישה. כיום ניתן לקבל אישור עקרוני למשכנתא עוד בטרם החלטה על נכס כזה או אחר, ועל סמך האישור המתקבל מהבנק - שאינו מחייב את הלקוח וניתן לו ללא עלות - הוא יכול לחפש את הנכס המתאים לו, כשהוא כבר יודע שניתן לו אישור מהבנק להשלמת הרכישה. קבלת אישור עקרוני מהבנק טרם תחילת חיפוש נכס חוסכת זמן רב ומאפשרת ללקוחות להתמקד בנכסים רלוונטיים בהתאם ליכולת הכספית שלהם.

"לאחר השלמת הרכישה הלקוח יכול להעביר לבנק את המסמכים הנדרשים באמצעות הערוצים הדיגיטליים, ואלו יצטרפו לתיק שייפתח עבורו. בנק לאומי אף מקל על לקוחותיו ומאפשר העברת מסמכים במייל מצדדים שלישיים, כמו חברת הבנייה, עורך הדין וכדומה.

"לאומי למשכנתאות מקבל מדי חודש אלפי בקשות למשכנתא, והוא מעניק שירות ללקוחות כל הבנקים, גם לאלו שלא מנהלים עדיין את חשבון הבנק שלהם בלאומי", פלדמר מציין בסיפוק.

בכמחצית מבקשות המשכנתא כיום נעזרים הלקוחות ביועצים חיצוניים. עבור יועצי

הדיגיטליים ורצו להיפגש פיזית ולשוחח פנים מול פנים עם יועץ או בנקאי משכנתאות שיסביר להם על התהליך ועל האפשרויות העומדות בפניהם. על אחת כמה וכמה כשמדובר בלקיחת משכנתא, שהיא העסקה החשובה, המורכבת והגדולה ביותר מבחינה כלכלית שעושה משק הבית.

בעקבות כניסת הדיגיטציה למערכת הבנקאות, זוכה כיום הלקוח לחווית שירות מתקדמת החוסכת לו זמן רב ומקלה את התהליך, ויחד עם זאת מאפשרת לו קבלת שירות אישי ומקצועי עם בנקאי אשר מלווה אותו לכל אורך העסקה - עד כניסתו לדירה, ואם צריך גם לאחר מכן.

לצד החשש משימוש בערוצים הדיגיטליים, גילו הלקוחות חווית שירות טובה המאפשרת להם להגיש בקשה למשכנתא מכל מקום ובכל שעה - מהמחשב בבית או מהמשרד ואפילו מהטלפון הנייד, ולצרף את כל המסמכים הנדרשים מבלי לצאת מהבית וללא צורך להגיע לסניף הבנק.

"בעבר הלקוח רצה לפגוש את הבנקאי בסניף או לשוחח עימו בטלפון, אך כיום הכול פשוט ונוח יותר", מעיד פלדמר.

במה עוד מתבטא ההבדל בין השירות בעבר לשירות היום?

"הבנק משקיע כל העת בפיתוחים טכנולוגיים, במטרה לאפשר נוחות מקסימלית ללקוחות בתהליכים השונים בערוצים הדיגיטליים"

בשבילי רק חלב ישראלי

רון מנצור - רפתן ממושב אחיהוד,
הגליל המערבי

ענבר מרחב קרימלובסקי כחן

"הרפת המשפחתית זורמת בשורשיי. אני חקלאי בנשמת.
דור שלישי לרפתנים דתיים. אני גאה לספק חלב איכותי, בריא וטרי היישר
מן הגליל המערבי לכל מדינת ישראל. בשבילי, רק חלב ישראלי."
בברכת כתיבה וחתימה טובה,
רון מנצור

מועצת החלב

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

מה מפהיד את לפיד?

הופעתי רק פעמיים ב'פטריוטים' בערוץ 14, זה הספיק לי בשביל להבין את כל הסיפור

רע לו להמשיך בשיטה שעבדה לו מצוין כל השנים, עוד מימיו כבעל טור, והביאה אותו עד הלום? לא צריך לסגור שום דבר. מספיק להנדס את התודעה במילים יפות: מי ומה ישראלי בעיניו, מי נכון, ומי קיצוני ומסוכן. הרי שנים הוא כתב ככה ב'ידיעות אחרונות' ואנשים תלו את הטקסטים שלו על המקרר.

וגם בפוליטיקה. לזכור, למשל, את הנאום ההוא? "איפשהו בין איתמר לצהר קבור הכסף שיכול היה לשמש לנו לכיתות קטנות יותר, לשירותי בריאות טובים יותר, לצמצום אי-השוויון בחברה הישראלית וגם לכיפות ברזל ולטילי חץ 3 ולהתעצמותו של צה"ל". אילו מילים נכונות, מרגשות ומגעילות!

אבל אולי בעצם לפיד יוצא מגדרו והופך ממענטש לקומיסר כי הוא מבין שיש פה איום אמיתי בדיוק על מה שעבד לו כל השנים. משהו השתנה פה. פתאום החבר'ה היפים והנכונים כבר לא רק במחנה שלו, והם לועגים לו. חייבים לעצור את זה מיד. או כלשון העתירה של יש עתיד: "חלק ניכר ממאמצי הערוץ מוקדש לניסיון להכפיש ולפגוע בראש הממשלה לפיד, העומד בראשות העותרת. על רקע זה, בתוכנית 'הפטריוטים' משודרת בכל ערב פינה בשם 'הלפיד הלילי', המוקדשת לניסיון לפגוע בראש הממשלה לפיד, בשמו הטוב, במעמדו".

זה מדהים. במשך שנות דור, מקום המדינה למעשה, קומץ של אנשי שמאל קיצוני שולט באופן בלעדי בתקשורת. והם רומסים, לועגים, מסיטים, מדברים דופי, טופלים שקר, יועצים רע נגד כל מה שקשור לתורת ישראל, ארץ ישראל ורוב עם ישראל (ובמקרה של רשות השידור זה גם על חשבון עם ישראל). ואז פתאום מגיע ערוץ אחד עם רוח קצת אחרת, או הרבה אחרת, ערוץ פרטי, שלא ממומן על ידי הציבור, ושגם לא מנסה לעבוד על הציבור. הרי בניגוד לפייק של כל כלי התקשורת, ערוץ 14 אפילו לא מנסה לשחק אותה אובייקטיבי. הוא באופן גלוי מגדיר את עצמו כמי שבא לתקן, לאון, לתת פה לציבור שהושתק במשך שנים. פתחון פה קטן למיחלים לך. אז ברגע שהוא קצת מצליח להתרומם, אחרי שניסו לחנוק אותו באמצעות איומים על המפרסמים, באמצעות חרמות (כן, אנשי יש עתיד לא מסכימים לבוא להתראיין בו) - ראש ממשלת ישראל בכבודו ובעצמו מנסה לסגור אותו כי הוא נעלב שקוראים לו "ראש ממשלת המעבר"?

והנה עוד טעימה מהעתירה שמתפרסת על פני 26 עמודים ומלמדת שאנשי יש עתיד אמנם מסרבים לבוא להתראיין בערוץ 14 אבל הם לא מפסיקים לעקוב אחריו באובססביבות, דקה אחרי דקה: "ערוץ 14 עצמו מפרסם בטוויטר פרסומים שונים. עיון מדגמי - בין יום 14.9.2022 ליום 18.9.2022 מלמד כי מתוך עשרות פרסומים, לא יימצא וול אחד שיש בו מזווית הראיה של צופה סביר משום הבעת גישה חיובית כלפי העותרת או ראש הממשלה לפיד. להבדיל, במחצית היום (עד השעה 13:00) של יום אחד בלבד (18.9.2022) פורסמו הרשומות הבאות". וכאן העתירה פשוט מונה שורה של ציוצים נגד הממשלה שהתפרסמו בטוויטר של ערוץ 14. איך כתבה השבוע עיריית לינור, שמכירה היטב מבפנים גם את ערוץ 14 (היא חברת פאנל קבועה ב'פטריוטים') וגם את השמאל הישראלי וצביעותו? "זכרו: יש אנשים שכשהם מדברים על דמוקרטיה, על ערכים, על חופש ביטוי ועל תקשורת חופשית ואמיצה - הם לא מתכוונים אליכם. וגם לא לחופש ביטוי במונחי המילוני, קרי: חופש ביטוי. זה לא. לא נולד כלי תקשורת ימני שאבירי הדמוקרטיה לא ניסו לחסל, בכל פעם עם סיבה מונפצת אחרת, שאף כלי תקשורת מהצד הנכון לא נדרש לעמוד בה".

והעתירות שותקים. דמיינו מה היה קורה כאן אם אפילו לא נתניהו, אלא נגיד מירי רגב, או רק שלמה קרעי, היו פועלים לסגירת ערוץ טלוויזיה. וואו. אני מדמין כבר את ההפגנות, את השלטים הבוטים, את המיציגים, את הנאומים בכנסי החירום בסינמטק, את עצומות אנשי הרוח. וכאן? שקט כמעט מוחלט. זולת כמה כותבים בודדים (עמוס שוקן מ'הארץ', שהתגייס נגד, למשל), איש לא תוקף את ההחלטה. איש לא מצטט פסקאות מהעתירה המגוחכת (תקראו, זה טקסט פשוט מצחיק). וזה מפחיד אותי השקט הזה. למה אתם לא אומרים מילה? תמיד ידענו שיש לכם בעיה עם זה שהמדינה יהודית, אבל גם עם הדמוקרטיה יש לכם בעיה? ●

אולפן הפטריוטים, השבוע

אולי בעצם לפיד יוצא מגדרו והופך לקומיסר כי הוא מבין שיש פה איום אמיתי בדיוק על מה שעבד לו כל השנים. משהו השתנה פה. פתאום החבר'ה היפים והנכונים כבר לא רק במחנה שלו, והם לועגים לו. חייבים לעצור את זה מיד

ואני אסביר: עד היום הציבור הימני צרך תמיד את החדשות שלו בערוצים המרכזיים במין מוזכרים לא ברור. הוא נפגע, נעלב, התעצבן, אבל המשיך לצפות. לצופה הימני התפתח וריד על שם אמנון אברמוביץ'. הוא תמיד צעק עליו מול המסך - והמשיך לצפות בו. לתת לו רייטינג. והנה, יש ערוץ אחר שהמונים צופים בו.

ויש לכך משמעות פוליטית, כי בפעם הראשונה יש קונטרה. נציגי הימין בכנסת הרי תמיד חוששים: מה יכתבו עלינו בעיתונים? מה יגידו באולפנים? תראו איך מתקבל שם עריק מהימין, תראו את הסיקור והליטוף התקשורתי שקיבלו בנט ושקד בשנה האחרונה. עכשיו תבינו כמה משמעות זה, שפתאום גם לימין יש איפה לבקר, וגם איפה לחבק ולפרגן. זה משנה את המפה. עם עליית הרייטינג, פתאום למערך השיקולים יכנס גם השיקול של "מה יגידו עליי בערוץ 14".

והמחשבה השנייה, שהגיעה מיד אחרי המחשבה הראשונה, הייתה: מעניין כמה זמן הדבר הזה יוכל להימשך. מתי ובאיזו אמתלה ינסו לסגור את ערוץ 14? הרי השמאל פה לא באמת נותן לימין להתבטא. ראינו את זה בימיו הגדולים של 'ערוץ 7'. ראינו את זה בימיו הגדולים של 'ישראל היום'. ראינו את זה אפילו בנוגע לגלי צה"ל. פתאום כשהפרשנות של ברדוגו תפסה תאוצה, הרעיון לסגור את התחנה הפך לראשונה בהיסטוריה לעניין מעשי - שבאורח פלא יד מהפרק עם סילוקו של ברדוגו. אנשי השמאל בפוליטיקה, בתקשורת ובמערך המשפט מדברים כל הזמן על דמוקרטיה וחופש הביטוי, אבל הם הראשונים לסתום את הפה למי שמזוהה איום על השליטה שלהם.

אז נכון, ייתנו טור פה, תוכנית שם, גם לבני מיעוטים דתיים או ימניים. אבל פה זה נגמר. כשגוף תקשורת באמת צובר תאוצה ומתחיל להשפיע על ההמונים - אחת דינו. המטרה מסומנת. נשאר רק למצוא את הסעיף הנכון בחוק הרשות השנייה או במשרד התקשורת או בחוק הבחירות או בתקנות הממונה על ההגבלים העסקיים. טוב, זה כבר החלק הקל. בשביל זה יש לנו את בית המשפט העליון שמגן עלינו מהחלטות רוב העם. תשאלו את שיקלי.

ואחרי כל זה, יאיר לפיד הצליח להפתיע אותי. לא חשבתי שהוא יקום ויעשה מעשה לא אסתטי כזה - לנסות באופן גלוי להשתיק ערוץ טלוויזיה. זה מתאים יותר לליברמן. למעשה, עד לרגע זה אני לא מבין למה לפיד להתלכלך על זה. מה

1 פעמיים בלבד הופעתי בתוכנית 'הפטריוטים' בערוץ 14. האמת שלא בקלות הלכתי לשם. חששתי קצת שלא בדיוק אמצא את עצמי בין חברות הגברים עם הדעות הנחרצות.

לא שאני לא גבר, ולא שאין לי דעות נחרצות. אם אתם קוראים את הטור הזה, נראה לי שאתם מכירים אותן. אבל יש גבר ויש גבר-גבר. ולא הרי דעות נחרצות מול מקלדת כדעות נחרצות מול מצלמה. בטור בעיתון קל לכתוב דעות נחרצות. לשבת באולפן בתוך פאנל ולצעוק אותן, זה כבר סיפור אחר, שפחות מתאים לי.

ראיתם את הפרומו החדש של 'הפטריוטים'? הם כולם שם במדי צבא, כולל קסדות ואפודים מפוצצים בתחמושת, מרוחים בצבעי הסוואה, אוהזים בידם נשק מתוחכם, יורים על האויב ואז שותים ביחד קפה שחור מפינג'אן. מה לחנוך כמוני ולחבורה עם התת-מקלע בין השניים הזאת? נניח שאני הייתי מצטלם לפרומו הזה, איזה נשק הייתי מחזיק? אקדח קפצונים? ומה הייתי שותה עם החבר'ה אחרי הקרב? מים בטעם?

2 אבל איכשהו הלכתי לתוכנית, ובניגוד לחששות דווקא היה נחמד. אז הלכתי עוד פעם אחת. ואז גיליתי דבר שהפתיע אותי: יש לערוץ 14 המון צופים. הרבה יותר ממה שאפשר להעלות על הדעת. כמה בדיוק? לא יודע. מלאנתלפים. מניין לי? לא כי רצתי למחרת לקרוא את נתוני הרייטינג. אני לא יודע להבין את שברי האחוזים האלה ומה הם אומרים. אני טמבל גמור בדברים האלה לצערי. אבל מי צריך מספרים? אני ועדת מדרוג מהלכת. מסתובב במקומות שונים, פוגש אנשים שונים, וגם מופיע בכלי תקשורת שונים, כך שיש לי למה להשוות. ובכן, בכל מקום שהלכתי אליו בשבועות האחרונים דיברו איתי על 'הפטריוטים'. וכאמור, הייתי שם בסך הכול פעמיים, כן? זה לא רייטינג מצטבר, כשאתה נמצא בתוכנית שבוע אחר שבוע, ואז יוצא שהרבה אנשים נתקלים בך. וזה גם לא היה במסגרת איזה משדר מיוחד, שאחרי זה מראים שוב ושוב רגעים ממנו בפרומואים, או שיוצאים ממנו קטעים נבחרים לרשתות החברתיות. שום דבר. תוכנית רגילה לגמרי. ואני אומר לכם: כמות מטרופת של תגובות. באיזהו שלב הרגשתי קצת לא נעים מאשתי שכולם ככה עוצרים אותי ברחוב. שאלתי אותה ברגישות אם לא קשה לה להיות "אשתו של".

3 ומה שהפתיע אותי לא פחות היה המגוון של התגובות: סליחה, אבל הנחתי שמי שצופה בערוץ 14 זה קהל מאוד מסוים. אתם יודעים, הגרעין הקשה של הבייסטים והריקליניסטים והמגליסטים. אני לא מזלזל בקהל הזה, אבל חשבתי שהוא מועדון די קטן. להפתעתי גיליתי מגוון של אנשים, מכל הסוגים, מכל המגזרים, מכל רחבי הארץ, שחווים את המציאות החדשה דרך ערוץ 14. שימו לב: זה לא שהם יודעים שיש ערוץ כזה וצופים בו מעת לעת. הם לא רק נהנים מאיזה מונולוג מבריק של אראל סג"ל שקופץ להם בפייסבוק או מפאנץ' של יותם זמרי. הם צופים אדוקים. לא מפספסים אף תוכנית. ערוץ 14 הוא מסך הבית שלהם. כלומר, הוא המסך בבית. בסלון.

ולא רק בארץ צופים בו. טוב, זה לא שיצא לי באמת לדגום מגוון רחב של אנשים בעולם כולו אחרי שתי ההופעות ב'פטריוטים', אבל אפילו בניו יורק קבלתי כמה תגובות. אחת מהן הייתה משעשעת. נכנסתי לבית כנסת אולטרה-חרדי במונסי לתפילת מנחה, גיגש אליי יהודי מקצה בית הכנסת, לוחץ את ידי בהתרגשות ואומר "הו, שולעם עליכם, איזו זכות, הטלוויזיה הישראלית מגיעה להתפלל פה אצלנו!". ברגע הראשון לא הבנתי על מה הוא מדבר. הטלוויזיה הישראלית? יכול להיות שהוא מחליף אותי עם עמנואל הלפרין? אבל אז הוא סיפר לי שאין צהריים (ככה זה יוצא בשעון שלהם) שהוא לא צופה ב'פטריוטים'.

4 שתי מחשבות עברו לי בראש מול גל התגובות הזה. אחת: איזה יופי. לראשונה בהיסטוריה הימין המאמין עשה את זה. הצליח לייצר כלי תקשורת מרכזי, חזק, עוצמתי. מה שאנשי הטלוויזיה מכנים: ברודקאסטי. ערוץ שמגיע לקהלים רחבים מאוד, שנותן פייט אמיתי לערוצי הטלוויזיה של השמאל. נפל דבר בעולם התקשורת. זה לא קרה מעולם לפני כן. נכון, היו עיתונים מגזריים, ותחנות רדיו, ויש הרבה כותבים ושדרנים מצוינים. אבל כזה לא היה.

תענוג, הנדנדות בגינה תמיד פנויות!

לגמרי!

חולה על השקט הזה...

אפשר למצוא יתרונות בשכונה בלי קהילה...

אבל למה?

דירות להשכרה מחכות רק לכם בהר ברכה!
קהילת סטודנטים צעירה, חיי תורה והכל במחירים נוחים
לפרטים: אילן 050-8915499

הפן שלי מאוד בעניין של רכבים, וכל זאת כשאלתי אותו כמה הוא אוהב אותי הוא ענה "יותר מהרבה הכי יקר בעולם", והייתם חושבים שזה הדבר הכי מרעש שהוא היה יכול לומר, אלא שזה אצלי אצלה אותו כמה הוא אוהב אותה והוא ענה "פורד פוקוס" וכשיו אני מנחמא

אין זו סתם סוכה

לשמוע מזה. גברי הירקן כרגיל היה כוכב האירוע, וכשדני היה מגיע עם אשתו לירקנייה, הוא היה אומר לו לקחת עוד תפוח למקרה שנורית תאכל אותו לפני שהיא זורקת את הפרח לחצר.

תאמינו לי, פלא שגברי הספיק לסדר ירקות במדפים עם כל הזמן שהשקיע בקומדיה.

על כל פנים, דני המדובר, שכידוע היה גיבור ונבון, הביא אותה בעוד יציאה מוצלחת כשהציע לאשתו להגר יחד למקום שבו כל הישראלים האלה יפסיקו להידחק להם לסוכה.

כך מצאו את עצמם בני הזוג עושים רילוקיישן לאי אינשמוור שבמערב אירלנד. האי בקושי היה מאוכלס באירים, קל וחומר בישראלים, ושלומית סוף סוף מצאה מרגוע לנפשה.

כשסוכות הגיע שלומית ודני בנו יחד את סוכתם מתוך שמחה מחודשת ותקווה לחג משפחתי ורגוע. היום הראשון אכן חלף בנעימים, הם ישבו בסוכתם ברווח ואפילו הכניסו פנימה עז בשביל הקטע. גם ביום השני לא נרשמו תלונות, אבל איפשהו סביב היום הרביעי התחיל להיות משעמם-משהו בסוכה של שלומית, ודני לא יכול שלא להודות שהסוכה השנה עדיין ירוקה, אבל קצת פחות מוארת.

כשהגיע היום האחרון לחג הזוג כבר טיפס על הקירות. שזה לא עניין של מה בכך בהתחשב בעובדה שמדובר היה בסוכה מבד. הם הרגישו בודדים יותר מאי פעם ושלומית נזכרה למה מלכתחילה היא בנתה את הסוכה שלה אי אז בימים.

הזוג כבר התכוון להכריז על החג הזה ככישלון, אלא שאז, מבעד לבדי הסוכה, שמעו שפה מוכרת, בווליום מוכר עוד יותר. הייתה זו חבורה צעירה של ישראלים ששוטטה באזור בחיפוש אחר בית חב"ד עלום. הזוג לא חשב פעמיים, ועט על האושפזין המפתיעים בהתלהבות כמעט מטרידה. האורחים נכנסו לסוכה, ומלבד העובדה שבראש השולחן ישבה עז ונשנשה ברכון הכול היה נראה להם סך הכול הגיוני, אז הם נשארו.

מיותר לציין שכששמעו הישראלים שלשלומית קוראים שלומית, אז בהברקה חד-פעמית הם אמרו כמעט ביחד "מקווים שלא שכחת לולב והדסים!" אלא שהפעם במקום לגלגל עיניים שלומית צחקה מכל הלב, ולראשונה זה שנים היא הרגישה שסוכתה היא אכן סוכת שלום.

דני, שהשקיע על אשתו מהצד, התרגש מהמחזה מחמם הלב ואפילו הזיל כמה דמעות. (למרות שאם תשאלו אותו הוא יתעקש שזה בכלל הדמעות, איך לא, שזולגות מעצמו).

שלומית בונהסוכה-וייס כבר הייתה אישה בת 46, אבל איכשהו הסוכה שבנתה פעם אחת בעשור הראשון לחייה המשיכה לרדוף אותה כאילו היה זה אך אתמול. ולא שהיא לא שמחה על המצווה שקיימה בהידור ובתום של ילדה בת שמונה. אבל הציבור, מה לעשות, מורכב מאנשים פשוטים, ובשביל אנשים פשוטים אם פעם אחת בנית סוכה מוארת וירוקה אז עכשיו זה כל מה שאת.

הצרה היותר קטנה הייתה הבדיחות העבשות שנאלצה לספוג מדי יום. כשהייתה אומרת לאנשים שהיא "עסוקה היום", הם כמוכנ היו קופצים לשאול: "מה, את בונה סוכת שלום???" ואז מפנים חמש דקות כדי להיות מרוצים מעצמם. וכשהייתה הולכת לגברי הירקן הוא תמיד היה אומר לה לא לשכוח לשים בסל לולב והדסים, ואז מתפקע מצחוק, כאילו חשב על זה לראשונה באותו רגע ממש ולא בעשרות אלפי הפעמים הקודמות.

כאמור, אם בזה הייתה מסתכמת הסאגה, שלומית הייתה מודה למזלה הטוב וחיה את חייה באושר יחסי.

הבעיה האמיתית הייתה העובדה שהשכנים, שיהיו בריאים, לקחו את האירוע היחידאי ההוא כמוטיב חוזר, ומדי שנה היו מגיעים אל הסוכה בהמונים מתוך ציפייה שלכולם יהיה מקום. ובכן, כשיש מקום בלב יש מקום בבית, אבל סוכה זה עניין אחר. הצפיפות בסוכה של שלומית מדי סוכות הלכה והפכה לבלתי נסבלת. ולא ברור בכלל מה הייתה האטרקציה, אלא שכנראה בגלל שכולם התרגלו שיש להם מקום, הם העדיפו לא לטרוח להכין סוכה משלהם וסמכו על רוח השכנות הטובה של שלומית, שאפעס, פגה לפני בדיוק 38 שנים.

כשהלכה לרב והתלוננה על הצפיפות הבלתי אפשרית בסוכה הוא ביקש ממנה, כמצופה, להכניס לסוכה עז. שלומית, שכבר הייתה מיאוש, הייתה מוכנה להכול, והיא אכן ניסתה לדחוף לסוכה עז, אבל באמת שלא היה מקום. היא חזרה לרב וסיפרה לו שאין מקום לעז, אז הרב אמר "אווה, זו באמת בעיה" וניתן קשר עין עם הפצינגיטית.

אגב, העובדה שהרב עצמו גם כן היה בסוכה כל אותה עת בטח לא עזרה לסיטואציה.

בקיצור, עם כל סוכות שחלף הפכו פניה של שלומית, שלא כמו סוכתה, לפחות ופחות מוארות. לגבי הירוקות אפשר להתווכח.

בעלה של שלומית, דני, הבין אותה יותר טוב מכולם. הוא נתן פעם פרח לנורית ומאז הוא לא הפסיק

הבעיה האמיתית הייתה העובדה שהשכנים, שיהיו בריאים, לקחו את האירוע היחידאי ההוא כמוטיב חוזר, ומדי שנה היו מגיעים אל הסוכה בהמונים מתוך ציפייה שלכולם יהיה מקום. ובכן, כשיש מקום בלב יש מקום בבית, אבל סוכה זה עניין אחר. הצפיפות בסוכה של שלומית מדי סוכות הלכה והפכה לבלתי נסבלת

החיים הם רק תקופה, בני אדם יוצאים ספר בס' ביבי' וספר החדש של חנוך דאום

בהמשך לטרגי
ה"כפיפור הזה אני סולח לעצמי" אני
מח להפך שסוכות הקרוב
אני מנחמא את עצמי.
תבואו, יהיה מוכר

פרוטיאה באלקנה איכות חיים מושלמת אווירת חג מרוממת

אחרי שנים בהן ותיקי הציבור הדתי נדרשו לבחור בין אווירת שבת וחג ומעטפת קהילתית לבין דיור מוגן איכותי ברמה גבוהה, רשת פרוטיאה מביאה בשורה של ממש לגמלאי הקהילה הדתית: חווית מגורים מפנקת בדירות מושקעות שעוצבו במיוחד עבור החיים הטובים, ביחד עם אווירת שבת וחג מרוממת, בית כנסת מפואר ושירותי קהילה בדיוק כמו בבית.

תרגישו בבית

היתרון המרכזי של מתחם הדיור המוגן פרוטיאה באלקנה הוא ההתאמה המרבית שלו לאורח החיים של האוכלוסייה הדתית-לאומית, שבאה לידי ביטוי בכל שלבי התכנון של הבית החדש. מתחם המגורים יותאם כולו למגזר הדתי לאומי, הן בהיבטים הטכניים-שעוני שבת, מעלית שבת, ובעיקר בהיבטים התרבותיים – עושר של שיעורים תורניים, תפילות, קידוש משותף בשבת ועוד. אם במתחמים

אחד האתגרים הגדולים הניצבים בפני העוברים לדיור מוגן הוא השמירה על אורח החיים שבחרו לעצמם. עבור הגמלאים הדתיים לאומיים האתגר מורכב במיוחד, מכיוון שרובם המוחלט של בתי הדיור המוגן בישראל הם חילוניים במהותם, ודורשים מהדיירים הדתיים להתגמש ולהתאים את אורחות חייהם לבית החדש.

פרוטיאה מציעה דיור מוגן לאוכלוסייה הדתית-לאומית, המאפשר לדיירים והדיירות ליהנות מחווית מגורים ברמה גבוהה ולהמשיך את שגרת החיים המשפחתית והקהילתית אליה הורגלו.

פרוטיאה באלקנה
דיור מוגן לקהילה הדתית

דיור ממשפחה טובה

הקרבה למשפחה היא חלק בלתי נפרד מאיכות החיים בגיל השלישי. הקשר עם הילדים והנכדים, והיכולת להמשיך ולתחזק מעטפת משפחתית חמה, משדרגים את איכות החיים ואפשר אף להעז ולומר – מאריכים את תוחלת החיים.

מתחם הדיור המוגן פרוטיאה באלקנה תוכנן על מנת לאפשר לדיירים חיבור עם המשפחה והיקרים להם. החל מהמיקום – באזור אסטרטגי מגזרית, וכלה במספר לא מבוטל של דירות אירוח שתוכננו במתחם, ומיועדות לבני משפחה שמגיעים לבקר ויכולים להישאר ללון שם למשך השבת או החג. היכולת להמשיך ולארח גם בדיור המוגן, ולהיפגש עם המשפחה בשבתות וחגים באווירה קהילתית ומשפחתית, הוא יתרון משמעותי שמאפשר לדיירים ליהנות ממעטפת מושלמת של דיור מוגן, אבל עדיין להישאר קרובים לכל למה ומי שחשוב להם.

את החג הבא, אתם מוזמנים לחגוג ביחד, בפרוטיאה באלקנה, להרגיש את אווירת החג המרוממת, להרגיש קרובים לילדים ולמשפחה ובעיקר – להרגיש בבית.

דומים רגילים מתקיים חילול שבת בפרהסיה, מושמעת מוזיקה, החניון האוטומטי פעיל וכו' והאווירה אינה מותאמת לקהל הדתי, הרי שבפרוטיאה באלקנה תרגישו לגמרי בבית, בימי חול כמו גם בימי שבת ומועד. במטבח יותקנו כיורים כפולים, כיור לנטילת ידיים ובחלק מהדירות יש מרפסות סוכה לצד סוכה מרכזית גדולה שתוקם לשירות הדיירים. גם בחללים הציבוריים נעשתה מחשבה על צרכי המגזר. כך למשל הוקצה שטח לבתי כנסת לימות החול ואולם מרווח לתפילות שבת וחג.

גם אופי ההתנהלות הציבורית בשבת ובחג מותאם לצביון הבית – עם כניסת השבת הבית באלקנה מתמלא באווירת הקדושה הייחודית, ודיירי הבית מוזמנים לתפילות שבת וחג משותפות ובמידה וירצו – להזמין וליהנות מארוחות שבת וחג חגיגיות ביחד עם בני המשפחה. את האירועים החברתיים הנהוגים בערבי שבת וחג בבתי דיור מוגן חילוניים, מחליפים בפרוטיאה באלקנה בזמירות שבת סביב השולחן, בילוי עם המשפחה וערבי שיח עם הדיירות והדיירים.

חווית מגורים ברמה אחרת

שמירה, אחזקה ונקיון הדירה לצד הפן הקהילתי, לפני הכל מדובר במתחם מגורים מושקע מתקדם המשקף אל הנוף עוצר הנשימה של הרי השומרון וכולל דירות מפוארות ומעטפת מגורים מושלמת: בריכת שחייה, סאונה, ג'קוזי, חדר כושר, מספרה,

הצורך שזיהתה פרוטיאה התגלה כרחב מהצפוי, ומיד עם תחילת הבניה החלו להגיע פניות מגמלאים דתיים לאומיים מכל רחבי הארץ. "אנחנו מקבלים פניות רבות מחברי המגזר דתי לאומי שלא בהכרח מתגוררים היום ביהודה ושומרון, אלא דווקא במרכז הארץ", מסביר יחיאל ניסנהולץ – מנכ"ל פרוטיאה, "הקרבה של אלקנה לערים במרכז הארץ בהן חיה אוכלוסייה דתית כמו גבעת שמואל, פתח תקווה, רעננה ואפילו צפון תל אביב, הופך את הבית באלקנה לאופציה עבור אנשים שהתבגרו ורוצים לעבור לגור במחיצת אנשים דומים להם, מבלי להיאלץ להתנתק מהקהילה ומאורח החיים המוכר להם. כשמדובר באוכלוסייה מסורתית דתית, ישנה חשיבות לידיעה שהם יכולים לעבור מהקהילה בה הם גרים כיום ברעננה או בפתח תקווה, ותהיה להם קהילה נוספת באלקנה".

***9405**
www.proteahomes.co.il

לתיאום
פגישה:

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

אוזניים לשמיים

כולנו חכמים, כולנו נבונים, כולנו מדברים ולא סותמים את הפה. השאלה הגדולה היא האם יש מישהו שמקשיב

חוץ מהמואזין של הכפר הסמוך שלו כולם מאזינים ברוב קשב בזכות קולו הערב שהוא כופה על כל הסביבה בארבע לפנות בוקר ובארבע מאות דציבלים. כבר שנים שהתושבים מבקשים מרשויות החוק לעשות משהו בנידון, אבל הן, כמה מפתיע, לא מקשיבות.

לא נעים, אבל אנשים כבר לא מאזינים. אתה יושב מול בן אדם וחושב שאתם מנהלים שיחה, והוא באמת מנההן כל כמה שניות כדי להראות שהוא לגמרי איתך, אבל ממש באותו זמן גולל את הפיד של הטיקטוק כדי למצוא משהו יותר מעניין ממך. כל דבר יהיה יותר מעניין ממך, מהסיבה הפשוטה שסרטונים בטיקטוק מתחלפים אחרי שמונה שניות ואתה, נעבעך, נואם ברצף כבר נצח של דקה וחצי כאילו לאנשים פה אין חיים. אז הם שומעים. אבל לא מקשיבים.

נשים, לעומת זאת, כן מסוגלות לנהל שיחה תוך כדי התעסקות בטלפון, כי נשים יודעות לעשות כמה פעולות ברי זמנית. לכן אישה יכולה להתקשר לאחל חג שמח לדודה ברכה ובינתיים לענות להודעות בווטסאפ, לקפל כביסה, לנגב אף נוזל של ילד, לשלוח אותו להביא שתי ביצים מהשכנים ולנוף בבעלה ששוב מסתובב בסלון בדיוק כשהיא שוטפת. את הרצפה. וגם אותו. אישה יכולה לעשות בעת ובעונה אחת את כל הפעולות שבעולם. למרבה הצער, הקשבה היא לא אחת מהפעולות האלה. זאת אומרת היא מקשיבה, בהחלט, אבל שומעת רק מה שהיא רוצה. בדיוק כמון, אז אל תנסה להתלונן. ממילא אף אחד לא יקשיב לך.

ספר את זה לוועדת החקירה

המקום היחיד שעוד מאזינים בו הוא צה"ל, שם לכל פלוגה יש מאזין תורן שהתפקיד שלו הוא, ובכן, להאזין. אם במקרה הוא לא נרדם. כלומר המאזין. וגם צה"ל.

מספרים שבבסיס מודיעין אחד הזעיק פעם המאזין את הקצין התורן ואמר לו שהוא קולט מהסורים ידיעות מדאיגות. "הם מתארגנים למלחמה", אמר המאזין המוטרד, "הם כבר יושבים על הגדרות".

"על מה?" שאל הקצין, שהטה אוזן ברוב קשב אבל לא דווקא למה שאמרו לו.

"על הגדרות. הסורים. עומדת לפרוץ מלחמה", אמר המאזין באימה.

"בסדר, תזכיר לי את זה אחר כך", אמר הקצין בפיוזור דעת חינני, וכך פרצה מלחמת יום הכיפורים והרמטכ"ל נאלץ להתפטר לאחר שוועדת החקירה מצאה שהוא האחראי המרכזי למחדל, למרות שהוא טען שזה לא נכון אבל, אתם כבר יודעים, אף אחד לא הקשיב לו.

וזה חבל, כי התפקיד של האוזניים הוא לא רק לשמוע אלא גם לאזן, ואם לא מאזינים האחד לשני מה הפלא שאנחנו יוצאים מאיזון וכל הזמן מרגישים שהולכים על חבל דק ומאבדים שיווי משקל. מצד שני לכו תדעו, אם נקשיב זה לזה אנחנו עוד עלולים להיפתח לכיוונים חדשים ולדעות אחרות, וזה באמת יוציא אותנו משיווי משקל ויעשה לנו צלצולים באוזניים. מה גם שבאמת יש היום כל כך הרבה הסחות דעת, שגם אם מישהו ינסה להקשיב אפשר להיות בטוחים שתוך שלוש שניות משהו כבר יגרום לו להפרעות כשף וריגוז.

אז לא מקשיבים. אולי בגלל זה משה רבנו מבקש שרק השמיים יאזינו, כי הוא יודע שעל בני אדם קשה יותר לבנות. הוא ידע טוב מאוד מה הוא עושה, בתור מי שהתבקש פעם לדבר אל הסלע. גם אני, להבדיל, מרגיש לפעמים שאני מדבר אל הקיר. ●

פעם אנשים לא העזו להמרות את פי הקריינית והאזינו לרדיו שעה ברצף אחרי החדשות. אילוסטרציה

אתה יושב מול בן אדם וחושב שאתם מנהלים שיחה, אבל ממש באותו זמן הוא גולל את הפיד של הטיקטוק כדי למצוא משהו יותר מעניין ממך. כל דבר יהיה יותר מעניין ממך, מהסיבה הפשוטה שסרטונים בטיקטוק מתחלפים אחרי שמונה שניות ואתה, נעבעך, נואם ברצף כבר נצח של דקה וחצי

לרגל פרשת האזינו עלה בדעתי לבדוק האם מישהו בימינו עוד מאזין למה שמדברים אליו, ואם כן איפה הוא ולמה לא פוגשים אותו אף פעם. ולא, כשאני אומר "מאזין" אני לא מתכוון לתוכנות ריגול שהמטרה לכאורה משתילה לכאורה כדי להאזין לכאורה לאזרחים תמימים (לכאורה), אבל הרבה פחות מאזינה להם כשהם באים להתלונן שמישהו פרץ להם הביתה או תקף אותם על לא עוול בכפם, לכאורה. אני מדבר על האזנה פשוטה של קשב וריכוז, משהו שהדור שלנו כבר לא כל כך מכיר, הן מפני שאנחנו מוקפים בטריילוני הסחות דעת והן מפני שאנחנו פשוט לא מקשיבים.

קחו לדוגמה את האורתופד ההוא שרופא המשפחה שלח אותי אליו כדי שיחווה את דעתי לגבי עניין מסוים ביד. הושטתי לו בהכנעה את הכרטיס המגנטי ואמרתי שרופא המשפחה... "אני אורתופד", הוא קטע אותי באלגנטיות, "רופא משפחה זה חדר 2".

"אני יודע", אמרתי, "פשוט רופא המשפחה..."
"אתה לא מקשיב?" הוא ירה, "אני לא רופא משפחה!"

רציתי להגיד שדווקא הוא זה שלא מקשיב, ושם הוא יאזין שנייה הוא יראה שאני לא כזה אהבל כמו שאני נראה, אבל בדיוק באותו רגע נשמעה דפיקה בדלת ובחור מחוצ'קן אחד פתח אותה מבלי להקשיב אם מאשרים לו להיכנס או כן. "סליחה", שאל המחוצ'קן, "פה זה הרופא אור..."

"אורתופד, כן", קטע אותו הרופא בחוסר סבלנות, "נא לחכות בחוץ".

"תקשיב רגע, אני צריך רופא אור..."
"אורתופד, אני יודע. חכה בחוץ".

"רופא עור! עור, לא אורתופד!"

"רופא עור זה חדר 5", אמר האורתופד ורשם לי פיזיותרפיה לרגל. גם המחוצ'קן לקח את הרגליים שלו והלך לחדר 6, כי מי בכלל מקשיב פה.

פעם אנשים היו מאזינים לרדיו בגלל שלא היה שום דבר אחר לשמוע, ואם הם לא היו מספיקים לכבות את המכשיר מיד בסוף החדשות הם היו נאלצים להישאר צמודים אליו במשך שעה נוספת, כי לא נעים להמרות את פיה של הקריינית הממלכתית בעלת הרי"ש המתגלגלת שמצווה "האזינו כעת לשעה של שירים עבריים ברצף". היום כולם עם אוזניות אבל לא באמת מאזינים. מה כן עושים? שומעים שירים בספוטיפיי בחצי אוזן, רבע אוזן מרפררת הודעות קוליות בווטסאפ במהירות מופרזת, רבע אוזן נוספת מנסה להבין למה השכנים מלמעלה רבים הפעם (היא אומרת שהוא אף פעם לא מקשיב לה), והאוזן השנייה גם ככה סתומה מאז שהם היו בברכה עם הילדים בקיץ ואמרו להם לא לצלול כל כך הרבה, אבל הם לא הקשיבו כי האוזניים שלהם היו בתוך המים. אז עכשיו הם לא מקשיבים כי הם סתומים. זאת אומרת הצינורות באוזניים סתומים, הם סתם לא מקשיבים.

ארבע בבוקר, ארבע מאות דציבלים

אבל לא כולם שומעים מוזיקה באוזניות. יש כאלה ששמים ברקע תוכנית אקטואליה אקראית, לא כדי להקשיב אלא כדי להרגיש שהם לא נמצאים לבד בעולם, והדיבורים האין-סופיים עוברים להם ליד האוזן בלי שהם שמעים לב מי צועק על מי ולמה. בגלל זה בכל תוכנית יושבים שני מנחים שמנהלים ביניהם דיאלוג מכבד בלי להקשיב זה לדברי זה, ואז מעלים מרואיין ומקפידים מאוד לא לתת לו לסיים אפילו משפט אחד. בכל מקרה כבר לא אומרים היום ברדיו "האזינו לשעה של שירים עבריים", כי ממילא אף אחד כבר לא מאזין לשום דבר,

קורס חיברנו בשבילך טיפול משולב

חדש מבית דעת ותבונה
CBT יהודי + אימון טיפולי

הכשרה לטיפול בשיטה קוגניטיבית התנהגותית
Jewish Cognitive Behavioral Therapy

מסע לימודי מרתק לעולם הטיפול והאימון היהודי ומתן כלים להובלת
תהליך של ריפוי, מימוש והעצמה לאור תורת החסידות והקבלה
ע"י הרב יצחק ערד

מתאים גם לאנשי חינוך
ולמטפלים מנוסים,
למשפיעים ולעוסקים
בשליחות

מקסימום נוחות:
מפגש בודד בשבוע,
לימוד פרונטלי או מקוון,
נגיש מכל העולם!

הרצאות, תרגול
בקבוצות וליווי
תהליכי טיפול
אמיתיים

מאות בוגרים מצליחים בכל הארץ!

מוכר
לשבתון

לימודי
תעודה

לגברים ולנשים
בהפרדה מלאה

משך הקורס <
שנתיים, 300 ש"א

רשימות

המכללה לחינוך
בית רבקה
מזאנאד לא אחרת

077-3137800
www.tvunah.com

סוכה ארצישראלית

כשקוראים על תלאות היהודים בגלות רק לפני מאה שנה, מבינים פתאום איך חיינו בארץ ישראל חוסים תחת סוכת ענף אלוקית מופלאה שמעניקה מתנות שאי אפשר לקבל בשום מקום אחר

הספר הוא צילום של תקופה, של תפילין ומטפחות מושלכות לנמל עם ההגעה אל העולם החדש, של עבודה סיופית ועוני מחפיר, של עבודה בשבת כי אחרת אין עבודה, של שכחת השטייטעל, של נשים רבות שהושארו מאחור, בעיירות, תזכורת לא רצויה למחויבות שעדיף לשכוח. הן נותרו אלמוניות חיות, קורבנות על מזבח החופש. אבל לצד כל אלה הייתה גם אחיזה של מסירות נפש במסורת בית אבא, התעקשות על בית כנסת וחגים ושבת, וגם עזרה הדדית וקהליות מפליאה.

המלכוד היה מושלם. גם מי שמאס בשקר של ארצות הברית, מי שלא רצה שהיהדות שלו תישחק, לא רצה להתפלל שחרית של שבת ואז ללכת אל המפעל, מי שראה בעיניים כלות איך הדור הבא, דור קלאסי של ילדי מהגרים, כבר מגלגל את האנגלית כמו גם את מנהגי המולדת החדשה בטבעיות, וחשש שנכדיו כבר לא יהיו יהודים - הביט לאחור וקפא מפחד. הערים והכפרים שבהם נותרו משפחותיהם סבלו פרעות ופוגרומים ועלילות. דם היהודים נשפך כמים ואין מציל. הייתה שורה תחתונה: ארצות הברית היא מקלט בטוח.

חנה מרתקת. שלא ברצונה היא עוברת מסע חוצה יבשות, דרך קשה, מפרכת, שורטת גוף ונפש. היא פוגשת הרבה רוע והרבה טוב, ולבסוף היא פוגשת את עצמה. חנה מלמדת אותנו פרק חשוב בתולדות יהדות ארצות הברית ובתולדות עמנו. ואי אפשר שלא לחשוב כל העת עד כמה זה ספר של גלות, ועד כמה לעומת זאת, שנים כל כך מעטות אחרי, מדינת ישראל נוכחת, מתפתחת ומשנה את המציאות של יהודי העולם. כן, גם של מי שבחר שלא לבוא לכאן. ישראל היא תמיד אופציה, תמיד מקום בטוח להגיע אליו אם תתעורר חלילה מצוקת אמת. אי הביטחון.

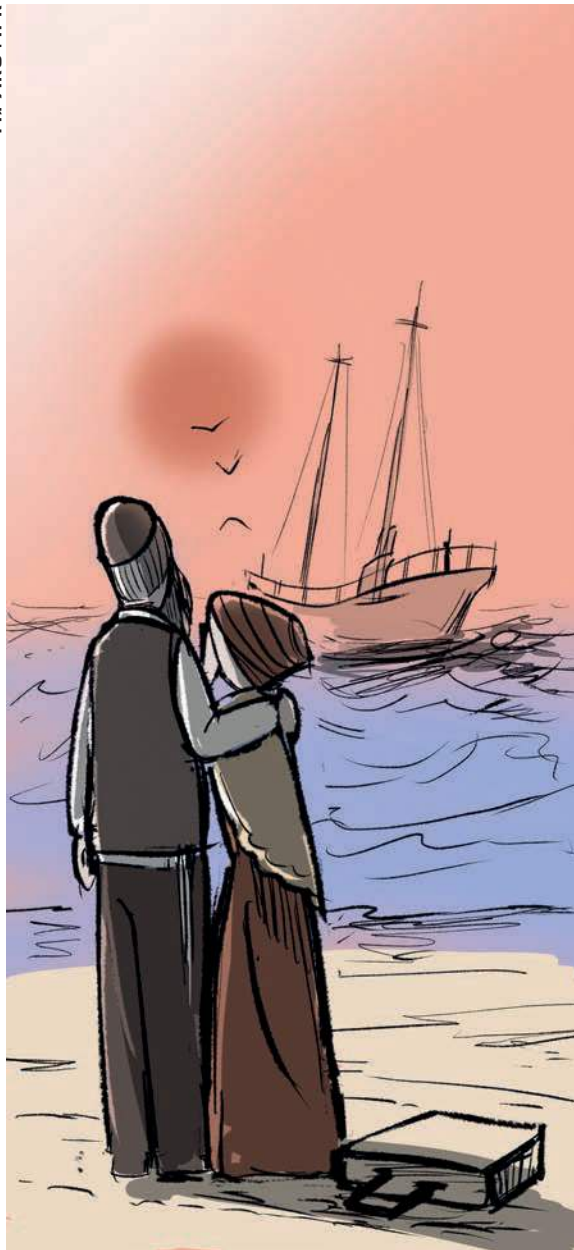
סוכות בלי להתנצל

במקור, סוכות הוא חג שמנציח את הדרך לארץ ישראל, את היחס האישי של ריבונו של עולם לכל אוהל ומשפחה, את השמירה ההדוקה מהמזיקים השונים, בגלות, עוד לפני שהגענו לכאן. אבל האמת היא שסוכות הוא החג הכי ארצישראלי שיש. הכי מחובר לאדמה עם ארבעת המינים שלו, הכי מחובר לשמיים שלנו עם ההושענות והבקשות על המים, והכי מורגש באוויר הסתווי הישראלי. עונת האסיף, עם הריח המיוחד של הגויאבות, פלוס גשם ראשון שלפעמים מבריא אותנו הביתה מעונג סוכות. רק כאן אפשר למצוא סוכות מעץ ומבד ומחוט לבוד-קומבינה בכל המרחב הציבורי: חניות, גינות, מסעדות, פארקים. ולא צריך להתבייש או להתנצל או להסביר מה זאת סוכה.

רק כאן אנחנו חיים בתוך "סוכה" אמיתית. שמורים בגוף וברוח. לפעמים אפילו קצת שוכחים את הסוכה הפרושה מסביבנו ומעלינו, וחושבים שאלה רק צה"ל וכוחות הביטחון (שאני מאוד מאוד מעריכה ואוהבת, אבל הם רק חלק מהסיפור). לפעמים שוכחים את האווירה של סוכת הענק שאנחנו חיים בה, את הקרקע הפורייה שלה שמאפשרת לנו לימוד ופיתוח של התורה שלנו בנחת, תוך מחלוקות בוקעות שמיים. מחלוקות שהן פריבילגיה של מי שיושב בסוכתו בשלווה. חג הסוכות הוא כאילו חג של גלות, אבל הוא הכי חג של גאולה. כן כן, אני גרה כאן, בקיאה בחדשות, יודעת שיש הסלמה חמורה והתראות, ועדיין.

ואם אנחנו שוכחים לפעמים את התמונה הגדולה, כדאי לקחת ספר ליד, כזה שמספר מה חוו הדורות הקודמים רק לפני מאה ועשרים שנה, תקופת חיים של בן אדם, ולהבין שמישהו תמיד איתנו כאן, יום יום, שעה שעה, פורש מעלינו את סוכתו. ●

איור: שאול גרד

סוכות הוא החג הכי מחובר לאדמה עם ארבעת המינים שלו, הכי מחובר לשמיים שלנו עם ההושענות והבקשות על המים, והכי מורגש באוויר הסתווי הישראלי. עונת האסיף, עם הריח המיוחד של הגויאבות, פלוס גשם ראשון שלפעמים מבריא אותנו הביתה מעונג סוכות

באחד הביקורים הנדירים שלו בארץ, סבא הביא לנו מאמריקה נעליים נחשקות במיוחד. ריבוק לבנות, בוהקות (המותג הזה עוד קיים?). כמה שבועות קודם נעמדנו על נייר פרגמנט שנפרש בסלון. אבא שרטט את תבנית רגלינו היחפות ואנחנו גורנו. הגורה היקרה נשלחה במעטפה לניו יורק, וכשזו הגיעה ליעדה, סבא נכנס לאחת החנויות בברוקלין, תחב את הדגמים הקטנים פנימה לנעליים המתאימות, ראה כי טוב וקנה. כשהוא הגיע אלינו הביתה ובידיו הקופסאות, לא היה גבול לאושרנו.

לפני כמה ימים פתאום ניעור בי הזיכרון הזה ושיתפתי בו את ילדיי. ניסיתי להסביר להם את גודל ההתרגשות, אבל הם הביטו בי בעיני עגל. היום בלחיצת מקלדת תמצאו את עצמכם בתוככי חנות של איזו מדינה שתבחרו, ובתוך מספר לחיצות נוספות תוכלו לרכוש נעליים או ספר או מעיל שיש רק באמריקה. ובכלל, אין כבר דבר כזה "רק באמריקה".

נכון, היום אנחנו יכולים להזמין חבילות בעצמנו, מכל אתר ואתר, אבל התדמית של ארצות הברית - "א גאלדענע מדינע" כמו שקראו לה היהודים פעם - עדיין בעינה עומדת, וכך גם המסעות של מתרימים שונים אל יהודי ארצות הברית האמידים, שפותחים את הלב ואת הארנק למען קידום עשייה חברתית והתיישבותית בישראל.

אבל זה לא התחיל ככה. יהודי ארצות הברית לא נולדו עם כפית זהב בפה. כששני מיליון יהודים היגרו לארצות הברית ממזרח אירופה בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20, רבים מהם התיישבו בלואר איסט סייד שבמנהטן. הם חיו חיים קשים, חיי מחסור וצער. את לחמם הביאו מעבודה בסדנאות יזע. שעות ארוכות מול מכונות תפירה, מגהצים ופסי ייצור של בתי חרושת, תמורת משכורת זעומה. כל זאת אחרי מסע ארוך, רווי תלאות ותקוות, אל הגאלדענע מדינע, שבה מתגלגל הזהב ברחובות. את המציאות הזאת מקימה לתחייה ימימה חובב בספרה החדש והמרתק 'אי החירות', בהוצאת 'דיעות ספרים'.

לפני שאמריקה הייתה ארץ הזהב

במרכז של הספר עומדת מיטלטלת חנה מוסקוביץ', שחותרת להגיע אל אי החירות של ארצות הברית וכך גם להשיג את חירותה שלה. דרך דמותה של חנה מספרת חובב על התקופה, על המציאות באירופה ועל התקווה להגיע למדינה שבה החירות וההזדמנות הן ערך. לפעמים התיאורים שבספר ארוכים ומכבידים, אבל מי שיצלח אותם ירגיש את חנה עמוק בלב ויפגוש לבטים אנושיים, עצב, געגוע וציפייה.

משפחתה של חנה מתגוררת בליפשיק שבקייב. משפחה יהודית שומרת מצוות, ענייה אבל חמה ויציבה, שמגדלת את חנה ואת נח - שני אחים, כמעט תאומים. השניים חולקים חדר שינה שבליבו וילון, וגם ילדות של טבע, סיפורים, מחשבות וחבר טוב אחד - גדליה. עם השנים הילדים גדלים ונישאים, ולתוך עולמם פורץ החלום על המדינה המוזהבת. אבל זה לא רק החומר, לא רק המרדף אחרי העושר המדומיין. זו גם האפשרות לחיים אחרים. חיים שאין בהם גיוס חובה לצבא, ואין כמעט אנטישמיות. אין פחד משוטרים ומקוזקים ולא מפני כעסו של פריץ מזדמן.

נח, רעייתו וגם בעלה של חנה נוסעים בעקבות החלום. היא נותרת מאחור, כרסה בין שיניה, כי המסע קשה מדי לאישה במצבה. לא יחלוף זמן רב עד שחנה תבין כי היא חייבת לעשות את המסע המייגע לאי החירות, ולו רק כדי להשיג את החופש שלה בחזרה.

המכללה
האקדמית חמדת
חוסן, אמונה, חינוך
קריית חינוך שדות נגב

האסיפה הכללית
והוועד המנהל
מברכים את

המכללה האקדמית חמדת
והנשיא פרופ' חיים שקד

לרגל קבלת ההסמכה מהמועצה להשכלה גבוהה לתוכנית לתואר שני בחינוך מיוחד

התוכנית מיועדת לבעלי תואר ראשון בחינוך מיוחד
ולבעלי תואר ראשון מתחומים אחרים*

מהרו להירשם!

התוכנית תיפתח בז' בחשוון תשפ"ג | 1 בנובמבר 2022

משה דמרי
יו"ר האסיפה הכללית

הרב יצחק לוי
יו"ר הוועד המנהל

*בתוספות השלמות
הענקת התואר מותנית באישור המל"ג

כשחוסן פוגש אמונה וחינוך

www.hemdat.ac.il

למידע והרשמה חייגו אלינו *5280

חנה קטן
chanakatan@gmail.com

קל להיות יהודי

ביישוב עם כתב ייחוס. זה לא סתם תפוחי אדמה - אלא "תפוחי אדמה עולי מצרים", והעגבניות הן סתם "עגבניות נוכרי", והמלפפונים הפעם "מלפפונים בית דין", והתפוחים "יבול חו"ל", ורק הגמבות זכו להיות "ערבה דרומית". מרגש מאוד לחשוב שהכינויים האלו הם בעצם קוד לכך שאכילת פירות וירקות של ארץ ישראל היא דבר גדול והקפדה על קדושת הארץ באה לידי ביטוי בפרטים הקטנים, במקרה זה - בכתבי הייחוס של כל מוצר. מעניין איך יתרגלו הירקות לחזור לשגרה ולהיות סתם עגבניות וסתם מלפפונים. כל זה איננו מובן מאליו.

בארץ מולדתי, שבה האפשרויות בלתי מוגבלות, היו רק תפוחי Jaffa עסיסיים. פרט לכך לא היו כמעט פירות. והיום - המדפים בסופרים עמוסים במגוון עשיר של פירות וירקות בכל צבעי הקשת. רק אל תתבלבלו מהשפע. הכנרת עולה על גדותיה, בתינו ממוזגים בימות החום ומחוממים בחורף הקצר, ואילו באנגליה הקפואה קבעו מכסה לשעות החימום בחורף. האוטובוסים נוחים וישירים, כך שכמעט ואפשר לצאת בנעלי בית, יש מזגן ומטענים לניידים, וכרוז שמאפשר לתכנן את הפסיעה הבאה שלך באופן מדויק. ובעיקר - כל הדרכים מובילות לירושלים. בכביש 16 ניתן להגיע בתוך 18 דקות ממבוא חורון לאולם 'נוף ירושלים' - בדוק ומנוסה. הרכבת הקלה פורשת את כנפיה על עוד שכונות מצפון ומדרום, ועתידה היא ירושלים להתפשט מסוף העולם ועד סופו. הנסיעה ברכבת ממודיעין לירושלים אורכת עשרים דקות, וזו ממש בעיה - אי אפשר כך להספיק כלום בנסיעה. כל זה כהננה לעלייה לרגל. פרות אדומות כבר ממתינות בגליל. פרוכות נארגות באיתמר. מספר היהודים בארץ הולך וגדל ועבר כבר את השבעה מיליון, ובקרוב נהיה פה עשרה מיליון איש. יותר ויותר אנשי רוח מחפשים משמעות לחייהם. גינוני מלכות אנגליה מכינים אותנו לשטיח האדום שנפרוש בקרוב למלך המשיח. יש לי תוף מרים ושמלה לבנה. אני מוכנה.

שטיח של ילדים. ודווקא בסוכות, חג השמחה, קוראים בשבת חול המועד את מגילת קהלת. שלמה המלך, העשיר והחכם, בערוב ימיו, בהגיע הסתיו, היה אומלל. יש לזה הסבר מדעי. מחקרים אומרים ש-90% מאזרחי ישראל מאושרים. זה מדהים בכל קנה מידה, גם אם 30% מתקשים לגמור את החודש. תודעת האושר מורכבת מגורמים כמו משפחה, אמונה ומשמעות לחיים. ומכל אלו יש לנו בשפע. פרופסור יורם יובל, מומחה במדעי המוח, טוען שהדרך לאושר לא עוברת דרך ההנאות הרגעיות, כי הן דועכות לאורך זמן. המרכיב העיקרי של האושר הוא משמעות ומעשים טובים. זו הדרך אל האושר. להשקיע באנשים שאנו אוהבים. זה מתחיל בסוכה וזוגית, וגם בתשומת לב למי שעצוב לו בחג.

הבדים הלבנים הבוהקים מתבדרים ברוח הסתווית שמנשבת, משחקים מחבואים ומשתובבים זה עם זה. הנפש שלי לובשת חג. הרוח הקלילה מנענעת את בדי הלבן. ארבעת המינים מונחים אחר כבוד בפינה מוארת ואנחנו, כולנו אגודה אחת, חוסים בצילא דמהימנותא. טיפות הגשם מתופפות על ראשינו, מבקשות להידבק קצת בחום המשפחתי הנעים. בני הבית מצטופפים סביב, שטיח של ילדים ישנים מתחת רגלינו, חיוכים מתעופפים בחלל, ואושר מתפשט בליבי. כמה טוב שכולם יחד. כמה זה משמח. כמה חם בלב. אך לא נשכח את מי שקצת פחות חם לו, ונשכין אותו בלבבנו. ●

בתקופה הפרהיסטורית, ההכנה לחג ובניית הסוכה היו מבצע. זה כלל נסיעה למאה שערים לשוק ארבעת המינים וחנייה בצפיפות בין נחילי המכוניות והדוכנים, העמסת קרשים וסכך, קשירה מוקפדת בחבלים וגם הכנת קישוטים ידניים - כי למי היה כסף לקנות. היום מוקפדת בחבלים וגם הכנת קישוטים ידניים - כי למי היה כסף לקנות. היום עשרות הודעות מציעות רכישת ארבעה מינים משובחים שיגיעו עד הבית

לאן נעלמו הפמיניסטיות? "דוקטור, תודה שקיבלת אותנו בערב חג". האמת היא שהשכויח מגיע לילדיי, שמארגנים את הסוכה בלעדיי. ואולי כך הדברים מתקדמים עם פחות אמוציות. כי את קישוט הסוכה אני לוקחת מאוד ברצינות, מאז ומתמיד. אז אני פה והיא מבקשת שאחזק אותה. היא עברה זה עתה לידה שקטה. הכוונה איננה ללידה עם אפידורל שהופך באחת את כל חדר הלידה לשקט ורגוע, אלא לחיים שנקטעו באחת. אחרי תשואול, בדיקה פיזית והמלצות רפואיות לבירור סיבות אפשריות לאובדן, אנחנו מגיעים ללב הביקור. הגעגוע. כמה הוא קשה. והחגים מאירים בפרוץ קטור ענק את היש המשפחתי. וגם את האין. את זה אני אומרת מדם ליבי: כאשר התייתמתי בגיל עשרים, לא היה מי שילווה את אחיי הקטנים לבית הכנסת, ולא מי שיקדש, והשמחה כאילו דילגה מעלינו.

ועם כל זה, החג הזה הוא הפייבוריט שלי. אולי בגלל יום ההולדת שלי. בעונה זאת אנחנו עוד אווזים בשולי גלימותיהם של הימים הנוראים, הלב עוד לא קשה, מנגינת הסליחות עוד מצטלצלת באוזנינו. בריוזה קלה מבשרת את בוא הסתיו, התחלות חדשות, reset מרענן, ואנחנו מוזמנים אחר כבוד להיכנס למרחב מוגן הרמטית של being. אכן, משבחת אני את העצלנים בחג. טוב, זאת לא חוכמה. אין לנו הרבה תירוצים. בסוכה רחבת הידיים והיריעות, המזגן הוא אושפיזי הכבוד לאורך כל ימי החג. ויש עוד "רהיט" מרכזי וחשוב - זאת אני. מדי שנה אני תמהה על כך שלא נשמע קולן של הפמיניסטיות הדתיות המתעקשות לקיים את מצוות השינה בסוכה עם האיש שלהן. מסתבר שהרבה יותר ססגוני לעסוק בריקודים עם ספר התורה בשמחת תורה. בעיניי, שינה זוגית זה מאסט. באירופה הקרה, משום הצינה, היה הגבר נכנס הביתה, וישבו בעלים לגבולם. אבל בארץ הקודש, שבה החמה מסרבת לשוב לנרתיקה, אין לאיש סיבה לעזוב את סוכתו. והיית אף שמח. הכנס את אשתך לסוכתך.

שמיטה עם כרס. בתקופה הפרהיסטורית, ההכנה לחג ובניית הסוכה היו מבצע. זה כלל נסיעה למאה שערים לשוק ארבעת המינים וחנייה בצפיפות בין נחילי המכוניות והדוכנים, העמסת קרשים וסכך, קשירה מוקפדת בחבלים וגם הכנת קישוטים ידניים - כי למי היה כסף לקנות. היום מוקפדת בחבלים וגם הכנת קישוטים ידניים - כי למי היה כסף לקנות. היום עשרות הודעות מציעות רכישת ארבעה מינים משובחים שיגיעו עד הבית! מי שירצה דווקא אוצר בית דין ימצא גם הוא. ובכלל, נהיה פשוט להיות אדם שומר מצוות. פשוט מדי, אולי. וזה לא מובן מאליו.

ניקח לדוגמה את השמיטה. כעת הארץ הטובה שלנו מתמתחת בפיהוק שבע לקראת שיבתה לחיים אחרי שנה של מנוחה. עוד לא הייתה שמיטה בסטייל כל כך סטלני כמו השנה, שמיטה עם כרס גדולה, מעוברת. חמותי הייתה קונה לפני השמיטה הרבה קופסאות שימורים של ירקות - תירס, מלפפון חמוץ וכרוב כבוש, עשרות קופסאות שימורים שאוחסנו בארגזים מתחת למיטות בחדר הילדים. ויהי היום, ו"מישהו" מהילדים מצא משחק מקורי - לקלף מכל קופסאות השימורים את המדבקות שהציגו מה מכילה הקופסה. וכך לאורך שנת השמיטה כל פתיחת קופסה טמנה בחובה הפתעה. והילדים נהגו לשחק משחק שבו מי שמנחש מה יוגש עתה לסעודה מקבל מנה כפולה - פעם כרוב כבוש ופעם מלפפונים חמוצים וכן הלאה...

ירקות עם ייחוס. היום הירקות מגיעים מהמכולת

תחל שנה וברכותיה – הפטנט הרפואי שכל גבר חייב להכיר

תקופת חגי תשרי גדושה בסעודות, בתפילות, וגם בזמן איכות משפחתי – ובתוך כל ההמולה הזאת רצוי תמיד למצוא גם זמן איכות זוגי. דווקא כאן, בכל הקשור לשלום בית ולחיים הזוגיים, המציאות מלמדת כי זוגות דתיים רבים מוטרדים מחיי האישות שלהם – ולא רק בגלל נוכחותה האינטנסיבית של המשפחה המורחבת בחג.

לחיי האישות בבית היהודי יש מקום של כבוד. מצוות 'עונה', שהגבר מחויב בה בכתובתו, יחד עם מצוות 'פרו ורבו', הן מצוות חשובות לא רק בפן ההלכתי – אלא גם, ובעיקר, בפן האישי והזוגי. לא מעט גברים מתקשים לקיים את המצוות האלו – ולמעשה מסתובבים לא רק עם תחושת הבושה, אלא גם עם תחושת הכישלון הכרוכה באי-קיום המצווה ובחשש שמא לא יצליחו להרחיב את המשפחה.

מכשיר רפואי חדשני, המבוסס על פטנט כחול-לבן, מצליח לספק מענה אפקטיבי לתופעה, לשפר את תחושת הגבריות ולהפיג את החשש המתמיד מקיום יחסי אישות.

דווקא תקופת החגים המשמחת עלולה להזכיר לחלק מגברי המגזר הדתי את הבעיה שעליה הם נמנעים מדבר. הטובה היא שגם אם הם לא מדברים עליה, הם כבר לא צריכים להימנע מלטפל בה.

הפטנט הישראלי ששינה את חוקי המשחק

הנכונות לטפל בבעיות תפקוד של האון הגברי קשורה גם לטכנולוגיות שהתפתחו בשנים האחרונות, וביניהן ורטיקה (Vertica) – מכשיר רפואי חדשני, פטנט כחול-לבן, המטפל בבעיות של אין אונות על ידי שימוש באנרגיית גלי רדיו בתדר נמוך (RF).

המכשיר פותח על ידי חברת או-מד מדיקל, סטארט-אפ ישראלי היושב בטבריה ונתמך על ידי קרן ARBELON האמריקאית. משרד הבריאות בישראל אישר את מכירת המכשיר כבר בשנת 2021, וכיום הוא עומד בפני קבלת אישור CE להפצה בשוק האירופי. בנוסף, במסגרת הגשתו לקבלת אישורים מה-FDA נערך בו בימים אלו ניסוי בארה"ב.

גם בישראל, ביחידה לנוירו-אורולוגיה בבית החולים רמב"ם, נערך מחקר קליני ראשוני, במהלכו הושג שיפור משמעותי אצל מעל 85% מהגברים שסבלו מרמת תפקוד נמוכה. המשתתפים במחקר נשאלו שוב לאחר כחצי שנה על מצבם – והעידו כי הטיפול עדיין שומר על אפקטיביות.

אחת מהבשורות החשובות של ורטיקה היא שהמכשיר מציע פתרון לשני התהליכים הפיזיולוגיים – הזרמת הדם ולכידתו. הוא לא מטפל רק בסימפטום, אלא גם במקור הבעיה. בנוסף, הטיפול מזכיר אימון ספורט: לאחר כמה שבועות כבר ניתן לראות תוצאות, לרבות בימים שבהם לא נעשה טיפול. המשמעות היא שמשתמשים דתיים אינם חייבים להשתמש בו דווקא לפני קיום המצווה – מה מסייע לשמור הן על הספונטניות והן על אפקטיביות הטיפול גם בשבתות ובחגים.

מדוע זה קורה? מהיכן נובעים הקשיים בקיום יחסי אישות?

נשים רגע בצד את הגורמים הנפשיים והפיזיולוגיים, העלולים להתפתח מסיבות שונות, ונתמקד בשני תהליכים פיזיולוגיים ההכרחיים לקיום התהליך. התהליך הפיזיולוגי הראשון מתייחס לזרימת דם תקינה אל האיבר, בעוד שהתהליך השני מתייחס ללכידה של הדם בתוכו.

הקושי בלכידת הדם קשורה בשחיקה של סיבי הקולגן המרכיבים את הרקמות. לאורך השנים סיבי הקולגן הללו הולכים ונשחקים, מאבדים מהגמישות שלהם למעשה הרקמות הללו הופכות לחלשות ורפויות. הן מתקשות לבצע את פעולתן, וכתוצאה מכך הדם המוזרם לאזור אינו מצליח להישאר בו, ותהליך הקישוי נפגע.

מדוע כל כך מעט מהגברים פונים לטיפול?

אין ספק כי הפרעות בתפקוד פוגעות באיכות החיים, בחיי הזוגיות ובשגרה היום-יומית, כמו גם בדימוי הגברי ובביטחון העצמי. עם זאת, הנתונים מראים כי שיעור הגברים הפונים לטיפול מקצועי עומד על אחוזים ספורים בלבד.

מדובר בנתון מפתיע, אך יש לו הסבר: הבושה, המבוכה והחשש משיתוף בפן אישי כל כך בחייו (גם כאשר מדובר באיש מקצוע רפואי) מונעים את הפנייה לטיפול. גם המחשבה (השגויה) כי מדובר בגזירת גורל משפיעה על כך. למרבה השמחה, לאחרונה חלה מגמה אמיתית של שינוי, וזאת מכמה סיבות.

הציבור הדתי ניאות לעסוק היום בפתיחות רבה יותר בנושאים הקשורים במיניות, וניתן לראות זאת בשטח. הכשרת מטפלים ויועצים, קיומן של סדנאות והרצאות ואף שו"תים בנושא מעידים כי קיים צימאון ונכונות לעסוק בכך – לא מתוך מציצנות, אלא מתוך רצון למצוא פתרונות לסוגיות מחיי הבית היהודי.

יתרון חשוב לא פחות הוא הדיסקרטיות. כדי להתחיל שימוש בורטיקה לא חייבים לפנות לרופא לקבלת מרשם. המכשיר נמכר באתר החברה (Vertica-labs.com), וניתן לקנותו ישירות או ליצור קשר בטלפון 04-9036999. המכשיר מסופק במשלוח מדלת לדלת באריזה ללא כל סממנים חיצוניים לשמירה מירבית על פרטיות הרוכשים.

תזירות סוכות בחברון

האתרים שחייבים להכיר!

אתר רשות הטבע והגנים

יתא חברון
פסליות וסגנונות
אל המספחה!

חינק!

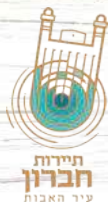
קבר ישי ורות

בשכונת אדמות ישי

**מרכז המבקרים
"לאסת בנצח"
בשכונת בית הרסה**

סיורים מיוחדים של מדרשת חברון יצאו
למרכז המבקרים מרחבת מערת המכפלה |
בכל שעה עגולה בחצר המוזיאון הצגה לילדי הגן
מחיר מיוחד למשפחות: 75 ש"ח בלבד (זוג ללא הגבלת ילדים)

אטליס אתא חברון יעמדו חנים לרשות המבקרים בחניון המערה / כיכר גרוס.

למידע נוסף « tourhebron.com / חפשו 'תיירות חברון' בגוגל

היישוב היהודי בחברון מזמין

בסוכות שאלמים בתפוחין

ליווי מוזיקלי
בני לאופר
ותזמורתו

רביעי חמישי י"ז בתשרי 12-13/10 עליה המונית ותפילות חג במערת המכפלה

יום רביעי י"ז בתשרי 12.10 | 14:00-19:00

המופע המרכזי עם ענקי הזמר

קובי
ברומר

ביני
לנדאו

ישי
לפידות

חיים
ישראל

ליפא
שמלצר

מנחה:
יהודה רוזנפלד

יצחק כברה

אלישע ואייל זכאי

יום חמישי יח' תשרי 6:00
ותיקין והלל בשמחת חג וכלי נגינה
עם הרב שמואל אליהו | לפני התיבה יעבור הרב אוריאל סעייד

אשירה
ואזמרה לך:

מיצג חוויתי
רב חושי בחברון
לפרטים: 02-9965333

ניתן להגיע עם רכבים פרטיים חניון רכבים ענק בקרית ארבע יעמוד לרשות המבקרים מערך הסעות משודרג מחניוני הרכבים הפרטיים עד למערת המכפלה, ההסעות הלוח חוזר בתשלום סימלי (5 ש"ח) מגיל 5 ומעלה. סיוורים באתרי היישוב היהודי בחברון בהדרכת מדרשת חברון

מוקד הזמנת הסעות ארצי 029965333 \ www.hebron.org.il

16.00
בגד
כרטיס הלוח ושוב

הסעות מירושלים ללא צורך בהרשמה
אוטובוסים ישירים למערת המכפלה!
קו 201 - חוה"מ ימים ד', ה' 10:00-17:00 מחברון: 11:00 - 21:00
חניון טדי סמוך לגשר מלחה

אלקטרה אפיקים
פשוט להגיע

אולם יצחק פתוח | הפרדה מלאה הכניסה חופשית | כל האירועים הדרכים והסיוורים בתיאום ובאבטחת כוחות הביטחון

מחדשי היישוב היהודי בחברון | קרן מורשת מערת המכפלה | מנהלת מערת המכפלה | המועצה הדתית ק"א-חברון | הכנסת אורחים חברון

אחוזת יונתן במלא הדרה
צילום: אחוזת יונתן

אחוזת שהיא בית

הבשורה החדשה לבני הגיל השלישי כבר כאן. באחוזת יונתן בלב היישוב יד בנימין החלה להתגבש קהילה דתית-לאומית איכותית בסטנדרט בנייה גבוה ובאווירה כפרית. המודל החדש שהגיע מארצות הברית מציע דירה בבעלות מלאה, ללא שחיקת ערך, יחד עם דמי ניהול נמוכים שהופכים גם להשקעה כלכלית לכל דבר // **כתב: יוסי אשרי. צילום: אחוזת יונתן**

חדשה לבני 55+ בפאתי היישוב יד בנימין. מדובר בשכונה פרטית שקטה ושלווה על שטח של 23.5 דונם, הכוללת 12 בניינים, כמניין שבטי ישראל, בסטנדרט חדשני: ארבע דירות בקומה, ארבע קומות בבניין עם מעלית שבת בכל בניין ולכל דירה שני כיווני אוויר עם מרפסת גדולה. כל הדירות מוכנות לאכלוס מיידי. בין הבניינים שדרה ארוכה ויפה עם עצים וצמחייה משני צדדיה ושבילים מטופחים. מסביב לבניינים יש כביש שעוטף את האחוזה ומתחבר ליישוב בשתי כניסות עם שערים חשמליים. כמו כן השכונה מוקפת מערכת מצלמות במרחב הציבורי לביטחון הדיירים. בתוך הבניינים

ואנחנו כבר מרגישים טוב מאוד, גם עם החברים בתוך אחוזת יונתן וגם ביישוב יד בנימין עצמו. הצלחנו להתגבש עם שאר חברי הקהילה הרבה יותר מהר ממה שחשבנו. נקלטנו כאן והסתגלנו למקום. מצאתי מניינים, שיעורים ואפילו שיעור דף יומי באנגלית - שזה הרבה יותר קל בשבילי. אנשים מוכנים לעזור, לסייע, לקבל ולהזמין - אנשים טובים, בני תורה שגאים להיות חלק מהמקום הזה".

הצעירים החדשים

אחוזת יונתן היא שכונה דתית-לאומית

מודה שהמעבר לא היה פשוט. "לעזוב חברה, חברים וידידים ואפילו צורת חיים מסוימת - לא היה קל. מאוד אהבנו את גוש עציון, אבל הגענו למסקנה שיותר חשוב שנצא למקום חדש לפני שנהיה חייבים לעשות זאת בגלל בעיות רפואיות וכדומה. לקחנו את היוזמה, ראינו שפרויקט אחוזת יונתן נפתח אך לאחרונה וכדאי לבדוק את המקום".

יתרון נוסף בעיני בני הזוג פרוסוף היה בכך שהבית החדש שלהם שוכן בדירת קרקע, לעומת הדירה הקודמת - שאליה הובילו 37 מדרגות. "זה היה אחד השיקולים שלנו למעבר", מציין מנחם. "עברה רק חצי שנה

ותר מ-24 שנים התגוררו מנחם וחנה פרוסוף ביישוב נווה דניאל בגוש עציון. "חיים מלאים וטובים", מעיד מנחם, "אך המחשבה הייתה שבגיל שלנו, אחרי שיצאנו לפנסיה, כדאי לעבור לגור ליד הילדים. היות שיש לנו ילדים מתגוררים ביד בנימין, בדקנו את האפשרויות שיש באזור וכך מצאנו את אחוזת יונתן שהייתה נראה לנו המקום הכי מתאים לגור בו".

לפני כחצי שנה עברו השניים לאחוזת יונתן, "מרחק של שתי דקות הליכה מהילדים והנכדים", הוא מתמוגג. "גם ביישוב יש אווירה מצוינת, והמקום מאוד מתאים לגיל שלנו". הוא

הולכת ונרקמת לה קהילה פעילה ומגוונת מכל העדות והסגנונות. בדיוק כמו כל תושבי יד בנימין, גם דיירי אחוזת יונתן יכולים ליהנות מכל השירותים הקהילתיים שמותאמים לאוכלוסייה הדתית-לאומית שביישוב, בין היתר שירותי בריאות, ספורט, תרבות ודת. בנוסף לכך, באחוזת יש בית כנסת ובניין מרכזי עם מינימרקט, קפיטריה, אולם לאירועים, חנויות, מכון כושר, משרדים ומגוון שירותים. המיקום הוא ממש במרכז הארץ, על כביש 6, קרוב לקיבוץ חפץ חיים וגדרה, שבע דקות מתחנת הרכבת יואב-קריית מלאכי.

"דיור מוגן מהסוג שלנו נותן מענה של חברה וקהילה, וזה חשוב לאנשים. כך הם מרגישים צעירים ופעילים", מרחיב היום רו"ח דוד תורג'מן מאליוודן חברה לבניין, שמובילה את הפרויקט. "לפני ארבעים שנה בני 65 היו נחשבים זקנים. בתקופה שלנו הם ממש צעירים - הם צעירים ברוחם, הם פעילים עושים ספורט ומחזירים לרשת האינטרנט. הכול השתנה, תוחלת החיים עלתה. יש צורך לגור במקום שיש בו קהילה באותו גיל פחות או יותר, שיוכלו למצוא חברה, ואז גם כן יכולים לפתח פעילות. כך איכות החיים שלהם משתפרת. תוחלת החיים ואיכות החיים של אנשים שנמצאים בקהילה טובה ותומכת היא גבוהה יותר מאשר אם הם נמצאים באזור שהם בודדים. בגלל זה אנשים מוכנים לעזוב בית גדול ובאים לדירה קטנה, וטוב להם".

על פניו נראה שמדובר באתגר לא קטן בשביל זוגות שהיו רגילים להיות חלק מקהילה בעיר, ופתאום מחליטים לעבור דירה ולהתחיל הכול מחדש בגיל הזה. אך תורג'מן מעיד כי הצעד הזה נותן להם חיות חדשה. "הם מרגישים כוחות חדשים כאילו היו פה תמיד. הייתה לנו פה הרמת כוסית לקראת השנה החדשה, והיה נעים לשמוע את בעלי הבתים שגרים באחוזת שמחים ושבעי רצון מהמעבר שעשו. לדוגמה, זוג שגרו בפרדס חנה וחיו שם הרבה שנים בבית גדול עם שלוש קומות ובאו לפה ומרגישים מצוין - מרגישים וואו, זה טוב להם! הם מרגישים חברה. זה עושה להם טוב. משהו חדש התחיל בחיים שלהם. כששואלים את גברת יפה חן אם היא גרה באחוזת, היא עונה: 'כן, באחוזת אוהבים זה בזה'. כולם תומכים מתעניינים ומארחים זה את זה, וזה דבר מהנה מאוד".

נניח שהם רוצים לארח את הילדים הנשואים והנכדים, מה עושים?

"אנשים מתבגרים וכבר לא מארחים כמו שהיו צעירים. הם מתארחים אצל הילדים יותר מאשר הם מארחים את הילדים. זה שונה. כרגע עוד אין פתרונות למי שבכל זאת ירצה לארח את הילדים. בעתיד יהיה חדר אוכל שיוכלו לעשות הזמנות ויהיו דירות אירוח", מבהיר תורג'מן, "אנו נעשה מה שאפשר כדי שיהיה טוב לאנשים באחוזת יונתן". הוא מודע לכך שיש אנשים שרגילים לקצב של עיר ולשירות של חנויות בכל פינה. "זה שינוי, אבל שינוי לטובה. עובדה שאנשים אוהבים את זה. עובדה שאנשים קונים, ועוברים למקומות כאלה".

תורג'מן מציין כי הגרעין הראשוני של הדיירים החדשים מורכב מאנשים משכמם ומעלה. "באמת כל אחד ואחת. התברכנו! הגיעו אנשים אחד אחד, נעים להם לחיות בקהילה הזאת. אנחנו בונים קהילה שטוב לחיות בה. 22 דירות כבר מאוכלסות, והמשפחות הללו כבר הפכו להיות קהילה. בעזרת ה' עוד כמה חודשים יהיו כבר 30 ואחר כך 40. זה מתקדם, כל הזמן נמכרות דירות שמוכנות לאכלוס מיידי, כאשר החזון הוא להגיע לכ-200 משפחות".

אחוזת יונתן ממוקמת במרכז יד בנימין וסביבה נמצאים בתי כנסת מסוגים שונים. "בנינו בית כנסת גדול בשביל הדיירים שלנו. אני מניח שהוא יהיה נוסח אחדות ישראל, כלומר לפי החזון, כך שכולם יהיו מרוצים. אי אפשר לעשות לכל עדה

דוד תורג'מן, היזם: "אנחנו בונים קהילה שטוב לחיות בה. 22 דירות כבר מאוכלסות, המשפחות הללו כבר הפכו להיות קהילה. בעז"ה עוד כמה חודשים יהיו כבר 30 ואחר כך 40. זה מתקדם- כל הזמן נמכרות דירות, כאשר החזון הוא להגיע ל-200 משפחות"

"הדירה היא בבעלותם כמו בכל מקום אחר. זה כל העניין. אנחנו לא דורשים פיקדון כמו בכל דיוור מוגן מצוי. אצלנו זה משהו אחר. עשינו פורמולה אחרת: אנחנו מוכרים את הדירות לאנשים, והם הבעלים של הדירות לכל דבר ועניין"

שלו. זה נכס לחיים שאפשר להעביר אותו בירושה. זה בעצם מודל שפועל בארצות הברית. יש שם מה שנקרא 55 + מודל קהילתי שאנשים רוכשים יחידת דיור וחיים בה באופן עצמאי לחלוטין עם מעטפת קהילתית ומרכז מסחרי קטן. באירופה, למשל, כשראו שרוצים לפנות דירות ממרכזי ערים לטובת הצעירים, אז עודדו את זה והם מסבסדים דיוור מוגן לאנשים מבוגרים שיעברו אליהם. עכשיו המודל הזה יגיע גם אלינו לארץ".

מה קורה עם הדירה אחרי מאה ועשרים? "הדירה היא בבעלותם של הדיירים כמו בכל מקום אחר. זה כל העניין. אנחנו לא דורשים פיקדון כמו בכל דיוור מוגן מצוי. אצלנו זה משהו אחר. עשינו נוסחה אחרת: אנחנו מוכרים את הדירות לאנשים, והם הבעלים של הדירות לכל דבר ועניין. נכון שיש מגבלה של גיל האכלוס. אנחנו רוצים שהאכלוס של הדירות יהיה לפי שעה מגיל 55 לאנשים דתיים באופי שמתאים לפרויקט, כדי שתהיה קהילה טובה, כי הקהילה היא דבר חשוב".

נלך קדימה עוד עשרים שנה - אנשים מגיעים כבר לגיל 80 - איזה מענה יהיה בשכונה? זה לא דיוור מוגן קלאסי.

"נכון, אין פה מענה סיעודי", הוא מודה. "יש ביישוב בית אבות סיעודי אם מישהו צריך, או שמביאים עזרה על ידי עובד סיעוד. אנחנו נותנים מענה לאנשים שיצאו לפנסיה

כמו חברת עמידר או עמיגור, מתגורר בדירות להשכרה המסובסדות על ידי הביטוח הלאומי עם תשלומים נמוכים. "הבעיה שנוצרה היא החלל הריק של מעמד הביניים - שלו אין מענה, ושם אנחנו נכנסים", הוא מסביר. "אנחנו נכנסים לשם כדי לבוא ולהגיד: לגיל השלישי מגיע ביטחון במחיר סביר. הוא קונה את הדירה על שמו בטאבו, מנהל את החיים שלו באופן עצמאי ומשלם דמי אחזקה נמוכים. ככה הוא מרגיש שהוא הבעלים ויכול לעמוד בהוצאות, ערך הדירה נשמר ולא נשחק ונשארו לו כספים לעתיד. בנוסף לכך יש פעילות חברתית של היישוב הקהילתי כמו אצלנו, באחוזת יונתן ביד בנימין".

תורג'מן מציין כי למדינת ישראל יש יעד להעלות את שיעור משקי הבית שגרים בדיוור מוגן משני אחוזים לתשעה אחוזים בחמש השנים הבאות, שזה אתגר גדול, ולאחר עשרים שנה - ל-20 אחוזים. קראתי שמשרד האוצר פועל בתחום הזה כדי לתת למענה, כי בגיל הזה יש בדידות ועודף זמן פנוי, והם צריכים לחיות בקהילה וגם בעלות שהם יכולים לעמוד בה, כי לא כל אחד יש לו הרבה כסף לשלם כל חודש". לדבריו, הפרויקט נותן מענה מושלם למעמד הביניים. "אנשים שמחים כי הם עצמאיים. גם מבחינת משכנתאות לגיל השלישי - יש אפשרות לקבל משכנתא הפוכה, ומי שרוצה לוקח משכנתא רגילה או שממשכן את הדירה

בית כנסת. אני מניח שיעשו בית מדרש, כולל שילמדו בו כמה שעות ביום, ואני מקווה שיקום גם בית מדרש לנשים. התושבים יקיימו פעילות תורנית - הרבה שיעורים שיעבירו אחד לשני, כי כולם גם אנשים למדנים, וזה יתפתח. אנחנו בונים קהילה וקהילתיות ביחד עם הדיירים - לפי האופי של האנשים, הם יקבעו איך זה יהיה".

דיוור לגיל השלישי

תורג'מן מרחיב על התפתחות הדיוור לגיל השלישי בארץ. "כשקמה המדינה ב-1948, שיעור המבוגרים מגיל 65 ומעלה היה שלושה אחוזים מהאוכלוסייה. היום הוא כ-11 אחוזים - כ-950,000 איש מגיל 65 ומעלה. כשני אחוזים ממשקי הבית בישראל כיום הם דירות של דיוור מוגן, כאשר בעולם זה בין 17 ל-32 אחוזים. יש פה פערים גדולים מאוד. המענה לאוכלוסייה בארץ היום הוא בשני קצוות. בקצה העליון העשירון העליון של העשירים - שנמצאים בדיוור מוגן לוקסוס, שמשלמים פיקדון שנשחק וגם משלמים דמי אחזקה גבוהים מאוד".

כדי לסבר את האוזן, גובה הפיקדון המדובר נע בסביבות 2 מיליון שקל (מ'1.5 עד 3 מיליון שקלים). דמי אחזקה - בממוצע בין 7,000 ל-15 אלף שקלים לחודש, שאותם משלמים רק על הזכות לגור בדירה. העשירון התחתון,

הרמת כוסית לראש השנה באחוזת

בית הכנסת החדש והמפואר באחוזת

ורוצים לחיות ולגור בקהילה טובה ותוססת ביישוב מדהים - אחד היישובים הטובים בארץ שהתברך בראש מועצה נמרץ ובפרנס יישוב מוכשרים קשובים ומסורים לתושבים, יישוב דתי־לאומי באזור כפרי ולא צפוף. הדירות פה מרווחות. יש בתי דוור מוגן בארץ שבונים 80 יחידות בבניין אחד ובשניים־שלושה בניינים יש כ־250 דירות. זה כמו כל הפרויקט שלנו. אצלנו 200 היחידות פרוסות ב־11 בנייני מגורים בשטח גדול, יש מרווח ואין צפיפות אפשר לנשום אוויר בנחת. אנשים לא רוצים את הצפיפות הזאת. איכות החיים פה גבוהה יותר. יש מרחבים, יש פרדסים מסביב, יש לאן ללכת לטייל ולהרגיש את הטבע. אנשים בגיל הזה לא פעילים כמו כשהיו בן עשרים, הם רוצים לעשות הכול לאט יותר וליהנות".

"בדוור מוגן לעשירון העליון, שבו משלמים הרבה כסף ויש בו כמה חוגים שונים, הדירה לא של הדיירים והם מפקידים פיקדון שנשחק בשלושה אחוזים פלוס מע"מ לשנה. פה אין שחיקה", הוא מזכיר. "פה הערך של הדירות יעלה. כל מי שקנה אצלנו הרוויח פעמיים - הנכס שלו שומר על ערכו ולא נשחק, וגם הרוויח שהגיע לקהילה טובה ואיכותית ביותר. אנחנו משתדלים למכור לאנשים איכותיים מאוד. משתדלים להביא אנשים ברמה טובה ומתפללים שזה ימשיך ככה".

תורה ושמחה

"יד בנימין זה אחד המקומות היותר מבוקשים בכל הארץ. סוד ההצלחה של יד בנימין הוא שיש כאן הרבה תורה והרבה שמחה", קובעת דינה גרינבאום, מנהלת השיווק של הפרויקט, תושבת היישוב ומתווכת דירות מזה עשרים שנה. "יש פה רבנים, יש פה דיינים גדולים - יש פה אנשים שהמכנה המשותף שלהם הוא חיוך על השפתיים. יש פה ראש מועצה שדואג לכל התושבים, יש אוזן קשובה לכולם. אחוזת יונתן זה ממש המשך של יד בנימין. יש בה אנשים מאירי פנים עם רצון לקהילתיות ולחיי קהילה חברתיים. בתור משווקת, יותר חשוב לי שאנשים ידעו מי קהל היעד של המקום - הסגנון, השמחה שיש למקום, הרצון לקהילתיות ולחברתיות".

גרינבאום מזכירה כי אלו אנשים שעברו מבתים גדולים מאוד ועשו מהלך דרמטי בשלב השלישי לחיים. "זה לא קל, והיו הרבה חששות, וב"ה אנשים שעשו את זה, אחרי כמה ימים אמרו לי שהם לא מסתכלים אחורה", היא מציינת בסיפוק. "הם פשוט שמחים, ומרגישים שזה מה שהלב שלהם חיפש, את הקהילתיות ואת הרצון הזה להיות שייך. זאת ההרגשה הראשונה שאתה מקבל כשאתה מגיע לפרויקט - שייכות. יש את בית הכנסת, שהוא מקום ששייך רק לאחווה, שזה מאוד מיוחד. מי שרק נכנס לשם, מיד מרגיש שהוא שייך לקהילה. זה משהו שאנשים מבחוץ מאוד רוצים ומאוד חסר להם".

התוכנית של הפרויקט מדהימה, ויש בו דירות 4-2 חדרים, דירות גן ומרפסת מוארות שנבנו ברמת גימור גבוה, וכאמור - מעלית שבת בכל בניין. בנוסף לכך יש מערכת ספרינקלרים לכיבוי

אש בכל דירה וחברת ניהול שמטפלת בכל מה שצריך. מבחינת המפרט הטכני, הדירות בפרויקט מוארות ומרווחות. "בחרנו צבעים בהירים. הדירות מאוד מרווחות וכשנכנסים יש הרגשה מאוד נעימה, זה מאוד פותח את הלב. רמת הגימור ממש גבוהה. אין צורך להיכנס ולהתחיל לעשות שיפוץ כי הכול באמת בטוב טעם שאנשים מאוד אהבו. מי שמגיע לפרויקט ופותח את הדלת, ממש מרגיש שזה פותח את הלב. הרבה אור בעיניים, הרבה שמחה. הכול מאיר פנים".

הישוב כולו בנוי באזור מישורי, שקל מאד להגיע ממקום למקום. השדות הירוקים מסביב מוסיפים אווירה כפרית ואפשרות לטיולי הליכה קלים בכל ימות השנה. יש מי שכבר קנו אופניים או תלת אופן כדי ליהנות מהמרחבים. הפרויקט פונה לנוף של שדות ירוקים מסביב. "כשיוצאים למרפסת או לגינה, ממש מרגישים אוויר טוב. למרות שזה אזור השפלה שקצת חם בו, תמיד יש בריזה מהשדות מסביב וכמובן מרחב ענקי לכל הנכדים שמגיעים לבקר".

אחוות פנסיונרים

דוד וטובה ברויאר התגוררו במשך ארבעים שנה ברחובות. "כשיצאנו לפנסיה עברנו לגור

באשקלון למשך ארבע שנים. לפני כעשרה חודשים, בשבת פרשת נח, ראינו את המודעה על אחוזת יונתן", נזכר דוד. "אשתי הסתכלה עליי ואני הסתכלתי עליה. אמרנו זה לזה: בוא ניסע, נראה, נבדוק. עניין אותנו, כי באשקלון גרנו בשכירות. נכנסנו וראינו, ויצא לנו לדבר עם המתווכת שלנו. אחרי כמה דקות כבר החלטנו שזה מתאים לנו, ונרשמנו. כעבור חודשיים כבר חתמנו על חוזה וכעבור עוד חודשיים כבר עברנו לגור כאן".

גרתם ארבעים שנה ברחובות. מה היה רע ברחובות שרציתם לעבור הלאה?

"גם ברחובות היה לנו טוב מאוד, אף אחד לא חולק על זה, כולל ידידים וחברים וקהילה ובית כנסת פא". אבל אנחנו חיפשנו איזשהו שינוי, אוהבת ים ורצתה קרקע, והיא קיבלה את שניהם באשקלון. היא גם קיבלה טילים על הראש, אבל בסדר", הוא מחייך. "באשקלון גרנו בשכירות, והיינו גם בהתלבטויות בעצם מה לעשות עם עצמנו. ואז פתאום הגיעה המודעה של אחוזת יונתן. אמרנו: בוא נלך לראות, וההחלטה לקנות התקבלה מהר".

"למה בחרתם דווקא בשכונה הזאת?"

"יד בנימין זה יישוב קהילתי, ורובו בנוי מבתים בני קומתיים ויותר עם הרבה חדרים, ואנחנו כזוג מבוגר לא צריכים את זה. אז יש פה דירות של שלושה וארבעה חדרים שמתאימות לנו, ואנחנו גרים פה כבר חצי שנה ומאוד נהנים מהדירה ומהסביבה ומהחברה ברוך ה'. זאת שכונה שקטה שמיועדת לאוכלוסייה מבוגרת עם דירות שמתאימות לאנשים מבוגרים - המעברים והפרוזדורים רחבים, השירותים גדולים. ממש דירה עם איכות בנייה מצוינת. אנחנו מאוד נהנים ממנה, ואנחנו גם רואים שמתהווה פה לאט לאט גרעין של תושבים, חברים, שכנים שמתקבצים ממש מכל רחבי הארץ, וממש נוצרת קהילה יפה. אני גם רוצה לשבח את הזים על המיזם שהוא בנה פה, שהוא לדעתי מיזם מקסים עם יתרון ייחודי לגיל המבוגר. זה לא כמו גיל הזהב בכל מיני מקומות בארץ. אין שחיקה של הכסף. באים, קונים את הדירה, היא נרשמת בטאבו על שמנו. פנטסטי", הוא מסכם.

היכנסו לאתר "אחוות יונתן ביד בנימין" והתרשמו מהשכונה, מהדירות ומהמרחב: ahuzatyonatan.co.il טל': 055-2661622

"העובדה שמתגבשת לה שם קבוצה של בני גילנו, שגם נקבל מענה דתי וחברתי", הוא מסביר את המניע שלהם למעבר. "הכרנו את יד בנימין. אני עבדתי כאן לפני 30 שנה כמנהל חשבונות. אז הכרנו, והכרנו אפילו בתוך יד בנימין כמה וכמה אנשים ותיקים מבית הכנסת. אנחנו כאן כמעט תשעה חודשים, ונקלטנו יפה. היינו המשפחה השנייה".

מה בעצם תפס אתכם במקום?

"לפי דעתי, הקבוצה שהתגבשה. אנחנו כבר יותר מעשרים משפחות ונוצרת אחווה מאוד מעניינת ומאוד מיוחדת של האנשים ושל החברתיות ושל האכפתיות. גם העובדה שיש את יד בנימין הגדולה - זה בהחלט נותן מענה לאנשים בגילנו ומסוגנו. מי שמחפש חברה

בואו ללמוד עם הרב יעקב ראש שליט"א

קורס מרתק על הלכות חופה וקידושין

בית המדרש "מאירים באהבה" ביחד עם מכון צורבא מרבנן מזמין את הציבור לקורס ייחודי עם מבחנים ברבנות בדיני חופה וקידושין לימוד באווירה טובה עם חיבור לעשייה ולאהבת התורה.

יתקיים אי"ה

מדי יום שני בשעה 21:00
רח' הדקל 14 עץ אפרים
השיעור יתקיים בבית משפחת דהן

מתחילים מיד לאחר החגים בתאריך 31/10

לפרטים נוספים:
צחי גלצר 053-6823221
אלדד זהר 053-6964 822

המכללה להלכה
מבית צורבא מרבנן
לימודי תעודה במקצועות הקודש

הטובים בארץ
העבודה יוקרתית
המשתלם ביותר
מערכת מקוונת ואינטראקטיבית

סיון רהב-מאיר

לוגדול!

54 סיפורים על פרשות השבוע ועלינו

איורים: בנצי וולמן

הספר החדש של סיון רהב-מאיר לכל המשפחה מתנה לחגים

ספרה החדש של **סיון רהב-מאיר**, הוא אוסף של 54 סיפורים קצרים ומעוררי השראה, סיפור אחד על כל פרשה מפרשות השבוע. סיפורים מהארץ ומהעולם, שמעבירים שלל מסרים חינוכיים, מחכימים וגם מצחיקים. בסוף כל סיפור מופיעה "נקודה למחשבה", הזמנה לקוראים לחבר את הסיפור לחייהם שלהם.

יריעות ספרים

להשיג באתר ybook, סטימצקי, צמח, ספרים, ב- ברית ובחנויות הספרים המובחרות

יום לימודי נשים

ימי רביעי תשפ"ג

מדושת הרובע
מדרשה תורת גבוה לבנות
ע"ש צבי בן אלפונסו ורס

עין אי"ה
הרבנית עידית איצקוביץ'

שמואל בקוראי שמו"
הרבנית עידית איצקוביץ'
עיון בספר שמואל

"השיבנו"
הרב יהושע וידר
אורות התשובה לראיה

משל ונמשל בעולמו של הקב"ה
הרב מיכאל טוביאנו
עיון בספר משלי

חכמת הנפש
הרב יהונתן נמדר
לימוד על נפש האדם וכוחותיה

"לעת חורבן ומהפך"
הרב ברוך סלי
לימוד ספר ירמיהו

11:15-14:00

יורשמימה
ליגעת באבנים ובנשמה
שיעור וסיור

הרב גדי שלוין ומדריכים נוספים

ללמוד בחבורה בבית המדרש
לימוד מונחה עם אלישבע רוזנטל
ללא עלות

"אזור ישראל בגבורה"
הרב אופיר פריד
גבורות ה' למהר"ל

"ואת צנועים חכמה"
הרבנית דינה ראפ
לסוגיית היופי והצניעות בישראל

14:10-15:25

15:40-16:55

לפרטים מלאים ורישום ממוחשב ותשלום מאובטח הכנסי לאתר המדרשה!

דרכים ליצירת קשר:
חב"ד 50 הרובע היהודי, ירושלים
www.harova.org
02-6265997
yomnashim@harova.org
טלפונית בימי רביעי בין 8:00-16:00
במספר 02-6265997

אפשרי לעצמך יום לנשמה

מאמינים בחשיבות מערכת משפטית חזקה ועצמאית, ובכך שעליה לעבור שינויים משמעותיים. אביעד בקשי ורז נזרי

מטכסים נצה

רז נזרי, לשעבר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, מגיע מתוך המערכת. ד"ר אביעד בקשי הוא מגדולי המבקרים שלה. שניהם מצביעים על פגמים במוסד הייעוץ המשפטי והאקטיביזם שמוביל אותו ומציעים פתרונות לתיקון

× אסף משניות

מי שיעבור על הכותרות הפוליטיות של הימים האחרונים צפוי להגיע למסקנה ברורה: סוגיית מערכת המשפט היא אחת החשובות במערכת הבחירות הנוכחית. למען האמת, המציאות הזאת לא התחילה עכשיו. כבר שנים ארוכות שהימין בישראל הציב כדגל את השאיפה לבצע שינויים במערכת המשפט, ואיכשהו המערכת הפוליטית כולה התיישרה סביב הנושא. תרמו לכך גם משפטי נתניהו, אבל גם שלל אירועים שהתרחשו לאחרונה, כמו סאגת מזוז, שהעלו את הנושא לראש סדר היום הפוליטי. במסגרת פרויקט מפגשי הקצוות שלנו כינסנו לסלון אחד את המשנה ליועץ המשפטי לשעבר רז נזרי ואת ראש המחלקה המשפטית של פורום קהלת, ד"ר אביעד בקשי. נזרי מגיע מלב ליבה של מערכת המשפט בישראל. מעל עשרים שנה היה בכיר במשרד הייעוץ המשפטי לממשלה, וכיהן בשורה של תפקידים תחת ארבעה יועצים משפטיים שונים. לעומתו, בקשי הוא האנטיזה המוחלטת למערכת המשפט בצורתה הנוכחית. יתרה מזאת, כשממשלת נתניהו רצתה להציג חוות דעת מנוגדת לעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה מנדלבלט, היא נעזרה בשירותיו של בקשי.

הקורונה - דוגמה לייעוץ משפטי מאוזן

אף שהם מגיעים כביכול משני צידי המתרס, כבר בפתיחת המפגש שלנו הם מבהירים שיש ביניהם לא מעט מן המשותף. "שינוי מאמינים מאוד בחשיבותה של מערכת המשפט, ובכך שהיא צריכה להיות חזקה ועצמאית. ושינוי מאמינים שהיא רחוקה מלהיות מושלמת וצריכה לעבור שינויים משמעותיים. המחלוקות בינינו הן לגבי מה הם אותם שינויים, ומה הטון שצריך להיות אל מול המערכת, עד כמה אותה צובע את כולה בצבע שחור וחד-ממדי", אומר נזרי. "זה לא שהפגשת ביני ובין דינה זילבר", מוסיף

בקשי בחיוך. בואו נפתח בשאלת הבסיס: מה תפקידו של הייעוץ המשפטי? נזרי: "אני יכול להגיד לך במה אני מאמין. אני מאמין בכך שתפקידו הוא לסייע לממשלה לממש את מדיניותה בגבולות הדין, ואנחנו ממש לא אמורים לקבוע את המדיניות או להציב מכשולים כי היא לא נראית לנו. אני אתן לך דוגמה מימי הקורונה. את האיוון בין סיכון רפואי, שמירה על הכלכלה ושאר הלבטים לא אנחנו, המשפטנים, היינו צריכים לעשות. זה היה תפקידם של הפוליטיקאים והדרג הנבחר. אנחנו היינו צריכים למצוא את הפתרונות המשפטיים, גם היצירתיים והחדשניים, כדי לאפשר לממשלה ליישם את מדיניותה".

נזרי מרחיב מעט לגבי תפיסתו בימי הקורונה. "אנחנו התהלכנו באותם ימים במחוזות משפטיים שאיש לא דמיין שנהיה בהם לפני כן, כי איש גם לא דמיין שכך יתנהלו החיים האזרחיים. כמו שהרופאים לא ידעו מה ממתין לנו, כך גם המשפטנים. אין לך ספרי משפט או פסקי דין לגבי הגבלת מרחק מהבית, הגבלת טיסות, סגירת מקומות עבודה ואירועי שמחות, מעקב טכנולוגי אחרי אנשים ועוד. הקו מבחינתי היה כל הזמן להזכיר ולהדגיש כלפי פנים וכלפי חוץ שמי שמקבל את ההחלטות ואת המדיניות זה הממשלה, ואנחנו

מייצרים פתרונות ומסגרת משפטית. אבל היו כמובן גם מקומות שהיינו צריכים לשים גבול. כשפוגעים בזכויות יסוד, כמו חופש התנועה, בלי שום הצדקה בריאותית - זה משהו שאי אפשר לאשר. לכן לא אישרנו את הסגר הלילי בחנוכה לפני שנתיים. בסוף קיבלנו מחמאות גם מממשלת נתניהו וגם מממשלת בנט-לפיד על ההתנהלות שלנו באותה תקופה, אף שלא אהבו את כל ההחלטות".

"צריך לחלק את זה לחלקים שונים", אומר בקשי. "רו והצוות שעבד איתו בתקופת הקורונה בהחלט עשו עבודה טובה. סוגיה כמו הקורונה היא סוגיה שיש בה מרכיב משפטי, גם ללא אקטיביזם ומתחם הסבירות ושלל מונחים בעייתיים כאלה. בסוף הגבילו כאן חירויות של אנשים, ועוד לפני שאני רוצה חיזוק של המשילות, אני רוצה שמירה על החירויות שלנו. אבל היו גם טעויות קשות בניהול הקורונה, ובראש ובראשונה אני מתכוון לכך שחייבו לחוקק את חוק הקורונה ולא להשאיר את התקנות לשעת חירום שנכתבו בדיוק בשביל אירוע כזה".

מתי משתמשים בפמינ 5 קילו?

בקשי סבור כי הקורונה הייתה אירוע חריג לטובה בהתנהלות המשפטית. "בסוף יש לנו מערכת

ייעוצית ומערכת שיפוטית שנגועה באקטיביזם קיצוני, וככה היא מתנהלת בימים. היא חייבת שינויים דרמטיים. המערכת נעה בשנים האחרונות למקום רע מאוד, וצריך לחזור אחורה. זה נכון למשפט החוקתי בישראל, למשפט המינהלי ולמערך הייעוץ.

"במערך הייעוץ אוהבים לדבר על האתוס של המערך, וזה נכון. יש אתוס שקיים, ובתוכו אנשים מושכים לכיוונים שונים. רו למקום יותר שמרני, ודינה זילבר, לדוגמה, למקום הרבה יותר אקטיביסטי. אבל בשורה התחתונה, גם רו היה במקום שבו תופסים את קבלת ההחלטות הערכית כחלק בלתי נפרד מתפקיד היועץ המשפטי לממשלה. זה אתוס שהשתרש במשך שנים, שנולד משני מהלכים שהתרחשו. הראשון - יצירת עילת הסבירות, שלמעשה מאפשרת לבית המשפט להתערב בהחלטות ממשלה, והשני זה שעמדת היועצמ"ש מחייבת. השילוב של שני המהלכים האלה הפך לאורים ותומים של משרד היועצמ"ש. אז נכון, היו יועצים שנתנו חבל ארוך, אבל בסוף הם אלה שהחליטו, וכל זה בלי שיש להם סמכות בחוק לכן", אומר בקשי.

רז, למה באמת החבל הזה צריך להיות אצל היועצמ"ש, ולא אצל מי שהעם בחר? "אני לא חולק על אביעד בכך שאקטיביזם שיפוטי ואקטיביזם ייעוצי הוא דבר לא חיובי. זה משהו שאני אומר לא מהיום, ובמסגרת תפקידי במערכת, הקו שלי ככלל היה מתוך תפיסה שמרנית ולא אקטיביסטית. יחד עם זאת, אני חושב שחייבת להיות סמכות וטו ליועץ במקרי קיצון, ולא שזה לא ככה במצב המשפטי הקיים. צריך בהחלט שהכנסת תסדיר ותקבע זאת, אבל זה לא נעשה 75 שנים כי יש ויכוח על כך ולא הגיעו להסכמות. הרי יש סטואציזם שגם הימין רוצה שהיועצמ"ש ימנע מהממשלה לעשות ככל העולה על רוחה. קח למשל את מינוי מזוז לשמונה שנים. הרי הציפייה מימין הייתה שהיועצת המשפטית לממשלה תתערב

רז נורי, המשנה ליועמ"ש לשעבר: "המערכת ניהלה שנים מאבק נגד גוף הביקורת עליה, ואז היא מתפלאת מדוע לא מאמינים לה. זה לא עובד ככה. פירטתי במסגרות שונות את שורת השינויים שצריך לעשות לדעתי - בהקמת מערכי פיקוח, בשיח עם גורמי חוץ ועוד, ובתיקונים לחוק הביקורת על התביעה כך שיאפשר ביקורת אפקטיבית ויעילה יותר"

בקשי מזכיר את פסילת חוקי היסוד כשלב הבא באקטיביזם השיפוטי שמערער את המשילות והדמוקרטיה, ונורי מסכים איתו כי צעד כזה אינו אפשרי במסגרת הדין הקיים. "כשהוגשו העתירות נגד הטלת הרכבת הממשלה על נתניהו, אני סברתי שצריך לדחות אותן מכול וכול, כי אין לכך שום בסיס בחוק, ואמרת בדיונים פנימיים שאם בג"ץ יקבל אותן יהיה מדובר בעיניי בהפיכה שיפוטית. משפטנים לא יכולים לקבוע מי יהיה ראש הממשלה. את כל הקביעות האלה הציבור צריך לקבוע דרך הכנסת", אומר נורי. "זה למעשה ניסיון של חלקים בשמאל להגדס את המערכת הפוליטית בכלים משפטיים, כמו שמנגד יש חלקים בימין שמנסים להגדס את המערכת המשפטית בכלים פוליטיים עם כל מיני רעיונות שעולים לביטול משפט נתניהו וכדומה".

בקשי מביע הערכה לניסיונותיו של נורי למתן את המערכת בצמתים הללו, אך מבחינתו זה אינו מענה מספק: "אני חייב לשאול שאלה. למה הציבור צריך לעצור את נשימתו ולהתפלל שרז יהיה בתפקידו כדי שההתערבויות האלה יתמעטו? למה הייעוץ המשפטי ובית המשפט הם אלה שקובעים את הגבלת סמכותם? ברגע שהם אלה שקובעים לעצמם את הגבולות, המשמעות היא שאנחנו ניצבים בפני שלטון אבסולוטי. יש קבוצה שאינה כפופה לשלטון החוק, והיא זאת ששולטת כאן. המציאות האבסורדית הזאת, שהיועמ"ש פוסל החלטות ממשלה אף שלא קיבל סמכות לכך מהמחוקק, היא בלתי נתפסת", אומר בקשי.

נוח לפוליטיקאים להאשים את המשפטנים

בנקודה הזו אני מבקש לקחת את הדין לשאלה אחרת. בעוד השיח על שינויים במערכת המשפט מתמקד במערכת אקטיביסטית יותר או לא, למעשה מה שמפריע לרובו המוחלט של הציבור יותר מכול הוא העובדה שבג"ץ נתפס כגוף

ד"ר אביעד בקשי, פורום קהלת: "הטיעון שהייעוץ המשפטי מפעיל את הפטיש בצורה מבוקרת ומאוד מוגבלת הוא פשוט לא נכון. השאלה היא לא כמה פעמים מפעילים את פטיש פסילת החוקים, אלא כמה פעמים מאיימים בשימוש בכלי הזה. קשה לספור כמה פעמים חוקים מראש לא חוקקו כי אמרו בייצוץ המשפטי שזה לא יעבור בג"ץ"

פוליטי. העובדה שלפי שיבוצי השופטים ניתן לדעת מראש מה יהיה פסק הדין, יוצרת בעיני רבים את חוסר האמון במערכת המשפט.

בקשי: "זה מתחיל עוד קודם לכן. ברגע שהמערכת המשפטית לוקחת לעצמה את זכות ההחלטה בשאלות ערכיות, זה בהכרח פוגע באמון הציבור במערכת. כי הציבור שואל, ובצדק, למה השקפת העולם של השופט הספציפי טובה יותר מאשר השקפתי. הציבור למעשה חש שבית המשפט קיבל את החלטתו באופן פוליטי, ובכך למעשה הוא הפך לפוליטי עוד לפני שנשמעות טענות על הטיה פוליטית בפועל".

נורי מסכים עם בקשי. "כשכתבתי לפני 24 שנה על בעיות האקטיביזם המשפטי, לזה בדיוק כיוונתי. אסור שבתי המשפט והיועצים יינסו לסוגיות של קביעת המדיניות, כי הציבור לא נתן להם את הכוח לזה. אבל אי אפשר לשים את כל הבעיה בעולמות האלה. חלק מחוסר האמון הציבורי נולד בעקבות שקרים והשמצות כלפי המערכת.

"אני אתן לך דוגמה שקרתה לי בעמוד ענן. היה לנו דיון שנערך בשבת, שעסק בשאלה האם מותר להוריד את החשמל בעזה. הסברתי בקבינט שאפשר להוריד את החשמל מבחינה חוקית כשהוא משרת את האויב ורק להשאיר מינימום הומניטרי לבתי חולים. גורמים אחרים בקבינט טענו שזה בעייתי כי אם ימותו שם חולים יאשימו את ישראל בכך, ועוד כל מיני שיקולים של לגיטימציה מדינית. בסוף הוחלט לא להוריד את החשמל לרצועה. במוצאי שבת, כשאני פותח את הטלפון, אני רואה פרסום של גורמים בקבינט שהאשימו את הייעוץ המשפטי שהוא זה שמנע את הורדת החשמל ברצועה. אנחנו אישרנו את זה, והקבינט החליט מסיבות אחרות שלא לעשות זאת, אבל נוח יותר לפוליטיקאים לומר לציבור שהמשפטנים אשמים. וכל זה עוד לפני שאנחנו מתחילים לדבר על קונספירציות הזוויות".

כמו מה?

"המערכת לא מושחתת. אם הייתי חושב שהיא מושחתת לא הייתי נשאר שם דקה. את אולמרט חקרו כשהוא הגיע כראש ממשלה מהשמאל ועוד הכריז על תוכנית ההתנכסות. הפרקליטות לא תופרת תיקים. היו לא מעט תיקים שבהם חשבתי

אחרת, אבל ההחלטות שהתקבלו, גם אם היו מוטעות בעיניי, לא היו מושחתות או מתוך מניע פוליטי. חלק מהביקורות שופכות את התינוק עם המים ושוכחות שבית משפט עצמאי ומערכת אכיפת חוק עצמאית הם ערובה לכך שגם יישמר 'מוראה של מלכות' ולא נגיע למצב של 'איש את רעהו חיים בלעו'".

אתה רוצה להגיד לי שהמערכת לא נגועה פוליטית? שאין קשר בין העובדה שסולברג ווילנר, שני שופטים ימנים בתפיסותיהם, ישבו בדיון על מזוז, ובין התוצאה שלו?

"אנחנו אוהבים לומר שהכול מקצועי. אבל ודאי שבעולמות של סבירות משפטית, מידתיות ועוד מונחים פתוחים כאלה, נכנסים העמדות והעולמות הערכיים של האנשים שיושבים במקומות הללו". "וזאת בדיוק הבעיה. למה אני צריך לקוות שאפול על מישור מסוים?" שואל בקשי. "אתה רוצה משילות? תחוקק", עונה נורי.

הסכמה: אי אפשר לפסול את בן ארי ולאשר את בל"ד

המפגש שלנו מתקיים בצל הדיונים על פסילת מפלגות ורשימות, כשהשם החם הוא מפלגת בל"ד. כשתקראו את השורות הללו, כבר תדעו האם בג"ץ אישר את פסילת בל"ד מהתמודדות בכנסת, כפי שחוק יסוד: הכנסת מחייב, או ששוב החליט לאשר את ריצתה. נורי ובקשי מסכימים לחלוטין בנושא הזה.

בל"ד זה גוף שיכול לרוץ לכנסת?

בקשי: "אישית אני מתנגד לסעיף פסילת המועמדות לכנסת, כי אני חושב שזה לא נכון לחסום את שערי הדמוקרטיה הישראלית. אבל מרגע שיש את החוק, ברור שצריך לעמוד בו. והחוק מאוד ברור. בל"ד לא יכולה לרוץ לכנסת. זאת לא שאלה של פרשנות, אלא של עובדות. כשהשופט מינץ פסל את בל"ד מצד אחד ואת בן ארי מהצד השני היה מימוש של חוק היסוד. בג"ץ, לעומת זאת, מסרב באופן שיטתי לממש את חוק היסוד על כל מי שתומך בטרור ומסרב להגדיר את ישראל מדינת הלאום של העם היהודי. החוק הפך לבדיחה שלא עובדת".

נורי: "לדעתי אפשר לתמוך באפשרות של פסילה, ואפשר להתנגד לכך ולומר שכולם יכולים להתמודד. אבל משפטית אי אפשר ליצור מצב שהכנסת קובעת שיש מסגרת ויש עילות פסילה, ובית המשפט מרדד עד מעלים לגמרי את האפשרות לכך, וזה מה שנוצר למעשה ברצף הפסיקות של דעת הרוב לאורך השנים. הבעיה השנייה היא שהתייחסו דה'פקטו באופן שונה לעילת הגזענות לעומת העילות האחרות, ופסלו רק לגביה. הכנסת לא עשתה שום חלוקה כזאת. בעיניי בבחינה משפטית נקיה בן ארי עבר את הסף בעילת הגזענות, וגם בל"ד עברה את הסף בעילה של ההתנגדות למדינת ישראל כמדינה יהודית".

בקשי: "זאת למעשה שאלה ערכית. ב'2009 הראיות נגד בל"ד היו חותכות. לא היה בכלל מקום לספק. ועדת הבחירות פסלה אותם ברוב עצום של 26 מול 3, כשרק חברי הכנסת של מרצ הכשירו, והמפלגות הערביות יצאו מהחדר. בבית המשפט התוצאה הייתה הפוכה - שמונה שופטים אישרו את הריצה לעומת אחד שפסל. הפער הקיצוני הזה בעמדות של שופטי העליון אל מול רצון העם שהתבטא בניציגו בכנסת, הוא נורת אזהרה חמורה למערכת המשפט כולה. זה פער שנוצר בגלל שיטת מינוי שופטים פגומה שיש לנו".

"חברי כנסת, ככל שאתה חובט בהם יותר - הם מעריכים אותך יותר". מיכאל ומתי טוכפלד

תקשורת בין-דורית

מתי טוכפלד הילד האזין לאבא בכל יום ברדיו. מיכאל טוכפלד לימד את בנו איך לכתוב את הכתבה הראשונה בחייו. היום, כששניהם עיתונאים מוערכים בשדה הפוליטי, הם מרשים לעצמם להתווכח על כן או לא ביבי, להיזכר בסקופים הגדולים ולגלות איך יוצרים חברויות עם חברי כנסת

× הדס צורי

הראה לי איך המחשב סופר מילים וגיליתי שיש לי רק ארבע מאות. תפסתי את הראש: אבל אין לי יותר מה לכתוב!" מיכאל הפשיל שרוולים גם הוא והתיישב ללמד את בנו את אומנות המריחה: תכתוב ציטוטים, תפרט, תנסח משפטים ארוכים. "מאז כתבתי בכל שבוע ב'מקור ראשון'", מסכם מתי.

"דרעני רעם עוני מנדמים על שמי"

אנחנו יושבים בדירה רחבת הידיים של מיכאל ודבורי טוכפלד בפתח תקווה. "עברנו לכאן לא מזמן מגבעתיים כדי שלנכדים יהיה הרבה מקום", מחייך מיכאל, סב ל-19 נכדים. הוא בן שבעים, עיתונאי ואיש תקשורת בעל רזומה עשיר. "משנת תשמ"ט עבדתי ב'קול ישראל', במשך 17 שנה. הייתי כתב לענייני משפט, כתב לענייני התיישבות ועורך. הגשתי את 'הכול דיבורים' והייתי כתב בכנסת.

← "כשהשתחררתי מהצבא בשנת 2000 לא היה לי שום כיוון מקצועי", פותח מתי טוכפלד, איש תקשורת ועיתונאי. "בהכוונה מקצועית לחיילים משוחררים כיוונו אותי לתחום התקשורת. הלכתי לריאיון ב'מקור ראשון', עם העורך הראשי דאז עמנואל שילה ועם סגנו דודי חרמץ".

מתי היה רגיל לשמוע פוליטיקה בבית: "אבא עבד שנים רבות ב'קול ישראל' - ערך, כתב ושידר. כשהייתי ילד, בכל חדר בבית היה רדיו פתוח כדי שאמא תוכל לשמוע את אבא. מאוד אהבתי להאזין לרדיו, בעיקר לנושאים הפוליטיים". כשנשאל בריאיון איזה תחום מעניין אותו, ענה "פוליטיקה". "הם שאלו באילו מפלגות אני בקי. עניתי 'ליכוד, מפד'ל' וזרקתי גם 'מרצ'. בדיוק אז התחיל המשבר בין מרצ לש"ס בממשלת ברק, משבר שהביא בסופו של דבר לנפילת הממשלה. כשדודי שמע מרצ, הוא קפץ: 'אני צריך כתבה של אלפיים מילה על מרצ לסוף השבוע הקרוב!' זכיתי במשימה".

אביו של מתי, איש התקשורת הוותיק מיכאל טוכפלד, נתן לו את הטלפון של יוסי גזית, דובר מרצ דאז. "דרכו הגעתי ליוסי שריד ולאחרים במפלגה. לאחר הראיונות הייתי צריך להפוך את החומר לכתבה", הוא נזכר בחיוך. "התיישבתי לכתוב בכתב יד. אבא ראה אותי ואמר לי: 'מה אתה עושה? תכתוב על מחשב!' - 'אני לא יודע לכתוב על מחשב', עניתי. 'אז תלמד', הוא התעקש. 'אבל ייקח לי נצח', חששתי. 'צריך להתחיל מאיפשהו', הוא פסק".

מתי הפשיל שרוולים והחל להקליד בשתי אצבעות, אות ועוד אות. "זה לקח לי יום שלם", הוא צוחק, "כשסיימתי שאלתי את אבא: אני צריך אלפיים מילה, איך אדע כמה יש לי? הוא

שכשפעם חזרתי הביתה בצהריים והבן הקטן פתח את הדלת, היא שאלה 'מי זה?' והוא ענה 'האיש שאוכל איתנו בשבת'".

מיכאל היה העיתונאי שבזמן "התרגיל המסריח" (כינוי שטבע רבין לניסיון של שמעון פרס להקים ממשלת שמאל חרדים צרה בראשותו ב-1990. ה"צ" גילה איפה חברי הכנסת החרדים ורדיגר ומזרחי הסתתרו כדי למנוע את הקמתה של ממשלת פרס. "גיליתי איפה ורדיגר מסתתר והייתי היחיד שידע איפה הסתתר מזרחי", הוא צוחק. "ירון דקל זוכר לי עד היום שהבסתי אותו וגיליתי את מזרחי לפניו".

מה הסקופים הכי משמעותיים שהיו לך? "חשפתי את הנאום שנשא ערפאת ביוהנסבורג, שבוע לאחר חתימת הסכמי אוסלו. כל הארץ הייתה באופוריה בעקבות פרוץ השלום, ואז ערפאת נסע ליוהנסבורג ונאם שם במסגד בערבית. הוא אמר: 'חתמנו על הסכם עם היהודים כמו שמוחמד חתם את הסכם חודיבייה' (הסכם שביתת נשק בין מוחמד לשליטי העיר מכה שבבקבותיו התקיף מוחמד את חיבר היהודית וטבח בתושביה. ה"צ) ודיבר על המשך הג'יהאד. פרסמתי את ההקלטה ביומן הצהריים של 'קול ישראל' וזה עשה רעש גדול". פרסום חשוב נוסף שלו היה כשחשף את דברי הרב שך יום לפני הבחירות ב-1992: "הוא נשא שיחה בידיש ואמר בה שהספרדים לא ראויים לשלטון. באותה שנה ש"ס זכתה במספר גבוה מאוד של מנדטים בזכות הפרסום הזה. דרעי אמר לי בכנסת: אני רושם שני מנדטים על שמך".

מה ההבדל בין הפוליטיקה של אז לזו של היום?

"היום הקיטוב והשנאה חלחלו לעם", קובע מיכאל. "פעם חבר כנסת היה יכול לעמוד על הדוכן ולזרוק אש וגופרית על יריביו

כשפתחו את ערוץ הכנסת הייתי המגיש הראשי של הערוץ. אחר כך עברתי לכתוב ב'מקור ראשון'. לאחרונה ראה אור ספרו הראשון בהוצאת 'ידיעות ספרים', רומן מתח בשם 'תיקון'.

"היו אז מעט מאוד חובשי כיפות בתקשורת, ומבחינתי היה בזה יתרון, כי הייתי מקושר לעולם הדתי והחרדי ויכולתי לסקר אותו מקרוב". הוא לא זוכר קיפוח או עוינות: "ב'קול ישראל' של אותם ימים הייתה הפרדה מוחלטת בין news ל-views".

מתי טוכפלד צועד בדרכיו המקצועיות של אביו: הוא כתב פוליטי ב'ישראל היום' ומגיש תוכנית אקטואליה יומית ברדיו 'גלי ישראל'. "הרדיו היה המדיה שהכי אהבתי", אומר מיכאל, "זה חסר לי מאוד".

מתי, איך זכור לך מהילדות העיסוק התקשורתי של אבא?

"נפגשנו בעיקר בשבתות", אומר מתי, ומיכאל מוסיף: "אשתי הייתה מתבדחת

מיכאל טוכפלד, לשעבר עיתונאי 'קול ישראל':
"פעם חבר כנסת היה יכול לעמוד על הדוכן ולזרות אש וגופרית על יריביו הפוליטיים, אבל חמש דקות אחר כך היית יכול לראות אותם אוכלים יחד צהריים. היום זה לא כך. אז הייתה הפרדה בין עמדה פוליטית לחיים הפרטיים, והיום הקיטוב והשנאה אמיתיים. השנאה בין בן-גוריון לבגין הייתה שנאה אידיאולוגית. היא אומנם גלשה לפסים אישיים מאוד, עד כדי כך שבן-גוריון לא היה יכול לבטא את שמו של בגין, אבל השורש היה אידיאולוגי, בעוד כיום השנאה לנתניהו היא אישית."

שטף גדול ומסוכן, שאם הוא יימשך אנחנו נגיע למקומות הכי הזויים שיש. מדובר בטרלול שרק קואליציה שמרנית בראשות נתניהו תוכל לעצור."

מיכאל, מה דעתך?
 "פולחן האישיות סביבו מפריע לי", אומר מיכאל. "בעיני הביביסטים אני ימני אך לא ביביסט - מוקצה מחמת מיאוס. קוראים לי שמאלן למרות שבכל הסוגיות של התיישבות, רפורמות במערכת המשפט וכדומה אני כמובן שייך לצד הימני של המפה הפוליטית. זה מקומם אותי מאוד והייתי מצפה מאדם כמו נתניהו לעשות מעשה ולעצור את זה, אבל לצערי אני חושב שדווקא מזה הוא נבנה."

מתי, אתה מסכים?
 "יש תופעה כזו, אבל אני חושב שאבי מדבר פה על אנינות טעם". "אני אנין טעם?" תמה מיכאל, "במה אני פיינשמקר, בזה שאני אומר שמקללים אותי ועושים ממני שמאלן?" "כן", עונה מתי, "גם אותי מקללים. יש אנשים ששונאים ומגדפים מכל הכיוונים, לא רק מהכיוון הזה. זו רגישות יתר."

מכבד את הבן שהתחב"ד

ביתם של מיכאל ודבורה טוכפלד הוא בית ציוני-ידי מובהק. בנם מתי ואשתו נעמה הם חסידי חב"ד.

מתי התחילה ההתקרבות שלך לחב"ד?
 "נחשפתי לחב"ד ב־2001, כשהייתי סטודנט ונסעתי בקיץ לעבוד בניו יורק", עונה מתי. "ספר באילו נסיבות הגעת לשם", דחק בו מיכאל.

"הגעתי לשם יומיים לפני אסון התאומים. בבוקר ה־11 בספטמבר ירדתי לטלפון הציבורי כדי להתקשר למודעות דרושים שמצאתי

מתי טוכפלד, 'ישראל היום':
"כשאני מניח תפילין עם חבר כנסת זה יוצר קשר שאין לו תחליף, אפילו אם אנחנו משני צידי המתרס הפוליטי. היה לי קשר עמוק עם אילן גילאון ז"ל. הבאתי לו לריאיון ארבעת המינים והוא מאוד התרגש ואמר שבאותה שנה יבנה סוכה. גם עם עמיר פרץ ופואד בן אליעזר נוצר לי קשר קרוב דרך החיבור למצוות. זה הופך את כל השיח לשונה לגמרי"

בעיתון. לא היו קווים ומישהו אמר לי 'שמעת? מטוס התנגש במרכז הסחר העולמי'. חזרתי לחדר וראיתי בטלוויזיה את המטוס שנכנס בבניין השני. לא האמנתי למה שאני רואה."

"אני ערכתי את יומן הערב של 'קול ישראל' באותו יום", מספר מיכאל. "דיווחנו בהרחבה על המתרחש בניו יורק וידעתי שמתי שם. בטלפון אחד העליתי לאסתי פרו מרואיינים, ובטלפון השני ניסיתי לצלצל למתי. לא הצלחתי לתפוס אותו במשך שעות". לאחר שהצליח לאתרו, ביקש מיכאל ממתי לדבר ברדיו ולספר מה ראה בניו יורק. הם קבעו שעה שבה מיכאל יצלצל לטלפון הציבורי ומתי יענה, אבל הטלפון צלצל ומתי לא ענה: "למרות שכבר הייתי עיתונאי, ממש פחדתי לדבר ברדיו", הוא צוחק, "פשוט התביישתי".

בתקופה שבה שהה מתי בניו יורק, הגיע להוסטל שבו התאכסן חב"דניק שהזמין אותו לסעודת שבת שנערכה בסמוך. "עשינו קבלת שבת, תפילת ערבית וסעודה, ואחר כך ישבנו ודיברנו. הם סיפרו שהרבי מלובביץ' חי והוא המשיח. הייתי יושב ומתווכח איתם עד אמצע הלילה", הוא נזכר. "כשאני הלכתי לישון במרחק בלוק וחצי משם, הם הלכו ברגל ל־770 - מרכז חב"ד העולמי בברוקלין - צעידה של שלוש וחצי שעות". את תפילות יום כיפור ושמחת תורה הוא קיים עם החב"דניקים ב־770 והתרשם עמוקות מהאווירה ומהניגונים. כשחזר לארץ והחל לחקור את חב"ד ואת הזרם המשיחי בתנועה, הוא קיבל את העמדה הטוענת שהרבי מלובביץ' הוא מלך המשיח. "ראיתי שהרבי עצמו טוען כך, ומתוך היכרות עם דמותו הנדירה החלטתי שלהיות בצד שלו זה להיות בצד שצודק".

מיכאל, זה הפריע לך?
 "העניין של המשיחיות לא מפריע לי בכלל. מאוד אהבתי את הרבי והייתי אצלו כמה וכמה פעמים", הוא אומר. "אבל מאוד לא אהבתי את נטישת הציונות. בנושאים האידיאולוגיים ניהלנו ויכוחים קשים. זה מאוד כאב לי. אני

מאמין ברעיון הציוני בכל מאודי ומתי דוחה אותו בבוז. שאר הדברים שנלווים לאורח החיים לא הפריעו לנו. זה שאין לו מה לאכול בפסח זה דווקא טוב", הוא צוחק. "אין לנו בעיה עם דרך החיים עצמה. זה מה שהבן שלנו בחר ואנחנו מקבלים זאת באהבה. אפילו בנושא הציוני אני קצת מבין אותו, כי זה לא בא משנאת המדינה חלילה, אלא מכיוון שמדינת ישראל הפכה להיות תחליף למשיח, ולזה הרבי התנגד. כך או כך, הוויכוחים אף פעם לא הביאו לנתק בינינו וזה לא מעיב על היחסים".

מתי, מה היה חסר לך? מה חיפשת בחב"ד?
 "לא היה חסר לי כלום", הוא מפתיע, "הייתי מאוד מבוסס מהרמה הרוחנית שלי. יכולתי ללכת להופעות רוק ולהצגות בברודווי, ללכת לקולנוע ולראות טלוויזיה וגם להתפלל ולשמור כשרות". "הייתי קונה לו דיסקים של מטליקה כשנסעתי ללונדון", מיכאל נזכר. מתי מסביר כי אף שלא חש חוסר רוחני, התחבר לחוויה שעבר ב־770, ומשם התגלגל לחב"ד.

מאז שנהיית חב"דניק העבודה שלך בתקשורת השתנתה?

"בטח", הוא אומר. "לפני שעברתי לכתוב ב'ישראל היום' עבדתי ברדיו 'קול חי', וחששתי לעזוב כי 'ישראל היום' היה בחיתוליו ולא ידעתי אם הוא יצליח. כתבתי לרבי באיגרות קודש והתשובה הייתה: 'בקשר לרצונו לעבור למקום עבודה חדש, כדאי, ששם השפעתו תהיה גדולה יותר'. חתמתי עם העיתון, ותוך שנתיים הוא הפך לגדול בישראל. הבנתי שההשפעה היא לא רק בזה שקוראים מה שאני כותב, אלא גם בכנסת, כשאני מסתובב שם ורואה כמה חסר לאנשים יידישקייט וכמה הם צמאים לזה, ואנחנו באים ומניחים איתם תפילין ומדליקים נרות חנוכה. כמה חברות כנסת ושרות קיבלו על עצמן להדליק נרות שבת. זה גם עוזר להביא סקופים".

באיזה אופן?
 "כשאני מניח תפילין עם חבר כנסת זה יוצר קשר שאין לו תחליף, אפילו אם אנחנו משני צידי המתרס הפוליטי". הוא מונה כמה חברי כנסת מהשמאל שהצליח ליצור עימם קשר כזה: "היה לי קשר עמוק עם אילן גילאון ז"ל. הבאתי לו לריאיון ארבעת המינים והוא מאוד התרגש ואמר שבאותה שנה יבנה סוכה. גם עם עמיר פרץ ופואד בן אליעזר נוצר לי קשר קרוב דרך החיבור למצוות. זה הופך את כל השיח לשונה לגמרי".

איזו אנקדוטה מעניינת זכורה לך במיוחד מעבודתך בתקשורת?

"אני מאוד אוהב את נשיא המדינה, יצחק בוז'י הרצוג. אני זה שפרסמתי את הקמפיין הנגטיבי שהוא ניהל נגד שלי יחימוביץ' ואת העובדה שהוא הביא יועץ מיוחד ושילם לו בדרך לא כשרה. בעקבות הפרסום שלי הוא נחקר באזהרה במשטרה. כשהוא פגש אותי אחר כך הוא התחיל לצעוק עליי: 'זה הכול בגללך!' אבל אחרי כמה חודשים הוא פגש אותי שוב ואמר לי 'טוב, עשית את העבודה שלך' ונהיינו חברים. התפעלתי מהיכולת שלו לשים את המשקעים מאחור ולא לנטור טינה".

"ככה זה עם חברי כנסת", מעיר מיכאל. "ככל שאתה חובט בהם יותר, ככה הם יותר מעריכים אותך", הוא מוסיף קריצה לנימה המפויסת של בנו.

חברות רבת שנים שהתחזקה בעקבות השכול המשותף. שירה שנרב ודבורה גונן

עין בוכה ולב עומח

דבורה גונן ושירה שנרב, תושבות לוד, איבדו את ילדיהן בפיגוע רצחני באותו מעיין ליד דולב בהפרש של מספר שנים. שתיהן גם בחרו לקום מהשכול לחיים של שמחה ועשייה שמפיצה טוב

× דביר עמר

הכול", היא אומרת ורומזת לקשיים שהיו בבית. "כל מה שאני עושה הוא לא למעננו, כי אני כבר הפסדתי, אלא למען אחרים, והשמחה קיימת. אני זוכרת שחזרתי לעבודה אחרי השבעה, ואמרו לי: 'את לא נראית אמא שקברה בן'. איך נראית אמא שקברה בן? היא צריכה ללכת עם כתר או סרט על הראש? סימן על היד?"

שירה מתכוונת להמשיך במיזמים לזכר רנה כל עוד יהיו לה כוחות לכך. "זה הכול בזכות הקב"ה שנותן כוחות", היא אומרת במבט של אמונה. "ברור גם לדבורה וגם לנו שהסיפור לא פרטי, לכן ההתמודדות היא לא פרטית. הם נרצחו בגלל שהם יהודים, והמענה צריך להיות לאומי ולא פרטי. צריך להבין שרצח הוא כלי נגד האומה, ולכן הטוב צריך להיות כללי, עם ישראל צריך להמשיך לגדול".

דבורה מוסיפה את הזווית האמונית שלה: "אחרי הדיון הראשון במשפט שהיה למחבל במחנה עופר, יצאתי החוצה עם עורך הדין מוריס הירש ואמרתי לו: מוריס, אם עד היום הייתי מאמינה שמונים אחוז - היום אני מאמינה מאה אחוז. אין סתם אצל הקב"ה, זה מחבל שניסה לרצוח 14 פעמים אך הצליח לרצוח רק פעם אחת - והפעם הזאת זה דני", היא נשנקת בדמעות. "הוא לא בא לרצוח את דני, הוא בא לרצוח יהודי, ולכן חייבת להיות אמירה לאומית שאומרת שיש פה חשבון נפש לאומי, גם לאזרחים וגם למקבלי ההחלטות. מה מניע אותנו כמשפחות שכולות? אני אגיד משפט קשה: לא כואב להם כמו שכוואב לנו".

שירה: "אבל יש הבדל גם בין המשפחות השכולות, לא כולן כמות". דבורה: "ההבדל הוא שיש משפחות שלא מאמינות ביכולת שלהן לשנות. הרבה אמרו לי: עזבי, את לא תצליחי לשנות. מה זה ייתן לך? לא יספרו אותך. אני לא שופטת אף אחד

לאימפריה של חסד בתחומים שונים: רשת חנויות יד שנייה, מיזם שידוכים, סיוע כלכלי והתנדבותי לחקלאים, 'מסע רנה' ו'פק"ל רנה', מיזם 'שולחן שבת', פיתוח מעיינות ושבילים, שיעורי תורה ומדרשה לבנות.

שירה מדגישה שהם לא עסוקים רק באבל, אלא בעיקר במה שהם לומדים מרנה. באווירת חג הסוכות, הדבר הראשון שעולה בשיחה הוא השמחה. "החיוכים בתמונות של דני ושל רנה זה דבר שמלווה אותנו, אנחנו מקבלים המון תגובות על כך. אפילו בשב"כ אמרו שהחיוך ליווה אותם בזמן החקירה", מספרת שירה. "רק ביום שישי האחרון התקשרה אליי אמא לספר שהיא קראה לתינוקת שלה על שמה של רנה, כי השמחה אפיינה אותה מאוד, והדמות שלה נותנת כוח להמשיך את השמחה הזאת".

דבורה מהנהנת בהסכמה: "חד-משמעית. אני המייסדת של פורום 'בוחרים בחיים', משפחות שכולות שבוחרות בחיים, כי דני זה שמחה, אני אמא של דני וזה מה שהוא היה. דני היה בן אדם, ילד, נער ובחור שמח למרות

במעין, זו משפחה מלוד, משפחת שנרב. אמרתי לעצמי: אני לא יכולה יותר, אני נוסעת לבית החולים. היו שם המוני כתבים ולא נתנו להיכנס, ואחרי משא ומתן קצר עם בית החולים, בדיוק כשראיתי שמוציאים את דביר, אמרתי לאנשי בית החולים: אני חברה קרובה והבן שלי דני נרצח באותו מעיין שהפיגוע קרה. כך הם השתכנעו, ואז הם הראו לי את איתן. 'הם לא ינצחו אותנו', כך אמר לי איתן". שירה נרגשת למשמע הסיפור: "פעם ראשונה שאני שומעת על זה. אני בכלל הייתי בבית, עסוקה בלהודיע להורים, לילדות הנשואות, לילדים שבמחנות ולקטנים שבבית".

"החיוך שלהם מלווה אותנו"

שתי האימהות החליטו לקחת את האובדן למקום של עשייה ציבורית. דבורה גונן היא יושבת ראש פורום 'בוחרים בחיים' של המשפחות השכולות ונפגעי הטרור ומשובצת במקום העשירי במפלגת הציונות הדתית, ומשפחת שנרב עסוקה בעשייה מרובת הענפים של עמותת 'קול רנה', עמותה שהפכה

← כשביקשתי להפגיש בין דבורה גונן, אמא של דני גונן הי"ד, ובין שירה שנרב, אמא של רנה שנרב הי"ד, שנרצחו שניהם במעיין דני (בעבר 'עין בוכין') בבנימין בהפרש של כמה שנים, התברר לי מהר מאוד שבין שתי האימהות תושבות לוד שוררת חברות רבת שנים. "בדיוק במוצ"ש דיברנו", אומרת לי דבורה גונן על ההצעה שלי. "מדובר בחברות של שנים, לודאים ביחד", מוסיפה שירה שנרב.

ההיכרות, כך מתברר, החלה בזכות גמילות החסד הידועה של משפחת שנרב. "שוכחים שיש דבר כזה הכרת הטוב", מתוודה גונן, ומספרת על אותם הימים: "אנחנו לודאים, והמצב בבית לא היה מי יודע מה, ובדיוק הייתי צריכה לעשות לבת שלי מבחן פסיכודידקטי, אלא שזה עלה הרבה כסף. לאחר המלצה מחברה פניתי לגמ"ח של הרב איתן שנרב, וכמובן שהוא נרתע לעזור. הרב איתן ושירה נותנים תחושה שהם אלו שמודים לך על שיש להם הזדמנות לעזור. זה דבר לא מובן מאליו, ומאז שנים אנחנו בקשר". שירה מחייכת למשמע הדברים ומאשרת: "מדובר בחברות נפש עמוקה מאוד, חברות של שנים".

מה קרה לחברות ביניכן בעקבות הפיגוע הטרי במעיין שבו רנה נהרגה והפכתן לאחיות לשכול?

"נהפכנו למשפחה", קובעת שירה. "דבורה הייתה איתנו מהרגעים הראשונים שאיתן ודביר הגיעו להדסה, היא הייתה איתנו בשבעה, הפכנו למשפחה. אחים בדם". דבורה מהנהנת בדמעות: "דמים בדמים נקשרו".

מרגע היוודע דבר הפיגוע הרגישה דבורה צורך עז להיות לצידם של בני משפחת שנרב בבית החולים. "חווינו את הפיגוע שלנו מחדש", היא משחזרת, "אני מרגישה את הכאב. התחלתי לקבל טלפונים: היה פיגוע

שירה שנרב: "אמרתי לחברות שלי שאני מרגישה שהטוב של רנה היה כלוא בגוף, וכשהגוף נלקח - הטוב פרץ. כל הפעילויות שלנו עושות טוב לרנה, אנחנו מאמינים שזו ההתמודדות הנכונה. מהמקום של האמא אני שמחה שרנה ממשיכה להיות פה ולפעול בצורה שהיא האמינה, כי כל המפעלים קשורים אליה"

לבחור בחיים אחרי אובדן כזה, לא קל לקום בבוקר. אני קמה כי אני אישה מאמינה, כי יש לי ילדים ומשפחה, וכשאני קמה אני מחזקת עוד מעגלים, קמה בבוקר לחולל שינוי למען העם שלי". שירה נפעמת: "את לביאה".

"משפחות שכולות מזן חדש"

האווירה של שמחה ועצב המשמשים בערבוביה שملווה את השיחה מציפה גם את ה'ושמחת בחגך' של רנה ודני. "דני היה יוצא לכמה שיותר מעגלים, ולכן סוכות הוא חג קשה בשבילי, גם פורים", מתוודה דבורה. "דני היה מאוד שמח, ואהב במיוחד לשמח אחרים. תמיד היה מתחדש בסוכות בציצית חדשה שעבד עליה בעצמו, הכי מהודרת שיש. הוא רצה עוד טוב ולכן היה לו דבר תורה מוכן. מי שראה אותו התרשם שהוא מיוחד, ולאחר שהכיר אותו הבין עד כמה זה נכון".

יחד עם הכאב, שמחת החג אצל דבורה חיה וקיימת. "אני תמיד תוהה כשאנחנו מארחים בנות שירות לאן הן חושבות שהן באות, כי אצלנו לגמרי צוחקים ויש בדיחות. אני אישה שמחה, מי שלא מכיר אותי לא ידע שעומדת מולו אם שכולה וגם סבתא שכולה - הנכדה הבכורה שלי נהרגה בתאונת דרכים באילת. סבתא שחווה אובדן ועובדת בחינוך דור העתיד של עם ישראל. בחגים לא תראה אותי בוכה, עושים תוך כדי חיוך. אנחנו משפחה נורמלית, בחרנו בחיים, לחיות ולהחיות. משפחות שכולות מזן חדש".

שירה משתפת בשמחה של רנה בסוכות: "אנחנו אוהבים להיות בסוכה ולא לצאת ממנה, חג הביקורים, כי אנחנו רוצים שיבואו אלינו כמה שיותר אורחים. במשך שנים היינו ישינים בחדרים בסוכה, ורנה עם כל העומק והחשיבה הייתה אוהבת להשתובב על המזונים בסוכה

דבורה גונן: "המטרה שלי היא שכל יהודי ידע מי זה דני גונן, ושכל מחבל ידע מי זו אמא שלו. זה שאנחנו בוחרים בחיים לא אומר שאני לא מתעסקת בצד הפחות נעים, שזה מאבק וניצחון. לא קל לבחור בחיים אחרי אובדן כזה, לא קל לקום בבוקר. אני קמה כי אני אישה מאמינה, כי יש לי ילדים ומשפחה, וכשאני קמה אני מחזקת עוד"

ולשחק במשחקים, כולל מלחמת כריות, בפשטות של הביחד עם השטויות".

שיתפתי את שירה ודבורה במחשבה שעלתה לי בדרך, שכמו המעבר מהימים הנוראים לסוכות, מדין לשמחה, כך אולי ניתן לומר שהעשייה שלהן נובעת ממעבר בין דין - הפיגוע הנורא - לשמחה של עשיית חסד וצדק בעולם. "אין פה 'ושמחת', אם אני אגיד לך ככה אני אשקר", אומרת דבורה בנחרצות. "אני כשליחה נאמנה בעזרת ה' מתפללת שכל מה שאומר ואעשה יהיה למען קידוש השם, אין בי שום כעס על הקב"ה. אך האם זה תמיד בא מאה אחוז משמחה? לא יכולה להגיד שאני במאה אחוז שמחה תמיד. הכאב קיים תמיד, פעם יש לו נוכחות מועטה ופעם רבה. אני הולכת עם דני איתי, לא משאירה אותו בבית, אני 25 שעות ביממה אמא של דני ושל שאר הילדים שלי. אין מציאות של 'תמיד בשמחה', אני לא מוכרת לוקשים".

אצל שירה השמחה היא במיוחד בסוכות. במובן מסוים היא מחכה לימים אלו בכל תקופת הימים הנוראים. "אני מודה שאני פחות בהכנה לראש השנה וליום כיפור וכבר מכינה את החצר לסוכות. השמחה, החגים והמשפחתיות הם גם בריחה וגם אמת, להיות עסוקים בטוב. אני מעדיפה להיות עסוקה בו מאשר בהתכנסות בדין ובתפילות שמציפות את הכול. בשמחה יש משהו של חיים, אני כבר בסוכות".

האם אתן חשות שאובדן המשילות במעיין שבו נרצחו ילדיכן המשיך כמה שנים אחרי כן בקו ישר גם לעירכן לוד בתקופת שומר החומות?

שירה פחות מרגישה את הדמיון בין שני האירועים. "הטלטלה הגדולה בשומר החומות הייתה שאלה היו השכנים שלנו. במעיין אתה אומר: טוב, שם יש חיות אדם שעושים פיגועים. אצלנו כל הזמן אמרו שהאוכלוסייה פה אחרת, והאמנו. הייתה מחשבה שאם הם באו לתוכנו, ואפילו לומדים בבתי ספר ממלכתיים ואנחנו פוגשים אותם בסופר, אז הם אחרים. אבל הכול היה חיצוני, פתאום

הם היו עם שנאה בעיניים. יותר מכך, אף אחד לא יוצא ומתקומם על מה שאחרים עושים, היה פה שיתוף פעולה ושמחה. מדובר בטלטלה מאוד קשה שלא עוברת עד היום, אין אמון", קובעת שירה ומביאה משל: "כמו משל החתולים המאולפים של רבי יהונתן אייבשיץ, שברגע שהביאו עכברים, החתולים זרקו הכול וחזרו להיות חתולים. המציאות לא הייתה פשוטה, אבל היא ביררה. המאורעות לא הפילו אותנו, אלא הוציאו אותנו חזקים ומבוררים יותר למה לחיות בלוד. איתן היה אחראי מורל בלוד והיה לו ברור שצריך להתמודד פה בשמחה. הייתה לנו שמחה מזה שאנחנו יהודים לא מבולבלים אלא יודעים מה אנחנו ומי אנחנו, שמחה מהטלטלה שביררה את האמת, שהשפה שלנו ושלכם היא שונה, ההתנהלות היא שונה, ערך החיים שונה, וזהו מסר לכל אלו שחושבים להגיע להסכמים איתם. אין שמחה כהתרת הספקות, זה דבר שמוביל לשמחה גדולה".

בלי מעפוט - אין הרתעה

השמחה של דבורה אינה רק בניצחונות הלאומיים שהיא מובילה, אלא גם כשהיא משמחת אחרים כחלק מהזיכרון של בנה דני הי"ד. "כל שנה אנחנו עושים הפנינג במעיין מתוך שמחה, קולות של שמחה וחיים, הפנינג של להוסיף חיים ולהראות מי בעל הבית שם. אמרתי לכל המו"טים: אם צריך תשימו חיילים בלילה, כי הערבים רואים שיש פעילות ומרוקנים את המעיין. אתם תדאגו שיהיו מים, נבוא ונשמח שם, וננצח. גם אחרי הפרעות הייתה שמחה, כי רצינו לנצח וניצחנו, ואנחנו כאן בשביל להישאר", חותמת גונן.

בעוד ההליך המשפטי להרשעתם של רוצחי דני גונן הסתיים במהירות יחסית, משפחת שנרב נאלצת להיגרר בין בתי המשפט כבר כמה שנים, מה שגורם לשירה כאב ותסכול. "הרבנית ימימה אמרה שהבקשה היחידה בתפילת שמונה עשרה על שמחה היא על 'השיבה שופטינו כבראשונה, והסר ממנו יגון ואנחה'. שני המקרים שלנו אירעו באותו מקום עם אותה תוצאה קשה, אבל בהבדל תהומי של סחבת המשפט. השמחה הגדולה היא כשיש משפט צדק, וכשאין זה כאב מאוד גדול. גם כענישה, כי הם רצחו ומגיע להם עונש, וגם כהרתעה - בלי משפט צדק אין הרתעה, זה לא פשוט".

לסיום מבקשת שירה לומר שהמילה שמחה היא בעיניה מה שאפיין את הריאיון. "היה אפשר לחשוב שהריאיון הזה יהיה טעון וכבד, אבל אני חושבת שזה ריאיון שמח. לא רק אנחנו, גם הילדים שלנו ממשיכים, ובשמחה, באופן מעורר השתאות. גם הקהילה שלנו, החברים והמשפחה המורחבת ממשיכים בשמחה. הכותרת של החיים שאנחנו בוחרים בהם היא: 'עם ישראל חי, ובחרת בחיים'". דבורה מהנהנת: "בוחרים לחיות ולהחיות".

"המרחב הפלורליסטי של תל אביב מאפשר גם את קיומו של מקום כמו ראש יהודי". אורי זכי וישראל זעירא

דיזנגוף פינת הרב קוק

הם חלוקים לגבי הפרדת הדת מהמדינה, אבל מסכימים בנוגע לחובה של כל חילוני להכיר את היהדות, ובעיקר על הצורך להסדיר את הקורקינטים בתל אביב: יושב ראש הנהלת מרצ אורי זכי ומנהל 'ראש יהודי' בתל אביב ישראל זעירא גילו במפגש ביניהם הרבה יותר הסכמות מהצפוי

× יוסף ארנפלד

אני מתפלל כל בוקר ומוניח תפילין. זה נובע מתוך רצון חזק לבטא את האמונה שבערה בי מגיל צעיר, אבל לא לקחת את זה מעבר לכך. שמרתי את עצמי בתוך הקהילה החילונית, עם אורח חיים שהוא בסוף יותר חילוני מאשר דתי. יש לי חבר שאומר: אני זוכר שבת, אני לא שומר שבת. שבת זה לא יום רגיל בשבילי, אבל אני למשל נוסע בשבת".

אתה יושב ראש הנהלה במפלגת מרצ, זה תפקיד לא כל כך שגרתי לאדם מסורתי. זעירא: "אולי בגלל זה גם פחות הצלחת בפריימריז במרצ, כי בעיניהם אתה גם מזרחי וגם דתי".

זכי: "אני רוצה להאמין שלא זאת הסיבה, למרות שאני ספק עוף מוזר במרצ. בבחירות האחרונות היה מהלך מאוד פרסונלי נגדי".

זעירא: "אולי אתה לא במפלגה הנכונה". זכי: "אתה לא הראשון שאומר לי את זה. בסוף הייתה לי תמיכה מאוד משמעותית, גם מאנשים מרכזיים במפלגה וגם מה'עמך' - חברים וחברות רגילים, ואני מקבל הרבה הערכה ואהדה שם. מה גרם לתוצאות בפריימריז האחרונים - אני לא יודע. אני לא רוצה לקבוע מסמרות. אני מרגיש בבית במרצ, ואני מרגיש שליחות. כמו שאני מרגיש שליחות מול ציבור דתי, אני מרגיש שליחות מול ציבור חילוני. בעולם המושגים שלי, אפשר להיות אדם שמאמין בהפרדת דת ומדינה ובכבוד לדת. להיות אדם מאמין ולחשוב שהמיוזג בין דת למדינה הוא שלילי. בעיניי זו אפילו תפיסה שצריכה להיות של הדתיים. הערבוב בין דת למדינה שהיא חילונית במהותה - המדינה המודרנית כמו שאנחנו חיים אותה היום - פוגע לא רק במדינה, אלא גם בדת ובכבוד לדת".

"תאר לך שהיית מפעיל את ראש יהודי

הם מייצרים איזושהי מסגרת שאליה מגיעים. חילוני וחרדי כמעט לא יכולים להיות חברים בלי יוזמה אקטיבית, הם לא גרים ביחד ולא משרתים ביחד. אבל עם ציונים-דתיים זה דבר של מה בכך".

הענף המוזר של מרצ

זעירא גדל בתל אביב ובבני ברק, התגורר שנים רבות במעלה חבר שבדרום הר חברון, ולפני שנים אחדות חזר לתל אביב. אורי זכי הוא חיפאי במקור שגדל בנווה שאנן. "ביום כיפור, כולם אצלנו היו ליד בית הכנסת רמב"ם - גם מי שלא צם ולא עשה כלום", הוא חוזר לימי ילדותו. "אני לא דתי ולא חילוני. אני איפשהו בספקטרום - יותר קרוב לחילוני. גדלתי מסורתי משני הצדדים. אצל הסבא והסבתא האשכנזים שלי היו שני כוירים בבית. גם אצלי בבית היו כלים בשריים וחלביים, קידוש וחגים. אני לקחתי את זה עוד צעד קדימה, כי

כיפור, בהשראת הרב צבי יהודה קוק, חנן פורת ובני קצובר, היא נסחפה עם האידיאולוגיה הזאת - שאני מאוד מאמין בה, אבל אני חושב שהיא על חשבון עם ישראל. זאת אומרת, אני חושב שהנושא של הקירוב וההתקרבות הוא נושא יותר יסודי מאשר ארץ ישראל, ועם ישראל שילם מחיר מאוד כבד על הזנחת קירוב הלבבות. אומנם הייתי העוזר הפרלמנטרי של חנן, אבל בסופו של דבר אני תלמיד של עולם הישיבות הקוקניקי. זאת הבשורה של ראש יהודי - שאנחנו זנחנו את עם ישראל. עזבנו את תל אביב, הפסקנו לדבר על הקב"ה ועל תורה ועל שורשים ועל ציצית ועל שבת, והתחלנו לדבר רק על ארץ ישראל".

"אפשר להיות רגע סגור של הציונות הדתית?" מבקש זכי במפתיע. "הציונות הדתית היא האחרונה שעזבה את עם ישראל. היא חיה בתוך עם ישראל. אפילו אצל חב"ד, שזה ממש האידיאולוגיה שלהם להחזיר בתשובה, הם באים כשליחים, כלומר הם לא חלק מהקהילה.

← תוך כדי השיחה התברר לשני המרואיינים שלנו כי למעשה הם גרים כמעט בשכנות, במרכז תל אביב, סמוך לרחוב דיזנגוף. אף על פי כן, זהו המפגש הראשון שלהם, שמגלה עד כמה תל אביב מכילה קצוות שיכולים לדור בכפיפה עירונית אחת ועדיין להיות בסוג של יקומים מקבילים. הביטוי הבולט לכך היה כבר בתחילת השיחה, כשאורי זכי, יושב ראש הנהלת מרצ ומקום 12 ברשימה, יושב ראש מרכז הרצל ובן זוגה של השרה להגנת הסביבה תמר זנדרברג, שמע לראשונה על קיומו של מרכז 'ראש יהודי' בתל אביב - מרכז שפעיל כבר למעלה מעשרים שנה, אך שמעו טרם הגיע לאוזנו של זכי השכן. את הגילוי הזה סיפק לו עמיתו למפגש, ישראל זעירא, מקים ומייסד עמותת ראש יהודי הפועלת להפצת יהדות בתל אביב.

זכי הופתע מעט מעצם קיומו של מוסד ציוני-דתי מסוג זה בלב תל אביב. "החב"דניקים והברסלבים מפיצים את האג'נדה שיש להם, מין מיסיונריות כזאת. בדרך כלל הציונות הדתית לא כו", תמה. "בציונות הדתית הגישה היא שאדם שרוצה להגיע - יגיע, הם לא פועלים באופן אקטיבי לקירוב. בזמן האחרון אני רואה קצת חב"ד'ה שנראים כמו נערי גבעות שמסתובבים בתל אביב. אתה נראה לי מפד"לניק של פעם, לא?" הוא מקשה בפני זעירא על השליחות שבחר בה, "אז לשבת באמצע תל אביב, להחזיר בתשובה - לא נראה לי שזה חנן פורת. חנן פורת זה ליישב את הארץ", הוא רומז לזעירא על תפקידו בעבר כעוזר הפרלמנטרי של חבר הכנסת מהמפד"ל.

זעירא מבקש להעמיד את הדברים על דיוקם. "הרב קוק היה גדול המקרבים בעולם. מה שקרה לציונות הדתית זה שהיא לקחה את הנושא של ארץ ישראל ביהודה ושומרון בצורה מאוד מאוד עוצמתית. אחרי מלחמת יום

ישראל זעירא: "בזרם התת-קרקעי שאני מכיר בתל אביב אתה בכלל לא עוף מוזר, כי יש פה שני זרמים שהולכים ביחד. יש זרם אחד שמובילה אותו מרב מיכאלי או אשתך, שהוא הזרם הפרוגרסיבי, שמפרק את הכול, ואין לא מדינה ולא לאום ולא כלום. ויש זרם תת-קרקעי שאומר: אני יהודי, אני מניח תפילין, אני לא דתי, אני לוקח מהמסורת את מה שאני רוצה"

שזעירא הגיע מהר חברון לשם משימה זו. "אני בעד בחירה. הרי להבדיל אלף אלפי הבדלות - יש פה גם יהודים משיחיים. אני לא אדם דתי, אבל אני אדם מאמין. אז אני בטח רואה את זה בעין טובה. אבל אני חושב שגם אתאיסטים גמורים - אם יש להם עומק באמונה או בחוסר אמונה שלהם לצורך העניין, או בתפיסה שלהם, לא צריכים להרגיש מאוימים ממרכז כמו ראש יהודי. כי אדם שהוא חופשי מאמונה, צריך גם להיות חופשי לאמונה".

"בנושא הזהות היהודית החילונים צריכים לדאוג"

זכי התבטא בעבר לא מעט בענייני זהות יהודית. זעירא מבקש לדעת האם הוא רואה שליחות בהפצת מסורת בעולם החילוני. "אני רוצה להראות לכל אחד ואחת שמוכנים לשמוע, שאין סתירה. שלהיות אדם מאמין זה לא אומר שאתה לא יכול להיות איש שמאל או מאמין בהפרדת דת ומדינה. אני רוצה להראות את זה גם לחברים החילונים, אנשי השמאל, וגם לציבור האמוני בישראל על כל גווניו", הוא משיב. "אני חי מורכבות. אנחנו הולכים יותר ויותר למקום של חוסר מורכבות, למקום שאתה או זה או זה, וגם נלחמים אחד בשני. גם הפוליטיקה משקפת את זה. מי שלא איתנו הוא עוכר ישראל - משני הכיוונים".

"ברור שאני, כמי שמחפש לקרב חילונים למורשת ומאוד מעוניין שיתקרב לתורה ולהאזיב את התורה - רוצה לצמצם כל אלמנט וכל סממן של כפייה", מדגיש זעירא, "אבל בנושאי דת ומדינה - אין לי ברירה. ברור שאני רוצה שהגיונים יהיו על פי ההלכה, כי זה שער הכניסה לעם ישראל. שהחלטות יהיו על פי ההלכה, מפני שאחרת זה גט כריתות למשפחה.

אורי זכי: "בעולם המושגים שלי, אפשר להיות אדם שמאמין בהפרדת דת ומדינה ובכבוד לדת. להיות אדם מאמין ולחשוב שהמיזוג בין דת למדינה הוא שלילי. בעיניי זו אפילו תפיסה שצריכה להיות של הדתיים. הערבוב בין דת למדינה שהיא חילונית במהותה - המדינה המודרנית כמו שאנחנו חיים אותה היום - פוגע לא רק במדינה, אלא גם בדת ובכבוד לדת"

אם הבת שלך תחזור בתשובה, הבן שלי לא יוכל להתחתן איתה. למה? כי אתה חס ושלום התחתנת או התגרשת לא לפי ההלכה". "למה המדינה צריכה לקבוע מיהו יהודי? הרי היום אפשר כבר להתאזרח בישראל גם אם התגיירת גיור רפורמי בחו"ל", מקשה זכי. זעירא מסביר: "מה שיקרה זה שמחר בבוקר הבן שלך ילמד בבית הספר עם מישהי שהיא לא יהודייה לפי ההלכה. אתה תחשוב שהיא יהודייה, הבן שלך יחשוב שהיא יהודייה, הם יתאהבו אחד בשני. היא לא תתגייר, כי היא לא תהיה מעוניינת לשמור תורה ומצוות. אז היא לא יהודייה לפי ההלכה, וממילא הילדים שלה לא יהיו יהודים בעיניי. אתה מבין את המשמעות החמורה של זה. גם אם הם יחזרו בתשובה, הם לא יוכלו להתחתן אלא אם כן הם יעברו גיור, וזה יהיה דבר מאוד קשה. אנחנו ניצור פה שני עמים במדינה אחת".

זכי: "יש פה עולים מברית המועצות לשעבר, שלהם זה נוגע הכי הרבה, והם לא רוצים להתגייר בצורה כזאת".

זעירא: "אם הם גויים גמורים, אין סיבה להעלות אותם לארץ. תעלה את כל רוסיה - תעלה מאה מיליון אנשים - ותפתור את הבעיה עם הפלשתינים".

זכי: "הרי הכלל שאמא יהודייה קובעת את יהדות הילדים נקבע רק בתקופת שיבת ציון". זעירא: "ככה נקבעת ההלכה".

מה הייתם רוצים לראות אחרת בתל אביב? זכי: "חוף מזה שיהיה איזשהו תיקון של כל נושא הקורקנטים והאופניים החשמליים, וקצת יותר כבוד אחד לשני, הייתי רוצה בכלל במדינת ישראל הרבה פחות כפייה דתית. אפשר לעשות את זה בדרכים שאפילו הלכתית ילכו בעיניי. אבל גם אם זה לא נכון, זאת צריכה להיות הגישה. כלומר, לא בכיפוף ידיים. אבל מצד שני, צריך יותר ידע על יהדות. לדוגמה, העובדה שאני, כבוגר החינוך הממלכתי, מעולם לא למדתי דף גמרא - צריכה להשתנות. הרי רוב היהדות היא לא

תנ"ך, אלא מה שקרה בשנים שאחרי התנ"ך. המפעלים האדירים של היהדות, המשנה, התלמוד וכל מה שבא אחריהם, זה דברים שאנשים חייבים להכיר".

"הוא גונב לי את המילים מהפה", צוחק זעירא. "מי שצריך הכי לדאוג זה דווקא החילונים משמאל ומימין. הם צריכים לדאוג שמשרד החינוך יחייב את כל הכיתות מא' עד י"ב ללמד לימודי תנ"ך, היסטוריה ותורה שבעל פה, כדי להכיר את הזהות שלנו. אחרי זה שייקחו מזה מה שהם רוצים. החצי שאנחנו לא מסכימים עליו הוא שמרוב פתיחות ופלורליזם, תל אביב נהייתה עיר שאדם דתי כבר לא יכול להסתובב בה בגלל חוסר הצניעות".

"מה תעשה?" מקשה זכי, "משטרת מוסר כמו באיראן? זה בדיוק העניין, זה מקום חופשי".

זעירא: "אני אפשר לשלוף כל פעם את איראן. הרי כשאתה בא לעבוד בחברה מסודרת בארצות הברית - בין אם אתה פקיד בסופרמרקט, בבנק או נהג אוטובוס - יש לך תלבושת שמכבדת את הציבור. פה קוד הלבוש לא מכבד את הציבור. הוא מאוד חופשי".

זכי: "אם היית עושה את זה, לא היה לך פה את ראש יהודי".

זעירא: "אני רוצה לחנך לזה שיהיה כבוד גם ללבוש ולצניעות מתוך בחירה חופשית".

זכי: "בבית ספר אני חושב שצריך להיות איזשהו קוד לבוש שנאכף. יכול להיות אותו קוד לבוש בסיסי לבנים ולבנות. מעבר לזה, אני לא חושב שאנחנו יכולים להגיד לאנשים איך להתלבש, איפה להתלבש, מה להתלבש. אני מת על המרחב הציבורי התל אביבי, אני מת על הפלורליזם שלו, אני מת על החופש שבו. זה בעיניי מה שעושה את התל אביביות, וזה בעיניי גם מה שעושה פה את ראש יהודי".

מה אתם מאחלים אחד לשני לשנה החדשה? זכי: "ברמה הלאומית, אני תמיד מאחל שלום. אני יודע שזה תמיד נראה לנו כחלומות באספמיא, אבל אני מאמין בשלום, לא רק בתוכנו, אלא גם עם שכנינו, ולהגיע למקום שישראל תשכון לבטח כמדינת הלאום היהודית והדמוקרטית. ואולי גם שיפסיקו סבבי הבחירות בממשלה טובה לעם ישראל. כל אחד והממשלה הטובה שלו..." הוא מחייך.

זעירא: "אנחנו צריכים להקפיד על הנכס הכי חשוב שיש לנו - אהבת ישראל. העובדה שהיום כולנו מוכנים למות אחד למען השני, זה דבר שלא היה בימי בית שני. על זה נחרב בית שני, שכל כת דאגה לעצמה. היום, למרות השיח המפלג ולמרות הפוליטיקה המאוד קיצונית, יש אהבת ישראל. היא לא תמיד גלויה, אבל בעומק היא קיימת. אנשים כמו שתורמים לזה, ואני מקווה שגם אנשים כמוני. זה דבר מאוד חשוב כדי לשמור על החוסן הלאומי שלנו. אני מאחל לשנינו שנמצא את העין הטובה אחד על השני ושיהיה שלום עמוק, אמיתי, בינינו. מתוך כך יהיה שלום לכל העולם".

נאבקים, כל אחד בדרכו, כדי לתת מקום לציבור המסורתי בחמ"ד. הרב עמיחי אליהו ושמואל שטח

על פרשת דרכים

הפגשנו את שני הקצוות של המגזר הדתי-לאומי רק כדי לגלות שבעצם הם חותרים אל יעד משותף, אלא שהם חלוקים בתכלית לגבי הדרכים להגיע אליו: הרב עמיחי אליהו (איגוד רבני קהילות) ושמואל שטח (נאמני תורה ועבודה) קיימו ויכוח נוקב שהסתיים בלחיצת ידיים הדדית

× ניצן קידר

להושיב לשיחה את הרב עמיחי אליהו, ששימש עד לא מכבר כיושב ראש איגוד רבני הקהילות וכעת מועמד מטעם מפלגת הציונות הדתית-עוצמה יהודית לכנסת, ואת שמואל שטח, מנכ"ל תנועת נאמני תורה ועבודה, נראה בתחילה כמשימה מאוד לא פשוטה. מדובר בשני אנשים מקצועות שונים שחלוקים כמעט בכל נושא. אבל כשהתיישבנו בביתו של שטח בלוד, באווירה טובה למדי, היה אפשר ללמוד שלעיתים מפגש מהסוג הזה, אף שהוא יכול להביא את האמוציות וחילוקי הדעות לשיא, מגלה שיש גם מטרות משותפות, גם אם הדרך אינה דומה כלל.

"אני דתי, לא ליברל"
שמואל שטח, אתה מזדהה עם תגית הליברליות שמוצמדת לתנועת נאמני תורה ועבודה? "ליברלי נתפס כחופשי, ואני לא אוהב את ההגדרה הזו. אני אדם דתי, לא רק חופשי. השולחן ערוך נמצא אצלי בארון הספרים וגם המשנה ברורה, ואנחנו מקפידים על אותן הלכות. המילה ליברלים לא נכונה כאן, למרות שהיא נתפסה, כי אנחנו אנשים דתיים שמקיימים מצוות".
הרב עמיחי מנסה לקחת כיוון שונה. "אני דווקא מרגיש אדם מאוד חופשי מבחינת מסגרתיות. גם אני וגם מו"ר אבי הרב שמואל אליהו הרבה פחות מסגרתיים מרוב האנשים בציונות הדתית, אפילו אלה שמגדירים את עצמם ליברלים. מסגרות מעולם לא היו הצד החזק שלי. אלא שאנחנו יותר תהליכיים. אני מוצא ביהדות את התרופה לחיים. הרבה פעמים אני חש מכס", הוא פונה לשטח, "שבעיניכם היהדות היא לא התרופה, אלא האתגר של החיים. התפיסה המערבית היא האור, ומול היהדות שנכתבה לפני אלפי שנים, צריך למצוא את הדרך להסתדר, לעשות זאת על פי הוראות הקב"ה. זו מסגרתיות, וזה לא אני. חלק ממה שקיבלתי מסבי וצ"ל הוא מבט לאורך זמן - גם על עצמנו וגם על הציבור הלא דתי, שאוהב את

הרב עמיחי לא מסכים כלל עם הדברים. "מה ששמואל בעצם אומר הוא 'בואו נסיר את הגבולות וניתן לאנשים לבחור. מכיוון שאנשים חיים על רצף של אמונות, ניתן לאדם לבחור את הדרך שלו באמצעות שוק דעות'. אבל במצב כזה אתה אומר שאין לי אמת מסוימת שאני חותר אליה, אלא אני בוחר דעות".
ומה לדעתך צריך להיות הפתרון?
"אני חושב שבמקום רצף דתי צריכה להיות תנועה. אני מגדיר את השמיים כמטרה, וגם אם אדם נמצא למטה, אני לא מוותר לו על הדרישה להיות למעלה. חוסר הוויתור על הדרישה הוא לא הוצאה מבית המדרש, הוא מה שמאפשר את המסורתיים אל מול הרפורמה. העוול שעושים למסורתיים הוא מטורף. הציבור המסורתי לא מחפש לעצמו היתרים להצדיק את מעשיו. אם, במקרה מסוים, אדם יצא מהארון למשל, הוא לא יחפש את ההיתר ההלכתי לכך, כי הוא מבין שהתורה נמצאת בכיוון אחר, ואולי יום אחד הוא יצליח להגיע לשם. זו תפיסת עולם אחרת. זו לא הפתיחות המערבית וההכלה שלה. בתנועה שאני שותף אליה אני מבקש להוציא את המילה הכלה מהשיח. יש כאן את תורת ה', ההיסטוריה של עם ישראל, את חז"ל, ואני לא בא לשנות את זה".
אבל אתה עלול להשאיר בסופו של דבר אנשים בחוץ.
"זו לא הכוונה. יש לי בת דודה שהתגיסה לצה"ל בעוד סבי הרב מרדכי אליהו היה מהמחמירים בעניין. לא היה לו בדל מחשבה לומר לה שלא תיכנס לביתו. היא הייתה אוהבת אצלו מאוד. גם אני הורדתי את הכיפה בגיל מסוים. האם סבא שלי חשב לא להכניס אותי הביתה? השפה היא של לב. אני לא אומר שנאמני תורה ועבודה לא שם, אבל בסוף, במקומות שהציבור לא איתם, הם הולכים לבג"ץ".
"אבל אתה בעצמך חתמת לפני זמן לא רב על עתירה לבג"ץ בשם העמדות שלך (בג"ץ נגד הרכב

שונות שיכולות להתחבר וגם את הילדים שלנו, כי ברור שכל ילד יתחבר ממקום אחר. אני רוצה שכל התפיסות ידורו יחד בבית המדרש.
"לדוגמה, הורה מבית ספר מסוים, פתוח מאוד, העביר לי הודעה מבית הספר, שהרב שמואל אליהו אמור לבוא ולברך את הילדים לקראת ראש השנה. הוא ציפה שאגיד שזה ממש לא שייך, ואני עניתי לו: 'מצוין, אני רוצה שהילדים יפגשו גם את הרב שמואל אליהו וגם את הרב בני לאו וגם רבנים אחרים'".
יאמרו לך שבבתי מדרש רבים קשה לעכל יחד את הרבנים שהזכרת, כל אחד מצידי הוא.
"עשינו סקר ושאלנו אילו שאלות באמונה מטרידות את בני הנוער שלנו כיום. אחת השאלות שהכי מטרידות אותם היא 'למה יש מחלוקות בין רבנים'. זה מטריד את האמונה שלהם, מבחינתם הם מרגישים שאלו מלחמות בין אמא לאבא. כשרב אחד אומר לשני שהיהדות שלו פחות טובה, יש ילדים שמסתכלים ואומרים: 'תראו את זה, אני לא רוצה להיות חלק מזה בכלל'. לכן חשוב לדאוג שכל הדעות יהיו נוכחות".

שמואל שטח, מנכ"ל תנועת 'נאמני תורה ועבודה': "הורה מבית ספר מסוים, פתוח מאוד, העביר לי הודעה מבית הספר, שהרב שמואל אליהו אמר לבוא ולברך את הילדים לקראת ראש השנה. הוא ציפה שאגיד שזה ממש לא שייך, ואני עניתי לו: 'מצוין, אני רוצה שהילדים יפגשו גם את הרב שמואל אליהו וגם את הרב בני לאו וגם רבנים אחרים'"

מועצת החמ"ד, נ"ק"/, מקשה שמואל. הרב עמיחי מחיך: "זמני למדתי את זה? ממך, שמואל, באופן אישי. כי אני רואה את הרוח ומרגיש שהתנועה שלך יודעת להשתמש בכוח של הממסד כדי לחנך את הציבור בניגוד לרוח שלו, ואני חושב שבזה אתם לפעמים חוטאים. במקום זה אני חושב שצריך להיות תהליך עומק, הנהגה והקשבה שצומחת מהשטח. אני חושב שהרבה תהליכים שאתם מובילים, ובהם הכשרת הקרן החדשה, הם הרסניים. נכון שהתנתקתם מהם בסוף, אבל הניסיון שלכם לכפות על מערכות ציבוריות את דעת בית המשפט, שכולנו יודעים שהיא לא מייצגת את הרוב היהודי והמוסרי בישראל שהוא מסורת, לדעתי זה לא הוגן. "אני הולך לכנסת בשביל להילחם בדברים האלה ולתקן דברים שעשו נאמני תורה ועבודה. זה כמובן לא מפריע לי לשבת עם שמואל, להגיע לביתו, להתארח אצלו בשמחה. אבל אני חושב שהמסר שלנו הוא שהעם לא צריך לפחד מהמחלוקות. אם יש מחלוקות בין רבנים והתלמידים שלהם חוששים מהן, אז משהו בחינוך שלנו התבלבל", הוא מוסיף.

"רוצה שגדול הדור הבא יבוא מהחמ"ד"

סגנון המחלוקת הוא אחת הסוגיות שגם שטח וגם אליהו כנראה לא יגיעו להסכמה לגביהן בעתיד הנראה לעין.

"השאלה היא מה סגנון המחלוקת", אומר שטח, "האם היא לגופו של עניין והאם אנחנו מנסים לראות טוב, או שהמחלוקת היא הוצאת רפש מכל צד, אמירה שהוא פסול ולא נזמין אותו יותר למוסדות החינוך שלנו. זו שאלה גדולה שמטרידה אותי. בסוף אנחנו פועלים מתוך רצון להוסיף יהדות בעם ישראל, בדיוק כמון. יש לנו מחלוקת טקטית לגבי הדרך לעשות זאת. לצער, כשזה מגיע לרשתות החברתיות או לשיח התקשורת, במקום לגעת בגופו של עניין שנעשה לשם שמיים, כשאני בא לדיון הוא הופך להיות אישי ולא ענייני". לשטח יש גם דוגמה לדבריו. "הבאתי את 'ישראל חופשית' בעניין מסוים כדי להסכים על משהו הכי הלכתי. לא אמרו לי שעשיתי דבר טוב, אלא תקפו אותי על זה שהלכתי לצורך ספציפי עם ישראל חופשית. אנחנו לא עוסקים במחלוקת, אלא בהכפשות. אתם לא דנים לגופו של עניין, אלא שמיים תמונה מכוערת של המציאות".

"אני רוצה לדבר דווקא על השימוש הלא הוגן בכלים האזרחיים שה'ליברלים' משתמשים בהם מול המגזר התורני, שלא יודע להשתמש בהם", מגיב אליהו. "אתה משתמש ביתרון היחסי שלך, שהוא מערכת המשפט, שההטיה שלה מאוד ברורה וידועה, על מנת לכפות את הדברים שלך על ציבור מסוים, ואז אתה בא ואומר: 'אל תדבר נגדי בתקשורת'. אני חושב שבתוך מאבקים ציבוריים כל צד מנצל את היתרון היחסי שלו".

אבל במקביל הוא מחדד את ההפרדה שצריכה להיות לטעמו בין הענייני לאישי: "אבי קיבל ביקורת קשה על כך שהוא רקד עם מתן כהנא - והרי ידועה המחלוקת הקשה ביניהם. גם אני חולק מהותית על היהודי הזה, אבל אין לי שום בעיה ללחוץ לו יד. הוויכוח לא נעשה פחות נוקב בגלל לחיצת יד, ואסור להגיע למצב שלא לוחצים לבר הפלוגתא שלך יד. כל זה לא ימנע ממני ולו לרגע לבקר אותו בחריפות", הוא מוסיף.

ובהמשך לדבריו על חובת הביקורת, הרב אליהו אינו חוסך את ביקורתו בנושא אקוטי בעיניו לעתיד החינוך

הרב עמיחי אליהו, לשעבר יושב ראש 'איגוד רבני קהילות': "אני מגדיר את השמיים כמטרה, וגם אם אדם נמצא למטה אני לא מוותר לו על הדרישה להיות למעלה. חוסר הווייתור הזה מאפשר את המסורתיות אל מול הרפורמה. הציבור המסורתי לא מחפש לעצמו היתרים להצדיק את מעשיו. זו לא הפתיחות המערבית וההכלה שלה. בתנועה שאני שותף אליה אני מבקש להוציא את המילה הכלה מהשיח"

שטח ותנועתו מנהלים מאבקים על המתרחש בחמ"ד, והוא מסביר מדוע: "המאבקים שלנו בחמ"ד הם בגלל שלא מסתכלים בכלל על המסורתיים. אני מגיע לאזורים שלמים שמבית ספר ממ"ד עשו פיצול תורני, וממנו פיצול יותר תורני. למה לא מסתכלים על המסורתיים? האם בעיניך זה מאבק פסול?"

"ברמת הבעיה אני מזדהה איתך, אבל לא ברמת הפתרון", אומר הרב עמיחי. "לדעתי כל ילד צריך לבחור איפה ללמוד - גם אם הוא רוצה תלמוד תורה בגוון המסוים שלו".

שטח: "ואז לוקחים אוכלוסייה מסורתית שלמה שהחמ"ד היה המענה שלה ומוותרים אותה עם בעיה, והיא עוזבת - או בחזרה לחינוך החילוני, או לפתרונות אחרים כמו חב"ד".

הרב עמיחי: "לדעתי, בתוך החמ"ד צריך להיות לכתחילה שוויון. לא יכול להיות שהתנאים של תלמודי התורה יהיו פחותים מאלה של בתי הספר הממ"ד".

"אם אתה רוצה בית ספר פרטי משלך, למה אתה מצפה שמדינת ישראל תממן אותו?" שואל שטח. "מה זאת אומרת", אומר אליהו, "אני רוצה שמדינת ישראל תשלם על החינוך כי אני משלם מיסים בדיוק כמו כל אחד אחר. מדינת ישראל משקיעה תקציבי עתק בתחומים שלא מעוניינים אותי בכלל. משקיעים בתרבות שני מיליארד שקלים, רובם הולכים לתרבות שלדעתי היא אנטי מדינת ישראל. תורת ישראל חשובה לעם היהודי כמו חמש יחידות מתמטיקה? או אין סיבה שלא נחזק ונדרוש את לימודי התורה".

השיחה מתגלגלת ארוכות בסוגיה החינוכית, אבל לבסוף חותרת לאפיק אחד: שניהם מעוניינים בליבו של הציבור המסורתי, וכמעט מסכימים על הדרך להגיע לכך. "בוא ננהל את החינוך במסלולים שונים שמתאימים לגוונים השונים", אומר הרב אליהו. "בוא ניתן להורים לבחור. אם ירצו ילכו לתורני, ואם לא - למסורתי. כל אחד מהזרמים - המסורתי, הליברלי והתורני - צריך להיות מתוקצב בדיוק באותו האופן".

"על דבר כזה אני חותם", אומר שטח. "אני

בעד שבכל עיר יהיה בית ספר לכל זרם. כך צריך להיות, ואנחנו נאבקים כי זה לא קורה, ויש קבוצות שדוחקות לכיוון מסוים ולא מקבלות ילדים מסוימים".

"גם נאמני תורה ועבודה רצו לחזק את הרבנות"

אני רוצה להעביר אתכם במעבר חד לרפורמת הכשרות. האם לדעתכם נעשתה בה טעות? האם מערכת הכשרות הנוכחית לא צריכה שינוי?

הרב עמיחי: "אפילו מי שניסח את רפורמת הכשרות מודה היום שהיא לא טובה. אני לא אומר שהכשרות בישראל לא זקוקה לרפורמה. אני מתכוון להגיש הצעת חוק מסודרת בנושא הזה בעזרת ה'".

למה קשה לך עם כשרות צהר?

"קשה לי עם כל התפיסה, כי אני חושב שאנחנו לא צריך לברוח ממחויבות. הפקרנו את הרבנות. אם אני מסתכל על משהו טוב שעשו נאמני תורה ועבודה, זו המודעות למעמדה של הרבנות, שחייבים לחזק אותו".

"יש כאן שאלה מינהלית", אומר שטח. "שנינו רוצים שאנשים יאכלו כשר. אתה רוצה לגרום למערכת להיות טובה ויעילה יותר. עשרים שנה היה צריך לשנות את ההתנהלות בנושא הרבנות. זה לא קרה במשך השנים הללו, והנה בא מתן כהנא ועשה את זה. ניסו במשך שנים, ואז משהו הזיז את הגבינה וזה היה לכם קשה".

"אני מסכים שצריך לעשות שינוי כזה", חוזר אליהו, "צריך לקבוע כללים אחידים לכשרות - אבל שהכול יגיע מהמערכת הבסיסית. בדיוק כדי לעשות את השינוי הזה אני נכנס לכנסת, תצביע עבורי".

שמואל שטח מתקשה לכבוש את החיוך, רגע לפני שאנחנו ממשיכים לרפורמה אחרת שבסופו של דבר לא יצאה אל הפועל - בגזרים.

הרב עמיחי: "מכיוון שאימצתי הרבה מאוד מתגיירים והייתי מורה לגיור, הנושא קרוב לליבי. הראיתי למתן כהנא וסימנתי היכן הסעיפים הבעייתיים ברפורמה. התאפשרה כאן הורדת רף. אתם רוצים לשפר את מערך הגיור? תמצא את הדרך לחבר ולא לפרק. אל תורידו את הרף".

"הרוב המוחלט שאנחנו עוסקים בו ברמת הגיור הוא אנשים שהם מזרע ישראל, שמשרתים כאן בצבא, וברור שהמצב ההלכתי יכול להיות יותר מאפשר עבורם, על פי ההלכה", מעיד שטח. "הרפורמה לא באה לפרק, אלא לתת אפשרות לרבני ערים לגייר. הרי מדובר ברבנים אורתודוקסים, הכי נאמנים להלכה. נכון, יש מחלוקת. גם בין הרמב"ם לפוסקים אחרים הייתה מחלוקת בענייני הגיור. יש גם כיום דעות שונות, ואם לא נהיה קשובים להן, נפסיד מתגיירים פוטנציאליים. נחמיר בגיור ונגרום להתבוללות. את הדבר הזה התעכבנו מלעשות עשרים שנה, ומה שקרה הוא שהפסדנו רבים מעולי רוסיה, ובסוף בג"ץ גם החליט בנושא הגיור הרפורמי".

"נניח שהיינו הולכים לגיורים של רבני ערים", מקשה אליהו, "היו צריכים לקבוע סטנדרטים אחידים, בדיוק כפי שכהנא רצה לעשות בכשרות, אבל זה לא נעשה. בג"ץ הרי קבע שעד שמדינת ישראל תחליט היא לא תכיר בגיורים אורחיים, והחוק של כהנא לא סתר את זה".

הסכמות גדולות לא יצאו מהמפגש הזה. אבל ההבנה ששיח יכול להתקיים, למרות השוני הגדול, מעוררת אולי תקווה שהצדדים ימצאו ביניהם גם נקודות מפגש - אולי אפילו לפרויקטים משותפים בעתיד, בנקודות שבהן הם יכולים לפעול יחד. ●

צילום: ראומה ש. גבע, מלקטת הרגעים

התחלה // לפני 54 שנים. נולדה בקיבוץ גזית שבצפון. השלישית מארבע בנות.

אבא// יצחק בייסר ז"ל. יליד ארגנטינה שעלה לישראל כנער עם גרעין של השומר הצעיר מתוך החזון להקים בארץ קיבוץ. "אבא היה ציוני נלהב, מדור החלוצים". במקצועו היה מומחה בעל שם עולמי לגידול בקר. "איש מתוק. דאגן ומאוד רגשן. אוהב אומנות מושבע, ואת האהבה הזו קיבלתי ממנו".

אמא// מדלן ז"ל, ילידת דרום צרפת. במקצועה עובדת סוציאלית. "אמא נולדה קצת לפני השואה, וההורים שלה שמו אותה במגור במהלך המלחמה. היא הייתה האישה הכי מדהימה בחיים שלי. הייתה בה אהבה שאין לה גבול, אלופה בנתינה ועם רגישות לכל אדם".

קיבוצניקית// "מאוד אהבתי את הנופים שמסביב לקיבוץ. אהבתי לטייל בטבע". כמו שהיה נהוג בקיבוצים באותם ימים, היא לנה בבית הילדים של הקיבוץ. "מגיל שלושה חודשים את בעצם נפרדת מההורים שלך ועוברת לגור בבית הילדים".

געגוע לבית// "הביקור היומי אצל ההורים היה רגע של אור בחיי. למזל, היו לי הורים מדהימים שהצליחו לייצר משפחתיות. זו הייתה בועה חמה ואוהבת בשבילי. רבע לשמונה בערב הייתה השעה השנואה עליי, כי זו הייתה השעה שהייתי צריכה לחזור לבית הילדים".

נכנסת למטבח// את החיבור הראשוני למטבח חוותה דרך צפייה באמא שלה אופה עוגות. "אכלנו בחדר האוכל של הקיבוץ, ומה שנשאר לאמא לעשות בבית היה האפייה. אהבתי לעמוד ליד השיש ולראות אותה מערבבת, לשה ואופה מטעמים בתנור הישן. יצאו לה עוגות מדהימות".

עוגה ראשונה// "העשייה במטבח סקרנה אותי. לעוגות של אמא היה ריח נפלא וטעם של בית שכל כך רציתי. בגיל שבע אפיתי לאמא עוגה בהפתעה לכבוד יום ההולדת שלה. זו הייתה הפעם הראשונה בחיים שאפיתי, והעוגה יצאה מעוכה. אמא סיפרה שאחר כך היא גם נאלצה לשקם את המטבח. זו הייתה תחילת הקריירה שלי כשפית".

בדד// לאורך שנות היסודי והתיכון למדה בבית הספר המקומי בקיבוץ. "בשכבת הגיל שלי היינו רק שלוש בנות, כך שחייתי במציאות חברתית לא קלה. את לומדת עם אותם הילדים מגיל אפס ועד גיל 18. קמה בבוקר, לומדת, אוכלת וישנה עם אותם החברים. וכשיש חברים זה אולי מאוד נחמד, אבל אם אין - את בודדה מאוד".

החבר// "בגלל הקושי החברתי, בגיל 14 המצאתי לעצמי חבר דמיוני וקראתי לו 'אלי'. הייתי כותבת לו מכתבים, משתפת במחשבות ואומרת לו שרק הוא מבין אותי ויכול לעזור לי. לימים כשחזרתי בתשובה הייתי בהלם מהשם שהענקתי לו".

רגעי אושר// "התפקיד של אבא בקיבוץ היה עבודה עם הבקר במרעה טבעי. אחד הדברים שהכי אהבתי היה לנסוע איתו בוואדי ולרדוף אחרי פרות סוררות שברחו. היינו נוסעים במהירות בג'יפ ומתגלגלים מצחוק".

חילוניות למהדרין// "הקיבוץ שלנו היה של השומר הצעיר, אנטי־דתי ברמות הכי גבוהות. גם בבית לא היה שום קשר ליהדות, כלום. התחנכנו לערכים של הקיבוץ. היינו שרים 'עולם ישן - עד היסוד נחריבה'. כל החגים היו חילוניים. יום כיפור היה יום רגיל בקיבוץ".

אביגיל מייזליק

54

נשואה לישראל, אם לחמישה

תושבת בית שמש

שפית וסופרת

פשוט זה. תוך חודש וחצי כבר היינו מתחת לחופה".

החצי השני// ישראל (50), "תלמיד חכם שמתמיד ולומד המון. החבר הכי טוב שלי והמורה הכי משמעותי שלי בחיים".

הנחת// חמישה. שתי בנות - שרי (25) ורחלי (19), ושלושה בנים - נחמן (23), נתן (19) ומושי (16). "כל אחד מהם הוא נשמה גדולה. אני מחוברת אליהם מאוד".

קוצצת// כווג צעיר גרו בשכונת רמת שלמה בירושלים. "יום אחד נכנסה אליי השכנה בזמן שעמדתי במטבח וקצצתי בצל. היא נדהמה מהמקצועיות ואמרה לי 'ואו, לא ראיתי בחיים כזה דיוק וכזאת מהירות. את ממש אלופה'. הסברתי לה שאני שפית במקצועי והיא מיד התקשרה לעיתון 'משפחה' והציעה שאכתוב מדור אוכל. ככה הכול התחיל".

פותחת צוהר// "זה היה לפני 25 שנה, כשנשוא האוכל בציבור החרדי והדתי היה נורא בסיסי. כתבתי על עולמות שהם לא הכירו. כתבתי על עשבי תיבול, על תבלינים ומאכלים חרישים. נכנסתי לתוך ואקום, ומהר מאוד לטורים שלי היה הד גדול".

הוצאה משלהם// לאור ההתעניינות, הוציאה כמה ספרי בישול שנחטפו מהמדף, אבל אז

במסעדות בארץ ובעולם עד שהפכה לשפית מומחית. בתפקידה כשפית במסעדה בהרצליה פיתוח, גילתה את אלוקים. "העבודה הייתה נורא בלחץ ומצאתי את עצמי מבקשת עזרה מהאוויר. מלמלתי לעצמי 'הלוואי ש', 'בבקשה ש' וניסיתי לחשוב לעצמי מה קורה פה, למי בעצם אני פונה?".

מתקרבת// "חברה שלי משכה אותי באוזן לשיעורים של הרב ארז משה דורון. ברגע ששמעתי אותו מדבר קלטתי שאני בבעיה קשה, כי הוא אמר את הדברים שחיכיתי לשמוע כל חיי. מאוד התחברתי לתורת רבי נחמן, שמנחמת במקומות הכי כואבים וקשים שלך ומעניקה טעם לחיים. אי אפשר לשמוע את זה ולהישאר אדיש".

חוזרת// "מהפעם הראשונה שהייתי בשיעור תורה ועד ההבנה שאין לי ברירה אלא לחזור בתשובה לקח לי שנתיים וחצי להתבשל עם עצמי, עם המון מלחמות פנימיות. המשפחה שלי בהתחלה הגיבה בעדינות, רק אל תהפכי לקיצונית, וכשהבינו לאן זה הולך נהיו יותר היסטריים".

מכירה// "הייתי כבר בת 28, לא ילדה קטנה. התפללתי לה: 'קשה לי לעשות את התהליך הזה לבד, בבקשה תכיר לי את בעלי', וכך היה. הכרתי את ישראל, מדריך צלילה, חוזר בתשובה שבא מבית מסורתי. כבר מהדקה הראשונה ידענו שזה

מנותקים// "גדלתי בחילוניות מאוד מיליטנטית. לא הייתה לי שום דרך להכיר את היהדות. לפעמים עלו בי תהיות על מה זה אומר שאני יהודייה, והיו שיחות עם המחנכת על זהות יהודית, אבל היהדות הדתית תמיד הוצגה כלא רלוונטית וגלותית".

כתבת צבאית// בצבא שירתה ככתבת צבאית בעיתון 'במחנה נח"ל'. "הכתיבה הייתה דרך נהדרת להעביר את הצבא. העורך שלנו היה יורם טהרלב ז"ל, איש יקר. אדם עם שאר רוח. למדתי ממנו המון".

עוזבת את הקיבוץ// מיד אחרי הצבא עברה לתל אביב, "כמו שהבטחתי לעצמי". היא גרה בדירה ששכרה בתל אביב. "פתאום הפכתי עצמאית, כבר לא אכלתי בחדר האוכל, והתחלתי לגלות את המטבח".

מגלה// "הייתי צריכה ללמוד הכול מהתחלה. הייתי הולכת ליפו וקונה דגים שהרגע דגו אותם, הולכת לשוק, מסתובבת בין הדוכנים, מריחה וטועמת. קניתי ספרי בישול הכי מסובכים שיש ונשאבתי לעולם הזה". במטרה להתמקצע בתחום למדה קורס שפים במלון דן.

מדברת לאוויר// שמונה שנים עבדה

משחק לומדים בתיאטרון

אנסיון

מחזור 22
ללימודי משחק
יוצא לדרך!

מגוון מסלולים | קבוצות נפרדות | תחילת לימודים לאחר החגים
ההרשמה בעיצומה: עינת-7336785-054

דוד רמז 4, "התחנה הראשונה" ירושלים
www.aspaklaria.org 02-6511936

במגרש הביתי

בוקר טוב

"אין לי סדר יום קבוע. אני ציפור לילה של ממש, לכן אוהבת לקום די מאוחר. עובדת לפי הלוח המתבקש - אירועים בקייטרינג שלי, רדיו, כתבות לעיתון, צילומי אוכל וחזור חלילה".

השבת שלי

"בשבת אני נותנת את כל כולי באוכל מפנק ונהנית מהשפע העצום - שפע של טעמים וריחות, שפע של מפגשים ושיחות, ולא פחות חשוב - שפע של שינה".

פלייליסט

"מאוד אוהבת מוזיקה ישראלית, ישי ריבו, ברי סחרוף, חנן בן ארי, בני לנדאו, אהוד בנאי. מוזיקה שנותנת לי כוח ושמחה ורצינות טובים".

צליח לופט

רבי נחמן מברסלב. "אין אדם בעולם ששינה את חיי יותר ממנו. האור של חיי".

לשאלה

"להיפגש עם אמי האהובה עוד פעם אחת. לשבת איתה לשיחה ארוכה אל תוך הלילה".

לפחית אותי

"טיסות, אוף. שונאת לפחד מהן ועדיין רועדת".

כשאהיה צעירה

"חולמת שיהיה לי משק מושל, בית פרטי עם גינת ירק גדולה, עצי פרי, תרנגולות, אולי אפילו כבשים ועיזים. ליצור בעצמי גבינות, ריבות, חמוצים, והכול טרי וטעים".

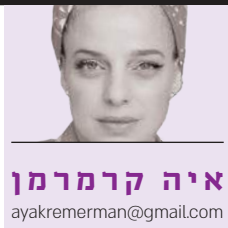
החליטה עם בעלה להקים הוצאת ספרים משלהם - 'מייזליק ספרים'. 'אמרנו, למה בעצם שנוציא ספרים דרך הוצאה אחרת? ויצאנו לדרך'.

מוציאים // די בהתחלה קיבלנו טלפון מאדם שביקש להוציא ספר על סיפור החיים המדהים שלו ואין ברח מהכלא בהודו. במשך שנה כתבתי את הספר 'הבריחה מהודו', שנמכר במעל 40,000 עותקים. זה ספר הסיפורת הראשון שכתבתי. מאז הוצאנו תחת ידינו מאות ספרים. לצערי באיזשהו שלב פשטנו רגל, אבל האהבה לספרים נשארה בי".

סופרת // לאורך השנים הוציאה 12 ספרי קריאה ו-26 ספרי בישול. "כשהייתי ילדה היה לי דוד שאמר לי 'את מדברת הרבה, בטח תהיי סופרת'. לכתוב זו חוויה מדהימה בשבילי. אני בעיקר אוהבת לכתוב סיפורים אמיתיים מהחיים. במהלך הכתיבה אני ממש נקשרת לדמויות שאני כותבת עליהן".

רדיו // משרדת עם בתה שרי תוכנית אוכל אישית בשם 'ניחוחות' ברדיו 'קול ברמה'. 'אנחנו מדברות על אוכל וגורא כיף לנו יחד. היא בכלל עובדת בדיגיטל, אבל היא גדלה לתוך עולם הבישול והאפייה, וכל יום חמישי אנחנו פותחות את המיקרופונים ומשדרות".

אם זה לא היה המסלול // "כנראה הייתי נשאבת לעולם הטיפול הרגשי".

איה קרמרמן
ayakremerman@gmail.com

להוסיף מהחול על הקודש

יש מסעות מטלטלי חיים של חזרה בתשובה, ויש תשובה דקה ולא מורגשת, כמו גרגירי חול, אבל היא זו שמחזיקה אותנו בתוך חיים של קדושה

התלאות, התמונות הגנוזות, הסיפורים המצונזרים, המעברים, שינויי הלבוש, המאבקים מול המשפחה. המסע האינְסופי הזה צף לה במחשבות. זה מה שזה אומר לחזור בתשובה, לא? צריך להזיז סלעי ענק ולהכניס אותם לצנצנת? וואו, איך אפשר להכיל את זה? איך אפשר להעמיס את כל המסע הזה על ילדה כל כך קטנה, שרק מנסה להבין איך היא מתמודדת עם לעמוד דקה מול המלך של העולם? תשובה בבית שלנו זו חתיכת בומבה. אז זו באמת התשובה? זה מה שצריך לעשות? ואם כן, האם גם היא צריכה לעשות את כל המסע הזה? קשוח ומפחיד.

תשובת האבנים

האמת, מעייף לחזור בתשובה, לחתור לאינְסוף, להמשיך לנוע תמידית נגד הזרם. מרגישים שטובעים. באחד הרגעים הנדירים החודש שבהם לא הייתי בהתרוצצויות כלשהן, ישבתי וביקשתי מה', אם אפשר, שיחזיר אותי בתשובה מהספה. חשבתי שאולי אקרא משהו באחד מעלוני השבת שיעורר אותי לתשובה, בעוד הרגליים מנסות להוריד נפירות. ברור שנפילתי על סיפור כזה שגרים לי להתבייש בזקנות דקדושה שלי, להתגעגע לימים ההם שרק חיקיתי להודמנות להתקרב אליו יתברך, בלי שיעסיק אותי כמה מגשי עוף יש לי בפריוז. קראתי על משהי שנולדה בהודו ועבדה כמנקה בבית חב"ד מקומי. משהו שם הקסים אותה. אט אט היא למדה עברית והתחילה להקשיב לשיחות של המטיילים עם השליח של הרבי. יום אחד היא חזרה הביתה ומצאה את פסלי העבודה זרה של אמא שלה. ממש כמו אברהם אבינו היא ניפצה אותם וברחה בבכי מהבית. כשהגיעה לנקות, את הלכלוך ואת עורלת הלב שלה, הרב מסר שיעור על אברהם אבינו וניתן הפסלים. זה חתם מבחינתה את הספק. היום היא בעלת תשובה שגרה בארץ. מדהים מסע מסירות הנפש שהיא עברה, כשכל מה שחשבתי זה שאין לי כוח להתרומם מהספה.

תשובת החול

יש ימים שאני מזכירה לעצמי שעם כל הכבוד לסלעים ולאבנים שהכנסתי לצנצנת התשובה שלי, יש עדיין מקום. גם אם הוספתי מאז עוד אבנים קטנות ואפילו חציץ. בעולם התשובה שלי יש מקום גם לחול, ואסור לוותר עליו. ובטח למים. זו תשובה פחות מרשימה, הרבה פחות מרגשת. אבל היא נצרכת - למי שחפץ ליבו לדבר גלויות עם הבורא. זו תשובה עדינה, כמעט מיניאטורית, פנימית. גרגיר על גרגיר. טיפה ועוד טיפה. היא לא בהכרח תיראה בעין חיצונית, וסביר להניח שאני לא אהיה בזכותה באורות גבוהים. אבל אם לא אתעקש עליה, יהיה כל כך הרבה חלל פנוי בחיים שלי, ממש בור ריק שאין בו מים.

לא צריך להיות בעלת תשובה בשביל תשובת החול. לא צריך לשנות את החיים בגללה, לעבור מהודו או לפרוש מהפריים טיים. אבל היא תשנה את החיים שלכם. כל אחד יודע במדויק מהי תשובת החול והמים שלו. אילו טיפות מים יחליקו באיטיות את לב האבן שלו. לפעמים זה אפילו לשבת על הספה ולהגיד אבא, לא שכחתי אותך. אני מבקשת אותך, אני רוצה יותר, גם אם אצליח להכניס רק עוד גרגיר בודד. זהו. בלי להעלות סטורי, בלי לכתוב פוסט. תשובת חול קטנה ביני ובין מי שנתן לי צנצנת ריקה להכניס בה אותו בחיי. ●

לא צריך להיות בעלת תשובה בשביל תשובת החול. לא צריך לשנות את החיים בגללה, לעבור מהודו או לפרוש מהפריים טיים. אבל היא תשנה את החיים שלכם. כל אחד יודע במדויק מהי תשובת החול והמים שלו. אילו טיפות מים יחליקו באיטיות את לב האבן שלו. לפעמים זה אפילו לשבת על הספה ולהגיד אבא, לא שכחתי אותך

מרצה נכנס לכיתה. על השולחן הוא מניח צנצנת ריקה. הוא מוציא מארגז אבנים גדולות. האם כל אלו ייכנסו לצנצנת? הוא שואל. בוודאי, עונים התלמידים. אחת אחת הוא מכניס את האבנים לצנצנת, עד לשפתה. האם ייכנס עוד משהו, או שהצנצנת מלאה? היא מלאה, הם עונים. צודקים, אבנים גדולות נוספות לא ייכנסו פה. הוא שולף מהארגז אבנים קטנות. בואו נראה אם יש להן מקום. הוא מתחיל להזיז את האבנים הגדולות, ובין החריצים נכנסות מספר אבנים קטנות נוספות. עכשיו באמת היא מלאה, נכון? עכשיו הוא שולף מהארגז חציץ קטן ומתחיל לשפוך אותו פנימה. החציץ מוצא את דרכו בין חרכי האבנים, משתחל בפערים. מלא, נכון? מהארגז, כמו קוסם, הוא שולף עכשיו חול. כדרכו של חול, הוא נכנס גם לחריצים הקטנים ביותר. זהו, הצנצנת מלאה עד אפס מקום, כולם מסכמים יחד. באותו רגע המרצה מוציא בקבוק מים ושופך מעל לכל התערובת הזו את תכולת הבקבוק. הם מציפים את החלל הריק בין הסלעים, האבנים, החציץ והחול. "בכל פעם שאתם חושבים שאין לכם זמן, כוח, שאתם מלאים ועמוסים - דעו שיש עוד הרבה מקום בחייכם. גם לדברים קטנים, שמראש נדמה שאתם לא פנויים להכיל. הדברים הקטנים הללו משמעותיים לא פחות מהסלעים, והם ימלאו את חייכם".

תשובת הסלעים

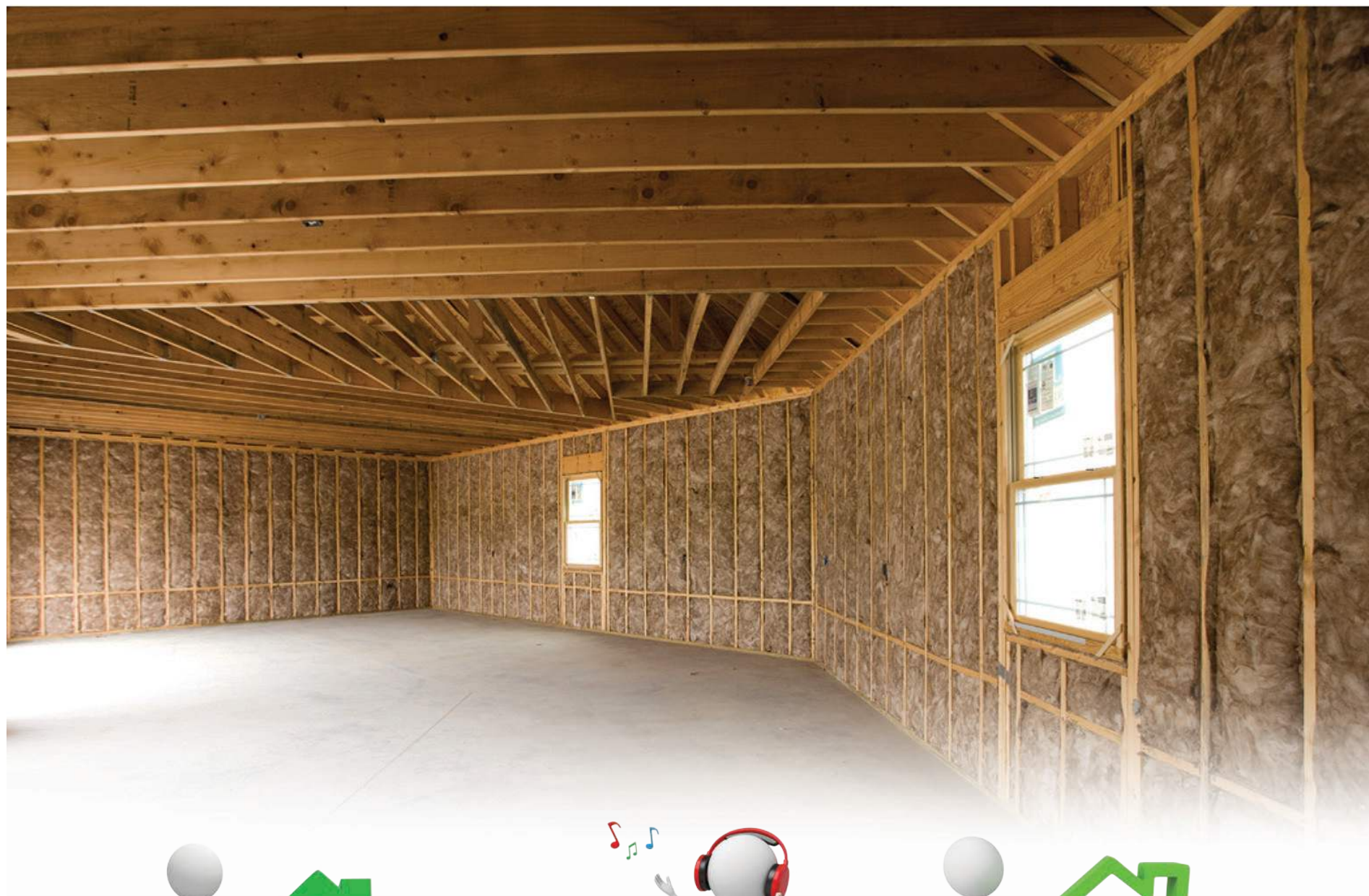
לקראת סוף אלול חברה התקשרה אליי: "את לא מאמינה מה הבת שלי שאלה אותי". "נו?" "היא שאלה אם אני חוזרת בתשובה. לא, אני אדייק את המילים שלה - היא אמרה: אמא, חזרת בתשובה? ואבא, אבא גם חזר בתשובה? היא הסתכלה עליי בשתי העיניים הגדולות שלה בהשתאות. עכשיו נתקעתי. על אמת. לא ידעתי מה צריך לענות לה. זו לא ילדה שנחתה פה עכשיו מוכוב אחר. היא 12 שנים פה, כל יום, כל היום. שתינו, גם אני וגם היא, או גם אני וגם את, יודעות שאי אפשר לפספס את הפרט הממש לא אוטורי הזה בתולדות המשפחה, כן? אני עובדת ברדיו, בטלוויזיה, כותבת בעיתון ומסתובבת בכל הארץ כבעלת תשובה. סבא וסבתא שלה חילונים, ברור שהיא יודעת שאני חוזרת בתשובה! מה זה השאלה הזו באמצע החיים? אז נתקעתי".

השיחה הזו לא יצאה לי מהראש. הרגשתי שאני מבינה את השאלה של הבת של חברתי. השאלה לא סתם מגיחה לחלל הבית, היא קשורה למה שהיא למדה בבית הספר. את הבנות שלי, כמו אותה בת מתוקה של חברתי, מכינים לחגים בצורה שונה ממה שהכינו את האימהות שלהן. בשבילנו אלול היה "ריח סתיו עלה והתחלנו את שירנו מהתחלה", בראש השנה "נשב על המרפסת ונספור ציפורים נודדות" ובסוכות שלומית בנתה סוכה, אפילו שזו מצווה שהזמן גרמא. וזהו. לעומת זאת, חיינה של הבנות עמוסים במבצעים של "מה את מביאה איתך לפגישה עם המלך". כן, הבנות שלי לומדות על אלול, על ראש השנה ועל יום כיפור. בעיקר מדברים איתן על תשובה. על חשיבותה. על עוצמתה. על כמה, חוץ משבת, היא החסד הכי גדול שה' נתן לעם שלנו. כי מי שמאמין שאפשר לקלקל חייב להאמין שאפשר לתקן. התשובה היא היסוד של הכול, מול עצמנו, מול אחרים, מולו יתברך (טוב, בקטע האחרון אולי השחלתי בדמיוני כמה מילים לפה של סגנית המנהלת, שהלוואי והייתה אומרת לבנות שלי).

אבל מה קורה לילדה של בעלי תשובה כשמדברים על תשובה? כל הפקלאות של ההורים שלה עולים לה בראש. כל

KNAUF ORBOND

בידוד לשיפור איכות החיים

ירוק
שמירה על
הבריאות והרווחה

אקוסטיקה
מניעת רעש
בין חדרים

תרמי
מניעת מעבר
חום/קור

אויבונד מאחלת חג סוכות שמח

הנהלה וחדרי תצוגה: החרושת 30 אור יהודה | 1-700-70-50-75 | www.orbond.co.il

פנימה

מגזין הנשים המוביל

מגזין פנימה מאחל
חג שמח לכל בית ישראל!

פותרים שנה

עם מגזין פנימה!

מצטרפים עכשיו ומקבלים:

100

שובר מתנה לקנייה במותגי DREAM CARD

BILLY BONG | SACK'S | BOARDRIDERS | QUIKSILVER | PLACE | MANGO | yango | aerie | FOX | FOXhome | AMERICAN EAGLE

36 עמ'

148 עמ'

36 עמ'

220 סיבות

להצטרפות למשפחת
פנימה דווקא עכשיו

הצטרפי עכשיו 8980* או חפשי בגוגל 'מגזין פנימה'

*בהתחייבות לשנה *מימוש תו הקנייה בכפוף להתניות המופיעות בגב הכרטיס